

พหุกรณีศึกษาในการเปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัย
ระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

นางสาว ศุภพร สุขะตุงคะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MULTI-CASE COMPARATIVE STUDY OF THE ROLES OF RESEARCH DIVISIONS
AMONG RESEARCH AND NON-RESEARCH UNIVERSITIES

Miss Suphaphorn Sukhatunga

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พหุกรณีศึกษาในการเปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัย
ระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

โดย

นางสาวศุภพร สุชะตุงคะ

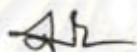
สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

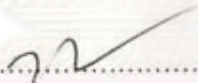
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

ศุภพร สุชะตุงคะ : พหุกรณีศึกษาในการเปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (MULTI-CASE COMPARATIVE STUDY OF THE ROLES OF RESEARCH DIVISIONS AMONG RESEARCH AND NON-RESEARCH UNIVERSITIES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 176 หน้า.

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย และ (2) สรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย ศึกษาในประเด็นของบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย 9 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย 2) ด้านการกำหนดนโยบาย 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านการบริการวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย 6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย 7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย และ 9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก กรณีศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 4 แห่ง วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกข้อมูล การเปรียบเทียบ และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

(1) บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยทั้ง 9 ด้านนั้น ด้านที่ฝ่ายวิจัยให้ความสำคัญที่สุดคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย และมีเพียงด้านเดียวที่ฝ่ายวิจัยไม่ได้ปฏิบัติคือบทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย พบว่า บทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภทมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัยรัฐ มีข้อได้เปรียบทางด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย โดยได้จากงบประมาณแผ่นดินด้วย

(2) แนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย มี 7 แนวทาง คือ 1) พัฒนาการวิจัยให้สามารถนำไปปฏิบัติและใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ 2) กำหนดทิศทางการวิจัยให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ 3) จัดให้มีหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทาง 4) จัดให้ทุนและรางวัลแก่นักวิจัยดีเด่นประจำปี 5) จัดหาระบบ เครื่องมืออุปกรณ์การวิจัยให้เอื้อต่อการทำวิจัย 6) จัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา 7) จัดให้มีฐานข้อมูลและระบบการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลสำหรับการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต..... ศุภพร สุชะตุงคะ.....
 สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2553.....

5183844527 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS : ROLE / RESEARCH DIVISION

SUPHAPHORN SUKHATUNGA: MULTI-CASE COMPARATIVE STUDY OF THE ROLES OF RESEARCH DIVISIONS AMONG RESEARCH AND NON-RESEARCH UNIVERSITIES. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.DUANGKAMOL TRAWICHITKHUN, Ph.D., 176 pp.

The purposes of this research were (1) to analyze and to compare the roles and role-based operations of the research division in research university and non-research universities, and (2) to summarize the guidelines for the development of the roles and role-based operations of the research division in universities. The scope of research in the roles and role-based operations of the research division in university had 9 following areas: 1) research supervision 2) the policy selling 3) research management 4) academic services 5) research promotion 6) research network development 7) supporting research budget 8) published research and 9) research for the external agencies or organizations. Case studies were divided into 4 research and non-research, government and private universities. Qualitative research was used in the study and data were collected by in-depth interviews, group discussions and document analysis, analyzed by typological analysis, constant comparison and analytic induction.

The results of research were:

(1) Out of the nine areas of roles and role-based operations of the research division, supporting research budget was given priority, while the research for external agencies or organizations was the only area that did not take place. A comparison between research and non-research universities showed similar roles of research divisions. However, government universities received more budget supporting researches, since these included budgets from the government.

(2) There were seven guidelines for the development of the roles and role-based operations of the research division, namely, 1) developing researches for practical and commercial applications 2) guiding research direction corresponding to the country's development plan 3) providing specialized research units 4) providing scholarships and awards for outstanding researchers 5) supplying equipment to facilitate researches 6) establishing science parks on campuses and 7) building database and providing database exchange system for researches.

Department : Educational Research and Psychology...

Student's Signature ..... *Suphaphorn S.* .....

Field of Study : Educational Research.....

Advisor's Signature ..... *Duangkamol T.* .....

Academic Year : 2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตาและกรุณาอย่างสูงยิ่งจากการดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาให้ ความรู้ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ แนวคิดที่เป็นประโยชน์ และตรวจทานแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้อันมีคุณค่ายิ่ง

ขอกราบขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของผู้บริหารฝ่ายวิจัย และบุคลากรฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งถึงความช่วยเหลือที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ให้ความร่วมมือที่ดีและความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ วิจัยการศึกษาทุกท่าน สำหรับคำแนะนำ กำลังใจ และความช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างที่มอบให้ และทุก ๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณคุณแม่สาธิตินี พวงผกา คุณย่าเฉลย สุขะตุงคะ ที่ให้การสนับสนุน ทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ตลอดระยะเวลาการศึกษา และผู้คนรอบข้างที่ได้กล่าววามในที่นี้ที่คอยไถ่ถาม และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จวันนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	7
ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของมหาวิทยาลัย.....	9
ตอนที่ 3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของฝ่ายวิจัย.....	18
ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	26
ตอนที่ 5 การศึกษาแบบพหุกรณี.....	38
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	43
ระยะที่ 1 การศึกษาก่อนลงสนาม.....	43
ระยะที่ 2 การศึกษาภาคสนาม.....	45
ระยะที่ 3 การวิเคราะห์บทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย.....	45

บทที่	หน้า
ระยะที่ 4 การตรวจสอบ.....	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน มหาวิทยาลัย.....	52
RU-G.....	52
RU-P.....	91
Non-RU-G.....	106
Non-RU-P.....	124
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตาม บทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย.....	154
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	159
สรุปผลการวิจัย.....	159
อภิปรายผลการวิจัย.....	164
ข้อเสนอแนะ.....	168
รายการอ้างอิง.....	169
ภาคผนวก.....	174
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	175
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	176

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การลงทุนด้านการวิจัยและจำนวนนักวิจัยของประเทศต่างๆ	35
ตารางที่ 2.2 จำนวนผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ในปี 2546	36
ตารางที่ 2.3 จำนวนสิทธิบัตร และอันดับความเข้มแข็งของประเทศ	36
ตารางที่ 2.4 ดัชนีการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยปี 2550	37
ตารางที่ 3.1 รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
ตารางที่ 3.2 รายละเอียดในการสัมภาษณ์	47
ตารางที่ 3.3 รายละเอียดในการสนทนากลุ่ม	47
ตารางที่ 4.1 บุคลากรสายวิชาการจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการและระดับการศึกษาปี การศึกษา 2552	53
ตารางที่ 4.2 ผลงานและการผลิตงานวิจัย	53
ตารางที่ 4.3 แนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการวิจัยของRU-G	84
ตารางที่ 4.4 งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์	107
ตารางที่ 4.5 บทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง (Citation) ใน refereed journal หรือใน ฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	108
ตารางที่ 4.6 การไปการศึกษาดูงาน ประชุมวิชาการ/อบรม สัมมนาของบุคลากรฝ่ายวิจัย Non-RU-G	113
ตารางที่ 4.7 หลักเกณฑ์ในการขอขบประมาณโครงการวิจัยในการขอทุนสนับสนุน โครงการวิจัย Non-RU-P	139
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน มหาวิทยาลัย	145
ตารางที่ 4.9 แนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน มหาวิทยาลัย	155

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	42
แผนผังที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารของRU-G	52
แผนผังที่ 4.2 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-G	55
แผนผังที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารของRU-P	91
แผนผังที่ 4.4 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-P	93
แผนผังที่ 4.5 โครงสร้างการบริหารของNon-RU-G	106
แผนผังที่ 4.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-G	109
แผนผังที่ 4.7 โครงสร้างการบริหารของNon-RU-P	124
แผนผังที่ 4.8 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-P	125
แผนผังที่ 4.9 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทและแนวทางพัฒนาฝ่ายวิจัย	158

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ในศาสตร์ทุกแขนง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา เพราะการวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความรู้ความจริงอย่างมีระบบระเบียบวิธี เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการที่ช่วยเสริมสร้างศาสตร์ทางการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า แล้วยังช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดอีกด้วย (นัสรี ทร์พย์สมบัติ, 2546)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิตและผลิตความรู้ เพื่อสนองตอบความต้องการทางวิชาการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ ต้องสร้างองค์ความรู้ สร้างสังคมการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา สถาบันอุดมศึกษาจึงนับว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญของประเทศเปรียบเสมือนเป็น "ผู้นำในทางปัญญา" และ "ผู้นำทางวิชาการ" ให้แก่ประเทศและสังคม ดังนั้นจึงได้มีการสร้างพันธกิจหลักไว้ 4 ประการ คือ 1) การจัดการศึกษา (การสอน) 2) การสร้างองค์ความรู้ (การวิจัย) 3) การให้บริการทางวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่สอดคล้องกัน คือ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปิยวรรณ บุญเพ็ญ, 2550)

ภายใต้ภาระหน้าที่ทั้งหลายนี้ภารกิจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการวิจัย เพราะผลงานที่เกิดจากการวิจัยในสาขาต่างๆ จะถูกเชื่อมโยงต่อกับวิชาที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย ผลงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นองค์ความรู้หรือขยายองค์ความรู้ที่จะเผยแพร่ไปสู่บัณฑิตนักศึกษาของสถาบัน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สังคม ประเทศชาติ และระดับสากลได้ในที่สุด (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539) และจากแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ที่เน้นการพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของสังคมโดยผ่านกระบวนการวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยเฉพาะเรื่องหรือให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเป็นหน่วยรวมแหล่งวิทยาการ การค้นคว้า คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่และเป็นผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่สังคมและประชาชน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2535) นั้น ทำให้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงนับได้ว่าการวิจัยเป็นงานวิชาการที่เป็นหัวใจของมหาวิทยาลัย (มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, 2537) ซึ่งหากสถาบันอุดมศึกษา

ไม่ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเป็นพิเศษแล้ว ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางวิชาการให้กับสังคม (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2518) นอกจากนี้หากขาดการวิจัย จะทำให้ขาดการติดต่อกับโลกภายนอก ก่อให้เกิดความล้าหลังทางวิชาการซึ่งจะส่งผลให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ล้าหลังและท้ายที่สุดก็ส่งผลให้สังคมไทยไม่สามารถตามวิวัฒนาการของโลกได้ทัน นำไปสู่การไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้ในที่สุด (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2546)

แต่จากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พบว่า มหาวิทยาลัยไทยไม่ติดกลุ่มมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีคุณภาพทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของประเทศต่ำ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับท้ายๆของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากจำนวนบุคลากรวิจัย ผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการ สิทธิบัตร รวมทั้งการลงทุนของรัฐในกิจการวิจัยและพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) และจากผลการติดตามและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปรากฏว่าโครงการวิจัยที่ได้รับการงบประมาณสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินประจำปี สามารถดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จได้ในระดับน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนทั้งหมดที่สนับสนุนทุนไป โดยในปี 2533, 2534 - 2535 และ 2541 มีงานวิจัยที่แล้วเสร็จเพียงร้อยละ 28.90, ร้อยละ 23 และ ร้อยละ 59.4 ตามลำดับ และสามารถติดตามรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้เพียงร้อยละ 36.4 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547) ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยไม่สามารถผลิตออกมาเพื่อรองรับกับความต้องการของสังคมเพื่อใช้แก้ปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้ทันเวลา ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผลงานวิจัยส่วนใหญ่ที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมานั้นยังไม่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การวิจัยมีบทบาทที่สำคัญที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญโดยการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยให้แก่บุคลากรในสถาบันกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนและให้บริการทางวิชาการอยู่ในมหาวิทยาลัย และทำให้มหาวิทยาลัยนั้นจะต้องมีสถาบันหลักที่คอยเกื้อหนุนการทำวิจัยของอาจารย์และบุคลากรด้วย จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ มักจะกล่าวถึงประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ แรงจูงใจในการทำวิจัย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ แต่ยังไม่มียานวิจัยใดที่มุ่งเน้นไปยังหน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานวิจัยโดยตรง เช่น ฝ่ายวิจัย หรือสถาบันวิจัยในมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังไม่มีผู้ศึกษาตามจุดเน้นของสถาบัน เช่น เน้นการวิจัย เน้นเฉพาะทาง เน้นปริญญาตรี วิทยาลัยชุมชน เป็นต้น ด้วยความหลากหลายด้านวิสัยทัศน์และความเชื่อของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับความแตกต่างด้าน

บริบทของสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เกิดความหลากหลายของแนวทางในการดำเนินงาน (อุทุมพร จามรมาน, 2544) จึงทำให้มีสารสนเทศเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันวิจัยในมหาวิทยาลัยมีน้อย และขาดงานวิจัยที่เกี่ยวกับจุดเน้นของสถาบัน

หากแบ่งมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากจุดเน้นตามพันธกิจนั้น สามารถแบ่งได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) และนอกจากจะแบ่งตามจุดเน้นดังกล่าว การแบ่งตามการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยของรัฐมีการบริหารจัดการที่อยู่ในการควบคุมของรัฐ และยังได้เงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล แต่มหาวิทยาลัยเอกชนมีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระมากกว่า และใช้เงินทุนของตนเองในการจัดการการศึกษาภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกัน อาจทำให้บทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันไปด้วย

จากการสังเคราะห์บทบาทและภารกิจของสถาบันต่างๆที่ดำเนินงานด้านการวิจัย ผู้วิจัยสรุปบทบาทของฝ่ายวิจัยได้ 9 ด้าน ดังนี้ 1) บทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย 2) บทบาทด้านการกำหนดนโยบาย 3) บทบาทด้านการบริหารงานวิจัย 4) บทบาทด้านการบริการวิชาการ 5) บทบาทด้านการส่งเสริมงานวิจัย 6) บทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย 7) บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 8) บทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย 9) บทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552)

ในการศึกษาวิจัย วิธีวิทยาหนึ่งที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบของข้อมูลจากกรณีตัวอย่างในการวิจัยตั้งแต่ 2 กรณีตัวอย่างขึ้นไป เพื่อที่จะทำความเข้าใจสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับบริบทที่ใกล้เคียงได้มากขึ้น เพราะการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษาเป็นวิธีการวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้นกว่าการวิจัยรายกรณี ที่ต้องการข้อมูลที่มีความลึกซึ้งมากกว่าครอบคลุมบริบท ซึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพทั่วๆไปนั้น สนใจลักษณะของข้อมูลที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม มองภาพรวมของปรากฏการณ์ ความรู้สึกนึกคิด จิตใจ เน้นการศึกษาติดตามแบบเจาะลึก โดยที่นักวิจัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ในบริบทการวิจัยนั้นๆ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่ผลการวิจัยที่ได้มีจุดอ่อนในการสรุปอ้างอิงสู่บริบทการวิจัยอื่น (ลัดดา คำพลงาม, 2540)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยอื่น โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา ซึ่งผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปสู่แนวทางการจัดทำแผนและปรับปรุงหน่วยงาน ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการของฝ่ายวิจัย ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ทำวิจัย ตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัย และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการได้ต่อไป

คำถามวิจัย

1. บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันอย่างไร และเมื่อจำแนกตามสังกัดระหว่างรัฐกับเอกชน มีความแตกต่างกันอย่างไร
2. มีแนวทางใดที่จะพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย และจำแนกตามสังกัดระหว่างรัฐกับเอกชน
2. เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบพหุกรณีศึกษา โดยมี 4 กรณีศึกษา ดังนี้
  - กรณีศึกษาที่ 1 คือ ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ
  - กรณีศึกษาที่ 2 คือ ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน
  - กรณีศึกษาที่ 3 คือ ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ
  - กรณีศึกษาที่ 4 คือ ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน

2. ประเด็นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในประเด็นของบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย 9 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย 2) ด้านการกำหนดนโยบาย 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านการบริการวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย 6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย 7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย และ 9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

คำจำกัดความในการวิจัย

บทบาท หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

การปฏิบัติงานตามบทบาท หมายถึง การทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ฝ่ายวิจัย หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ ให้บริการทางวิชาการ จัดอบรมทักษะด้านการวิจัย ปรับกระบวนการทัศน์นักวิจัย เผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ขยายผลการวิจัยไปสู่กลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระดับศักยภาพ และคุณภาพงานวิจัยในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยวิจัย หมายถึง มหาวิทยาลัยที่อยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย

มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย หมายถึง มหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย

บทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย หมายถึง การให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยแก่คณาจารย์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านงานวิจัยให้กับคณาจารย์

บทบาทด้านการกำหนดนโยบาย หมายถึง การทำหน้าที่นำเสนอทิศทางการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายและยุทธศาสตร์ ดำเนินการจัดทำแผนวิจัยของมหาวิทยาลัย และกำหนดระเบียบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเสนอหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการบริหารงานวิจัย

บทบาทด้านการบริหารงานวิจัย หมายถึง การดำเนินงานจัดการงานวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การพิจารณาข้อเสนอการวิจัย การติดตามประเมินผล การพัฒนาระบบสารสนเทศการวิจัย และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานวิจัยในเชิงเนื้อหา วิธีวิทยาการวิจัย เช่น การเขียนเสนอโครงการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพผลงาน

บทบาทด้านการส่งเสริมงานวิจัย หมายถึง การเกื้อหนุนให้คณาจารย์ได้ทำงานวิจัย โดยการจัดกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัย การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จัดโครงการส่งเสริมการทำงานวิจัย อาทิ โครงการนักวิจัยพี่เลี้ยง โครงการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ รวมถึงการให้รางวัลการวิจัย เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักวิจัย

บทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย หมายถึง การสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันทั้งในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก

บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย หมายถึง การจัดทำงบประมาณด้านงานวิจัยของมหาวิทยาลัย บริหารงบประมาณส่วนที่เป็นงบประมาณส่งเสริมงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาการสนับสนุนด้านเงินทุน รวมทั้งจัดสรรเงินทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอก

บทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่ทำให้บุคคลภายนอกได้รับทราบถึงผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น การจัดประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย การจัดพิมพ์วารสารและเอกสารทางวิชาการ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานวิจัย เป็นต้น

บทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก หมายถึง การรับทำงานวิจัยให้กับหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก โดยการได้รับค่าตอบแทน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อให้ได้สารสนเทศในการนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย
4. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้คณาจารย์ทำวิจัยมากขึ้น เป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอ เป็น 7 ตอน ดังนี้ ตอนแรก เป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท ตอนที่สอง เป็นการนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของมหาวิทยาลัย ตอนที่สาม เป็นการนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของฝ่ายวิจัย ตอนที่สี่ เป็นการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตอนที่ห้า เป็นการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการศึกษาแบบพหุกรณี ตอนที่หก เป็นการเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตอนสุดท้ายเป็นการนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งทั้ง 7 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

ในสังคมต่าง ๆ นั้นย่อมมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นในทุกสังคม จะต้องมีการจัดระเบียบทางสังคมขึ้น เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบว่าใครต้องทำอะไร ที่ไหน จึงทำให้บุคคลในสังคมนั้น ๆ มีบทบาทของตนในสังคมแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามการแสดงบทบาทนั้นเป็นสิ่งควบคู่กับสถานภาพของบุคคลเสมอไป แต่มีข้อสังเกตว่าสถานภาพที่เหมือนกัน เมื่อต่างคนต่างมาอยู่ในสถานภาพนั้น การปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพหรือบทบาทของแต่ละคน อาจจะไม่เหมือนกันได้ จึงทำให้เรามองเห็นความแตกต่างของบุคคลได้ เช่น ฝ่ายวิจัยเป็นสถานภาพ แต่ใครก็ตามที่เป็นอยู่ในฝ่ายวิจัยจะแสดงบทบาทไม่เหมือนกันและบุคคลใดก็ตามที่แสดงบทบาทนอกกรอบก็ถือว่าปฏิบัติผิดระเบียบแบบแผน

ความหมายของบทบาท

คำว่า “บทบาท” ได้มีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันออกไปในหลายทัศนะ ดังนี้คือ ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท คือ การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ณรงค์ เล็งประชา (2530) ได้ให้ความหมายของบทบาทคือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ เช่น เป็นครูต้องสอนนักเรียน

ปฟาณี สิริวัฒนา (2523) ได้เสนอความหมายของคำว่า บทบาทไว้ว่า “...บทบาทหมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนในสถานภาพที่ตนมีอยู่”

Gross, Mason และ Mc.Eachern (อ้างถึงใน อภิชาติ ศรีม่วง, 2537) กล่าวว่า บทบาทคือ การคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามตำแหน่ง โดยตรวจสอบดูว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นปฏิบัติอย่างไร ภายใต้ขอบเขตแห่งฐานะตน

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามแต่สถานภาพ ในขณะที่ดำรงอยู่ในสังคมสังคมหนึ่ง

ประเภทของบทบาท

บทบาทตามตำแหน่งทางสังคมทั่ว ๆ ไปแล้วจำแนกได้ 5 บทบาท ตามที่ Hunt (อ้างถึงใน อภิชาติ ศรีม่วง, 2537) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้คือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยสังคมเป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ว่า บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้นต้องทำอะไร เช่น สังคมกำหนดว่าเป็นครูต้องมีหน้าที่สอน
2. บทบาทที่กำหนดให้คนเป็นตัวอย่างของสังคม เช่น การแต่งกาย การพูดจา ความประพฤติของคนในสังคมย่อมบ่งถึงวัฒนธรรมและสังคมของคนนั้น
3. บทบาทที่สังคมคาดหวัง เป็นบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวังไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นควรปฏิบัติอย่างไร เช่น ครูต้องรู้ดีประพฤติดี
4. บทบาทที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ และหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น ครูต้องปฏิบัติตามระเบียบราชการ
5. บทบาทที่ต้องปฏิบัติตามความคาดหวังของผู้ร่วมงานด้วยกัน คือผู้ดำรงตำแหน่งไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนต้องการเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติตามความมุ่งหวังของผู้อื่นด้วย

นอกจากนี้ Broom และ Selznick (อ้างถึงใน สุชาติ นุชแสงพลี, 2537) ได้จำแนกบทบาทออกเป็นลักษณะต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทอุดมคติ เป็นบทบาทที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งทางสังคมไว้
2. บทบาทที่คาดหวัง เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำในหน้าที่ตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งอาจจะตรงตามบทบาทของอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลก็ได้
3. บทบาทที่เป็นจริง เป็นบทบาทที่แต่ละคนได้กระทำไปจริงตามความเชื่อหรือความคาดหวัง

การแสดงบทบาท

Berlo (อ้างถึงใน อภิชาติ ศรีม่วง, 2537) ได้จำแนกการแสดงบทบาทของบุคคลไว้ 3 ด้านด้วยกัน

1. บทบาทตามอุดมคติ หรือบทบาทที่กำหนดไว้ (role prescription) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น จะต้องทำอะไรบ้าง เช่น ครูต้องมีความรู้ มีจริยธรรม สัมกับคำว่าปูชนียบุคคล เป็นต้น
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (role description) เป็นบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น เช่น ครูลาภิจจะต้องส่งใบลาล่วงหน้าเมื่อได้รับอนุญาตจึงจะหยุดได้ เป็นต้น
3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (role expectation) เป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังจากบุคคลอื่นว่าตนสมควรจะปฏิบัติอย่างไรในบทบาทนั้น

ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของมหาวิทยาลัย

บทบาทของมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการและแหล่งวิทยาการที่สำคัญของประเทศ มีพันธกิจหลัก 4 ประการ คือการผลิตบัณฑิตรับใช้สังคมตามความต้องการของประเทศ การวิจัยเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ ทั้งนี้การวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและการสนองตอบในการแก้ไขปัญหาสังคม การให้บริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่การนำความรู้และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาไปช่วยในการพัฒนาสังคม ให้บริการแก่ชุมชนและเพื่อเผยแพร่วิทยาการต่าง ๆ ให้กว้างขวางออกไปในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำแนะนำปรึกษาด้านวิชาการ การส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ คือมุ่งบำรุงรักษาวัฒนธรรมและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นศูนย์กลางเผยแพร่วัฒนธรรม

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 กล่าวถึง มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

1. ด้านการผลิตบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบัน ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจนเผยแพร่ต่อสาธารณะในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาระบบการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

2. ด้านการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

3. ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการ แบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งประเภทหรือกลุ่มสถาบันของสถาบันตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน

หมายความถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

หมายความถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจและบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง

หมายความถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทางสถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ลักษณะที่ 1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

หมายความถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาประกาศจุดเน้นตามพันธกิจของสถาบัน โดยการกระจายน้ำหนักความสำคัญลงในแต่ละพันธกิจในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา สมศ. ได้ให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนดจุดเน้นพันธกิจของตนเอง โดย สมศ. ได้กำหนดกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็น 4 มิติ พร้อมทั้งกำหนดน้ำหนักในแต่ละมิติ โดยกำหนดให้มิติที่ 1 เป็น 100 คะแนน ส่วนมิติที่ 2 มิติที่ 3 และมิติที่ 4 มีน้ำหนักคะแนนมิติละ 20 คะแนน ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา (100 คะแนน) แบ่งเป็น

1. คุณภาพบัณฑิต	(20 %)
2. งานวิจัยและงานสร้างสรรค์	(20 %)
3. การบริการวิชาการ/วิชาชีพ	(20 %)
4. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	(10 %)

มิติที่ 2 ด้านการบริหารและการจัดการ

5. การบริหารและการจัดการองค์การ	(20 คะแนน)

มิติที่ 3 ด้านการเรียนรู้

6. การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน	(20 คะแนน)

มิติที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพ

7. ระบบประกันคุณภาพ	(20 คะแนน)

สมศ. ได้ให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเลือกค่าน้ำหนักที่จะเน้นเพิ่มในมิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา ตามความประสงค์ของแต่ละสถาบัน โดยการกำหนดน้ำหนักนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน สมศ. ได้นำผลการกำหนดค่าน้ำหนักที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเสนอ มาจัดกลุ่มสถาบันตามการกระจายน้ำหนักใน 4 พันธกิจหลัก ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย

กลุ่มสถาบันที่กระจายน้ำหนักลงในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เป็นกลุ่มสถาบันที่ปฏิบัติพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นด้านการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา และวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และเผยแพร่ส่งออกความรู้ไปสู่ผู้ใช้ โดยเฉพาะภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งระดับชาติและนานาชาติ โดยมุ่งสู่ความทันสมัย และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม

กลุ่มที่กระจายน้ำหนักลงในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เป็นกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ผลิตบัณฑิตระดับสูงในบางสาขาวิชา และเน้นการพัฒนาสังคม โดยการนำเอาความรู้เพื่อบริการวิชาการ/วิชาชีพแก่สังคม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม

กลุ่มที่กระจายน้ำหนักลงในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป เป็นกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ผลิตบัณฑิตระดับสูงในบางสาขาวิชา และเน้นการนำเอาองค์ความรู้ การสร้าง และพัฒนามาตรฐานศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้ ภูมิปัญญาไทยสู่สากล

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิต

กลุ่มที่กระจายน้ำหนักลงในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตอย่างชัดเจนมากกว่าการกระจายลงในพันธกิจด้านอื่น ๆ คือ ให้น้ำหนักด้านการผลิตบัณฑิตตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป เป็นกลุ่มสถาบันที่เน้นการสอนในระดับปริญญาตรี นำเอาความรู้เพื่อใช้ในการผลิตบัณฑิต เป็นกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาคนในด้านวิชาการ และวิชาชีพต่าง ๆ

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัย

อาจารย์เป็นบุคลากรที่สำคัญในการที่จะพาให้พันธกิจของสถาบันไปสู่ความสำเร็จโดยมีหน้าที่และลักษณะงานดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบได้แก่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การศึกษาอบรม การวิจัยค้นคว้า ในสาขาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา การให้บริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ การสอนวิชาการ หรือวิชาชีพในสาขาวิชาการต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นที่ปรึกษาของนิสิตนักศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางวิชาการชั้นสูง ให้บริการวิชาการแก่สังคม และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

จรินทร์ เสโตบล (2544) ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ว่า ต้องสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา 4 ประการ คือ

1. บทบาทความเป็นครู คือ มีพันธกิจหลักในการสั่งสอน อบรม ให้ความรู้แก่นิสิตนักศึกษา

2. บทบาทความเป็นนักวิจัย คือ เป็นผู้บุกเบิกเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎี เหตุผลต่าง ๆ เพื่อสร้างภูมิวิชาการหาแนวทางศึกษาเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดความคิดรวมไปถึงการนำไปประยุกต์ในสังคม อาจารย์จึงควรถือว่าการวิจัยเป็นหน้าที่ประการหนึ่งควบคู่ไปกับการสอน

3. บทบาทผู้ให้บริการ โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นที่เชื่อถือเป็นแหล่งวิชาการที่ก้าวหน้าทันสมัย อาจารย์จึงต้องมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

4. บทบาทผู้ธำรงและเผยแพร่วัฒนธรรม โดยที่อาจารย์มีอิทธิพลต่อความคิดและความประพฤติปฏิบัติของนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการที่จะช่วยธำรงรักษาหรือเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติก็ย่อมเป็นหน้าที่สำคัญของอาจารย์ด้วย

อัปสร แยมสรวล (2539) ได้กล่าวถึงบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 บทบาท เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักการแม่บทของสถาบันอุดมศึกษา คือ

1. บทบาททางการสอน ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของสังคมบทบาททางการสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์และจะต้องคำนึงการปลูกฝังในด้านคุณธรรมให้เกิดขึ้นอีกด้วย จึงจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้ชื่อว่าเป็นแหล่งสร้างหรือผลิตบุคลากรที่สามารถออกไปสูในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. บทบาททางการค้นคว้าวิจัย เป็นบทบาทที่จำเป็นต้องกระทำควบคู่ไปกับบทบาทการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพราะสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถทำการสอนให้ได้ดีมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อความรู้ที่นั้น ๆ เป็นจริง มีความหมายตรงกับสภาพความจำเป็นและความต้องการของประเทศ นอกจากนี้การค้นคว้าให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบและพัฒนาให้ทันกับเวลา สถานที่ที่เปลี่ยนแปลง และให้มีความสัมพันธ์สอดคล้อง ระหว่างทฤษฎีและความจริงอยู่เสมอ นั้นจะเป็นหนทางดำเนินไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งจะบรรลุผลตามอุดมการณ์และเป็นไปตามความมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา

3. บทบาททางการให้บริการชุมชน สถาบันอุดมศึกษาจะต้องถือเป็นหน้าที่และมีบทบาทในทางการให้บริการแก่ชุมชนในโอกาสและรูปแบบต่าง ๆ กันทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การวิเคราะห์และให้ข้อเท็จจริงในการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การชี้แนะในเชิงวิชาการ เพื่อการแก้ปัญหาของสังคม การให้บริการทางการศึกษาและการฝึกอบรมการให้บริการข้อมูลความรู้ทางเทคโนโลยี เป็นต้น

4. บทบาททางการธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม การพัฒนาและความทันสมัยซึ่งอยู่บนพื้นฐานความก้าวหน้าทางเทคนิควิทยาการ ก่อให้เกิดความผันผวนในทางวัฒนธรรมขึ้น สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสำคัญในการผลิตและเตรียมบุคลากรเพื่อออกไปอยู่ในสังคมในฐานะผู้นำกับทั้งยังเป็นผู้นำในกิจกรรมทางวัฒนธรรม การสร้างความเข้าใจและให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ตลอดจนการค้นคว้าและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

บทบาทด้านการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

ในประเทศไทยการทำงานวิจัยเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญดังที่แผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการตามนโยบายด้านการวิจัย ดังนี้

1. ให้สถาบันอุดมศึกษา พัฒนาการวิจัยให้สามารถนำไปปฏิบัติและใช้ในเชิงพาณิชย์ได้
2. ให้จัดทำทิศทางการวิจัยและโครงการวิจัยที่สำคัญให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
3. ให้มีหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทางขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม
4. จัดให้ทุนและรางวัลแก่นักวิจัยดีเด่นประจำ
5. ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหาระบบ เครื่องมืออุปกรณ์การวิจัยให้เอื้อต่อการทำวิจัย
6. จัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม
7. จัดให้มีฐานข้อมูลและระบบการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล เพื่อทำวิจัยได้สะดวก

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูง ที่มุ่งพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศที่สำคัญ รวมทั้งการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มพูนขีดความสามารถทางวิชาการระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและฐานกำลังทางความรู้ ความคิด และเทคโนโลยีระดับสูง ในระยะที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการชี้นำสังคม และสังคมโดยทั่วไปได้ให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษา อย่างต่อเนื่อง ดังที่วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2541) นักวิชาการดีเด่นแห่งชาติปี 2540 ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรของสถาบันจะต้องปรับกระบวนการ

คิดและกลยุทธ์ใหม่เพื่อกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางวิชาการโดยการค้นคว้าวิจัยและพัฒนา กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษา จะต้องทำหน้าที่หลักในการสร้างสรรค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต้องสามารถให้การศึกษานในสิ่งที่เป็นการชี้นำสังคมสู่อนาคต ต่อภาระหน้าที่เหล่านี้ผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นที่ยกย่องและยอมรับของสังคมเชิงวิชาการ ต้องกำหนดให้การทำงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของระบบภาระงานในสถาบันอุดมศึกษาเช่นเดียวกับการสอน

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (องค์ประกอบที่ 4) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาประเทศ พึงจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอต่อการส่งเสริมการวิจัย ตามนโยบายและแผนงานวิจัยของสถาบัน มีการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสถาบันอุดมศึกษา มีการพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยที่สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่สังคม มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีระบบการถ่ายทอดความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ (อุทุมพร จามรมาน, 2541)

รัชชัย สุมิตร (2544) ที่กล่าวว่า การทำงานในมหาวิทยาลัยจะต้องมีการวิจัยและการเรียนการสอนควบคู่กันไปการเรียนการสอนต้องอิงการวิจัย และการวิจัยก็ต้องเสริมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยต้องเป็นแหล่งที่สร้างความรู้ สร้างคน และส่งเสริมนักปราชญ์หรือนักวิชาการผู้สร้างความรู้ การที่จะมีความรู้ใหม่ ๆ การที่จะทำให้รู้จนแตกฉานหรือการเป็นที่พึ่งพาของสังคมได้ เราต้องวิจัยไปพร้อม ๆ กับการทำงานอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นหน้าที่ของอาจารย์คือ สอนและวิจัยไปพร้อม ๆ กัน

ทับทิม นิลวรรณ (2538) ยังกล่าวว่า การวิจัยจะมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบโดยส่วนรวม จะส่งผลไปสู่การแก้ปัญหาและปรับปรุงการศึกษาให้ดีขึ้นโดยตรง การได้มาซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์ของการพัฒนาทางการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการค้นคว้าวิจัยที่ทำอย่างต่อเนื่องและตรงจุด คนที่วิจัยค้นคว้า เข้าถึงความลุ่มลึกทางวิชาการ จะเป็นผู้สอนได้ดีเพราะสามารถนำเอาสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่มาสู่สิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ นอกจากนี้แล้วสถาบันอุดมศึกษาต้องมีหน้าที่ผูกพันกับงานวิจัยอย่างแยกกันไม่ออก เพราะภารกิจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ก็คือ การบุกเบิกค้นคว้า แสวงหาความรู้ใหม่ให้กับสังคมอย่างต่อเนื่อง และวิธีการที่จะดำเนินตามภารกิจดังกล่าวก็คือ การวิจัย

อุมาพร พุ่มัน (2542) ยังกล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบุกเบิกและแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าต่อสังคม ขณะเดียวกันบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาก็จะได้เพิ่มพูนสติปัญญา และสามารถถ่ายทอดความรู้ตลอดจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของสังคม

วิจิตร ศรีสอ้าน (2518) กล่าวไว้ว่า การวิจัยค้นคว้าเป็นหน้าที่หลักที่ควรได้รับการเน้นเป็นพิเศษถ้าปราศจากการวิจัยค้นคว้าเพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่แล้ว สถาบันอุดมศึกษาก็เพียงถ่ายทอดความรู้อันเป็นมรดกตกทอดมาเท่านั้น ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางด้านวิชาการให้กับสังคม ดังนั้นงานวิจัยเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องสนับสนุนให้เกิดขึ้นและกระทำกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการสอนและควรยอมรับว่าการวิจัยเป็นการสร้างประโยชน์ในด้านความรู้ให้แก่นิสิตนักศึกษาและตัวคณาจารย์ตลอดจนสังคมโดยตรง ทั้งยังเป็นการสร้างฐานะและศักดิ์ศรีของมหาวิทยาลัย อีกทั้งการวิจัยยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินมาตรฐานและรับรองคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการวิจัยเป็นเครื่องที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของบุคคลในด้านการบุกเบิกแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ที่ค้นคว้าวิจัย สถาบันอุดมศึกษาที่มีปริมาณการวิจัยมากและมีคุณภาพดี ย่อมแสดงถึงความสามารถของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ตลอดจนปริมาณและคุณภาพของงานวิจัยที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมาแต่ละปีถือเป็นดัชนีที่บ่งชี้ถึงระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ เพราะถือกันเป็นสากลว่าการวิจัยต้องควบคู่กันไปกับการผลิตบัณฑิตในระดับต่าง ๆ มหาวิทยาลัยทั้งหลายจึงต้องมีภาระหน้าที่ที่ต้องทำการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนด้วย

ดังนั้น การพัฒนาคณาจารย์ด้านการวิจัยจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อสร้างความสามารถในการวิจัยของอาจารย์ด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่ความรู้ในกระบวนการการเขียนโครงการ ตลอดจนถึงทักษะในการใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในขณะเดียวกันก็ไม่ละเลยการพัฒนาเจตคติด้านการวิจัย เพราะถ้าอาจารย์ทำวิจัยเพียงเพื่อประโยชน์ในด้านความก้าวหน้าของตนเองเท่านั้นก็ไม่ช่วยสร้างบรรยากาศและค่านิยมที่ยอมรับว่าการวิจัย คือ กระบวนการสร้างความรู้และวิจารณ์ญาณ รวมทั้งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บัณฑิตด้วย การลดภาระการสอนเพื่อให้อาจารย์มีเวลาวิจัยมากขึ้นเป็นสิ่งที่ดีควรทำและส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัยกับองค์กรอื่น ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อยกระดับมาตรฐานงานวิจัยให้สูงขึ้น

ตอนที่ 3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของฝ่ายวิจัย

จากบทบาทและภารกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้านดังที่ได้กล่าวมาแล้ว บทบาทหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยก็คือ บทบาทด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยจึงมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินพันธกิจด้านการวิจัย โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นหน่วยงานราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง แต่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่หลักคือเป็นหน่วยงานกลางในการทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการวิจัยทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งให้คำปรึกษารัฐบาลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การดำเนินงานไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

วช. เป็นสมองของประเทศ เป็นองค์การกลางในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยการวิจัยอย่างสมดุลและยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
2. พัฒนามาตรฐานการวิจัย ระบบวิจัย และติดตามประเมินผล
3. จัดทำรายงานสถานภาพการวิจัย และดัชนีการวิจัยของประเทศ
4. เป็นศูนย์กลางข้อมูลการวิจัย โดยมีระบบสารสนเทศที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ

เพื่อใช้ประโยชน์ในการเสนอแนะต่อรัฐบาลและการบริการผู้ที่เกี่ยวข้อง

5. ส่งเสริมความร่วมมือการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. ส่งเสริมและเกื้อกูลการวิจัย การประดิษฐ์คิดค้น การถ่ายทอดนวัตกรรม และ

เทคโนโลยีไปสู่ภาคสังคมอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

ยุทธศาสตร์

1. กำหนดนโยบายและแผนหลักหรือแผนแม่บทการวิจัยแห่งชาติ และกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนแผนหลักของการวิจัยของประเทศ
2. การเป็นองค์การกลางความร่วมมือด้านการวิจัยกับองค์การวิจัยทั้งในและ ต่างประเทศ
3. เสริมสร้างสมรรถนะ และความเข้มแข็งให้กับ วช. เพื่อสร้างความสมดุลทาง วิชาการสู่ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน
4. สร้างมาตรฐานการวิจัยที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ เกิดโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยหรือการต่อยอดงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ที่ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้

2. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2535 เป็นต้นมา ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กทช.) การ จัดตั้ง สวทช. เป็นการรวม 4 หน่วยงานที่มีอยู่เข้าด้วยกัน ได้แก่ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและ เทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ โครงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา ศูนย์เทคโนโลยี โลหะและวัสดุแห่งชาติ และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ต่อมาได้จัดตั้ง ศูนย์นาโนเทคโนโลยีขึ้นมา สวทช. ได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของตนเองไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

พลังขับเคลื่อนเพื่อสมรรถภาพแห่งความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย

พันธกิจ

1. บริหารกองทุนตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการ
2. ศึกษาและวิเคราะห์ทางวิชาการต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผน นโยบายและจัดทำแผนโครงการและมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีของประเทศแล้วนำเสนอต่อรัฐมนตรี

3. ดำเนินการวิจัย พัฒนาและดำเนินการด้านวิศวกรรม และสนับสนุนการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรมของภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมด้านนี้ระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนนานาชาติเพื่อพัฒนาประโยชน์เชิงพาณิชย์

4. ดำเนินการและสนับสนุนการให้บริการ ในการวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ การสอบเทียบมาตรฐาน และความถูกต้องของอุปกรณ์ การให้บริการข้อมูล และการให้คำปรึกษาทางเทคโนโลยี และสนับสนุนการให้บริการอื่นๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. สนับสนุนการเพิ่มสมรรถนะในการเลือกและรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนการจัดการโครงการลงทุนและโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

6. ดำเนินการและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศรวมทั้งการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

7. กระทำการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานและตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดย สกว. ได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การดำเนินงานไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่สร้างสรรค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่สังคมที่มีปัญญา สามารถใช้ความรู้จัดการกับศักยภาพและโอกาส เพื่อกำหนดอนาคตของตนเองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

ภารกิจ

สนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ สร้างนักวิจัย และสร้างระบบวิจัย เพื่อตอบคำถามและเสนอทางเลือกให้สังคมซึ่งครอบคลุม ทั้งในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิมและสมัยใหม่ โดยใช้จุดเด่นด้านการบริหารงานวิจัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศด้วยการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การยกระดับความรู้ของสังคม และการเสริมความ

เข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและการพัฒนาที่สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ สกว.

1. สนับสนุนการประสานศักยภาพของส่วนต่างๆ ในสังคมให้เป็นพลังในการพัฒนา
2. ผลสมผสานกระบวนการสร้างคนอยู่ในการพัฒนางานวิจัยทุกขั้นตอน
3. ใช้กระบวนการการวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

แนวทาง สกว.

1. ใช้ความสามารถในการบริหารจัดการที่มีอยู่ในการบริหารงานวิจัยเพื่อสนับสนุนกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายที่มีอยู่
2. พัฒนาการจัดการเพื่อนำไปสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาคนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างปัญญาให้แก่สังคม เพื่อความรู้เท่าทันและใช้ในการตัดสินใจทางเลือก

4. ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มุ่งเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตองค์ความรู้และการวิจัยต่อเนื่องระยะยาว จึงกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาวิชาการเพื่อ สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยจัดตั้งฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขึ้นในปี พ.ศ.2523 เพื่อรองรับนโยบายและกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้จัดตั้งกองส่งเสริมและประสานงานวิจัยอย่างเป็นทางการ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยปรับระบบการบริหารงานเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยจัดตั้งสำนักบริหารวิชาการ เพื่อกำกับดูแลด้านกิจการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. ดำเนินการดำเนินนโยบายบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. รองรับการขยายตัวของกิจการวิจัย
3. สร้างกลไกในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัย
4. บุคคลแสวงหาความรู้ เก็บรักษาความรู้ การใช้ความรู้ในการผลิต บุคลากรด้านการวิจัย รวมทั้งมาตรการในการควบคุมมาตรฐานการวิจัย

5. ฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2542 ในนามฝ่ายส่งเสริมการวิจัย ต่อมาเมื่อปี 2547 ได้มีปรับโครงสร้างฝ่ายส่งเสริมการวิจัยให้มีฐานะเป็นงานส่งเสริมวิจัยและตำรา อยู่ภายใต้กองบริการการศึกษา และในปัจจุบันมีฐานะเป็นฝ่ายวิจัย อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานอธิการบดี

ปรัชญา

คุณภาพบริการและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่สนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องในสังคม เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย และสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการให้บริการในการสนับสนุนกระบวนการบริหารงานวิจัย อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

พันธกิจ

1. เป็นศูนย์กลางการให้บริการ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. เสริมสร้างสมรรถนะด้านงานวิจัยของบุคลากรและกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัย
3. ขับเคลื่อนให้เกิดกระแสแห่งการพัฒนางานวิจัยในประชาคมของมหาวิทยาลัย
4. จัดการองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยเพื่อการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดทุนทางสังคม คุณภาพชีวิต สร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อประโยชน์สุขต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม
5. ประสานงานให้เกิดกระบวนการวิจัย แต่จะไม่ทำวิจัยเอง (In-house research)

ยุทธศาสตร์

1. สร้างเครือข่ายวิจัยภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
2. เชื่อมโยงนโยบายระหว่างมหาวิทยาลัยและคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ วิทยาลัย ให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน
3. สร้างวินัยที่เข้มแข็ง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และดำรงรักษาคุณค่านักวิจัยอย่างยั่งยืน
4. ขับเคลื่อนประชาคม มศว ให้มีวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย

5. พัฒนาศักยภาพของอาจารย์ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ และร่วมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้แก่สังคมไทย
6. ผลักดัน ส่งเสริม ให้มหาวิทยาลัยก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศด้วยงานวิจัย
7. สร้างพลังร่วมเพื่อขับเคลื่อนเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้และวิจัย

6. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย ที่พัฒนามาจากศูนย์วิจัยและบริการการศึกษาจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการ ในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา พ.ศ. 2530 ต่อมา ในปี พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2547 ส่งผลให้สำนักวิจัยและบริการวิชาการได้รับการเปลี่ยนสถานะเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนา เพื่อทำภารกิจวิจัย พัฒนา และบริการวิชาการให้กับมหาวิทยาลัย

วิสัยทัศน์

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพความรู้ โดยเน้นความเป็นเลิศด้านระบบการบริหารจัดการงานวิจัย สร้างค่านิยมแห่งสังคมอุดมปัญญา ในอันที่จะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย

ปรัชญา

การวิจัยเป็นพลังแห่งปัญญา

พันธกิจ

เสริมสร้างสมรรถนะด้านงานวิจัยให้กับคณาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย สร้างองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์สร้างความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนจัดการความรู้เพื่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยกมาตรฐานงานวิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การพัฒนาท้องถิ่น

กลยุทธ์

1. การเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการวิจัยและพัฒนา
  - การพัฒนานักวิจัย
  - การพัฒนางานวิจัยและฐานข้อมูลศิลปวัฒนธรรมกรุงรัตนโกสินทร์
  - การวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
2. พัฒนาและส่งเสริมการวิจัยสู่สากล
  - การตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานสู่นานาชาติ
3. สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ
  - การวิจัยสถาบัน
4. ยกกระดับการวิจัยรัฐร่วมเอกชนเชิงพาณิชย์
  - การสร้างเครือข่ายการวิจัย

นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ได้ทำวิจัยเรื่องทิศทางการพัฒนาวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (2545) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่สถาบันวิจัยดำเนินการอยู่ 6 ด้าน ได้แก่

1. การอบรม ประชุม สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย
2. การส่งเสริมประสานงานวิจัยระหว่างสถาบันกับอาจารย์ผู้สอน
3. การเผยแพร่งานวิจัย
4. การหาแหล่งทุนการวิจัย
5. การส่งเสริมประสานงานวิจัยระหว่างสถาบัน
6. การวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

จากการสังเคราะห์บทบาทและภารกิจของสถาบันต่างๆที่ดำเนินงานด้านการวิจัย ผู้วิจัยจึงสรุปบทบาทของฝ่ายวิจัยได้ 9 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยแก่คณาจารย์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านงานวิจัยให้กับคณาจารย์
2. บทบาทด้านการกำหนดนโยบาย ทำหน้าที่นำเสนอทิศทางการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายและยุทธศาสตร์ ดำเนินการจัดทำแผนวิจัยของมหาวิทยาลัย และกำหนดระเบียบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเสนอหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการบริหารงานวิจัย

3. บทบาทด้านการบริหารงานวิจัย ทำหน้าที่ในการดำเนินงานจัดการงานวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การพิจารณาข้อเสนอการวิจัย การติดตามประเมินผล การพัฒนาระบบสารสนเทศการวิจัย และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทด้านการบริการวิชาการ ทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานวิจัยในเชิงเนื้อหา วิธีวิทยาการวิจัย เช่น การเขียนเสนอโครงการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพผลงาน

5. บทบาทด้านการส่งเสริมงานวิจัย ทำหน้าที่เกื้อหนุนให้คณาจารย์ได้ทำงานวิจัย โดยการจัดกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัย การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จัดโครงการส่งเสริมการทำงานวิจัย อาทิ โครงการนักวิจัยพี่เลี้ยง โครงการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ รวมถึงการให้รางวัลการวิจัย เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักวิจัย

6. บทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย ทำหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันทั้งในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก

7. บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ทำหน้าที่ในการจัดท่างบประมาณด้านงานวิจัยของมหาวิทยาลัย บริหารงบประมาณส่วนที่เป็นงบประมาณส่งเสริมงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาการสนับสนุนด้านเงินทุน รวมทั้งจัดสรรเงินทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอก

8. บทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย ทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมที่ทำให้บุคคลภายนอกได้รับทราบถึงผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น การจัดประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย การจัดพิมพ์วารสารและเอกสารทางวิชาการ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานวิจัย เป็นต้น

9. บทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก ทำหน้าที่รับทำงานวิจัยให้กับหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก โดยการได้รับค่าตอบแทน

ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง 4 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการวิจัย 2) ประโยชน์ของการวิจัย 3) อุปสรรคของการทำวิจัย และ 4) สภาพการวิจัยในประเทศไทย

4.1 จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเป็นกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ ความจริงอย่างเป็นระบบแบบแผนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยโดยทั่ว ๆ ไปไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2530) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. เพื่อค้นคว้าหาวิธีแก้ปัญหา (Problem Solving Research) โดยการศึกษาค้นคว้ารายละเอียด สาเหตุของปัญหา เพื่อให้เห็นช่องทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. เพื่อสร้างทฤษฎี (Theory Developing Research) โดยการศึกษาหาความรู้ความจริงในธรรมชาติเพื่อนำความรู้ ที่ได้มาตั้งเป็นทฤษฎีและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
3. เพื่อพิสูจน์ทฤษฎี (Theory Testing Research) เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบผลการศึกษาค้นคว้าของผู้อื่นว่าถูกต้องหรือไม่ โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างต่างกัน เวลาต่างกันหรือสถานการณ์ต่างกัน ซึ่งทฤษฎีนั้น ๆ อาจให้ต่างกันได้

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ (2540) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ต้องการอธิบาย (Explanation) หรือทำความเข้าใจ (Comprehension) เรื่องใด เรื่องหนึ่งให้กระจ่าง กล่าวคือทำวิจัยเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีความเป็นมาอย่างไร เพื่อให้ได้รับความรู้และเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ จนแจ่มแจ้งขึ้น
2. ต้องการพยากรณ์ (Prediction) คือ การพยากรณ์ปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตว่าเป็นอย่างไร หรือจะเกิดขึ้นอย่างไร
3. ต้องการควบคุม (Control) คือ ควบคุมปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ไม่ให้เกิดขึ้นเป็นการนำเอาข้อเท็จจริงหรือผลการการวิจัยไปใช้ให้ประโยชน์ในด้านของการพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้คือ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ และนำความรู้ที่ได้มาตั้งเป็นทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้อ้างอิง อธิบาย ทำนาย หรือพยากรณ์ และเพื่อควบคุมปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังใช้การวิจัยในการพิสูจน์ทฤษฎีต่างๆด้วย

4.2 ประโยชน์ของการวิจัย

มนุษย์มีความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและการวิจัยจะเป็นสื่อที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่มนุษย์ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตการวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษย์ ดังที่มีนักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2530) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ เพราะการวิจัยจะทำให้มีการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมนำไปสู่วิทยาการใหม่ๆ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้วิทยาการเจริญขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้วิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัยนั้น ตลอดจนผู้ทำการวิจัยต่อไปด้วย
2. ทำให้รู้สิ่งบกพร่องและวิธีแก้ไขในงานต่างๆ ผลของการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. ทำนายปรากฏการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ผลของการวิจัยจะช่วยทำนายปรากฏการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
4. ตอบสนองลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ โดยปกติมนุษย์มีความปรารถนาที่จะได้รับความรู้ อันแท้จริงมาช่วยสนองตอบให้ได้รับความพอใจในสิ่งที่อยากรู้อยากเห็น อันเป็นลักษณะธรรมชาติของมนุษย์หรือของผู้วิจัย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. ผลการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ทำให้เกิดวิทยาการใหม่ ๆ ขึ้น
2. ผลการวิจัยในแต่ละสาขาวิชาช่วยทำให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา กล่าวคือ ในการปฏิบัติงานทุกสาขาย่อมต้องมีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น ถ้าได้ใช้การวิจัยเข้าศึกษาข้อเท็จจริงแล้วก็จะทำให้การแก้ปัญหากระทำได้ตรงจุดดีกว่าการแก้ปัญหาโดยใช้การคาดคะเน
3. ผลการวิจัยในหน่วยงานต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการสั่งงานต่างๆ ได้ถูกต้องแม่นยำ ทำให้หน่วยงานนั้น ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผลการวิจัยในส่วนรวมในทุก ๆ ด้านจะช่วยในการพัฒนาประเทศ

สุภัทรา ปานสุวรรณจิตร (2542) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัยมีทั้งในการปฏิบัติงาน การบริหารงานและการดำเนินชีวิตประจำวันโดยทั่วไป พอสรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการและศาสตร์สาขาต่าง ๆ ผลการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ และเผยแพร่วิทยาการให้มากยิ่งขึ้น
2. ความรู้ที่ได้จากการวิจัยช่วยทำให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาทำให้การแก้ปัญหากระทำ ได้ตรงจุดดีกว่าการแก้ปัญหาโดยใช้การคาดคะเนหรือสามัญสำนึกช่วยให้ผู้ปฏิบัติได้เลือกวิธีการ ปฏิบัติงานที่ดีที่สุด ทำให้เกิดการประหยัด
3. เป็นประโยชน์ในการบริหารงาน ช่วยในการกำหนดนโยบาย แผนงานและหลักปฏิบัติ ต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องเหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ได้ทราบผลการดำเนินว่าเป็นประการใดมี จุดบกพร่องอะไรบ้าง ทำให้ตัดสินใจในการสั่งการต่าง ๆ ได้ถูกต้องแม่นยำนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ให้การทำงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ
5. ช่วยให้เห็นพบทฤษฎีและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เพื่อให้มนุษย์ได้ดำเนินชีวิตอยู่ในโลกอย่าง สุขสบาย

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ (2543) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การวิจัยทำให้เกิดความรู้ใหม่ เพิ่มพูนวิทยาการของศาสตร์ต่าง ๆ ให้กว้างขวางมากขึ้น
2. นำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาได้ คำตอบที่ได้จากการวิจัยจะทำให้มั่นใจและนำผลการ วิจัย ใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ได้ เช่น นำผลการวิจัยไปใช้ในด้านสังคมศาสตร์ หรือพฤติกรรมด้านการแพทย์ ด้านธุรกิจการค้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น
3. ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
4. ช่วยในการพิสูจน์ ตรวจสอบ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ต่าง ๆ
5. ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ
6. ช่วยในการพยากรณ์สถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
7. ผลที่ได้นำไปประกอบการตัดสินใจ

การวิจัยถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหา และพัฒนาวิชาการให้เกิดความ เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยขยายองค์ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น ทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะธรรมชาติได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผลมนุษย์เรา จึงได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการวิจัยและได้ใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและ

พัฒนาองค์ความรู้เรื่อยมา ปัจจุบันการวิจัยมีบทบาทและความสำคัญเพิ่มขึ้น การศึกษาค้นคว้าและพัฒนาระบบการวิจัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งแก่ตนเองและสังคมส่วนรวม

4.3 อุปสรรคของการทำวิจัย

ปัจจุบันแม้ว่าจะมีการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้นแล้วก็ตาม แต่ในการทำวิจัยโดยทั่วไปมักจะมีประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านตัวผู้วิจัย ด้านความผิดพลาดของกระบวนการวิจัยรวมทั้งด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2530) ได้จัดกลุ่มสภาพปัญหาของการวิจัยออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัย การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับผลการวิจัยและความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับการวิจัยยังอยู่ในวงจำกัด ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานข่าวสารข้อมูลหรือสารสนเทศทางการวิจัยให้เป็นที่ทราบทั่วไปจนถึงบุคคลที่สนใจ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้และเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

2. ปัญหาด้านคุณภาพของการวิจัย มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ด้อยคุณภาพซึ่งมีสาเหตุหลายประการเช่น ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยน้อย มีประสบการณ์น้อย มีความรู้ในเนื้อหาสาระไม่เพียงพอ ไม่มีทฤษฎีรองรับ ตลอดจนขาดแคลนความรู้ด้านการประมวลผล เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการวิจัย ขาดเงินสนับสนุน ความรับผิดชอบในการวิจัยของผู้วิจัยน้อย

3. ปัญหาด้านเนื้อหาสาระของการวิจัย จะมีผลงานวิจัยมากในบางกลุ่มเนื้อหา แต่บางกลุ่มเนื้อหาจะขาดแคลน

4. ปัญหาด้านผู้ทำวิจัย แม้ปัจจุบันจะมีนักวิจัยเพิ่มมากขึ้นแต่ผลการวิจัยที่ออกมายังมีน้อย บางครั้งไม่มีคุณภาพ อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา รวมถึงผู้สนใจอยากจะทำวิจัยแต่ขาดความรู้พื้นฐานทางการวิจัย นักวิจัยที่มีผลงานออกมาส่วนใหญ่งานวิจัยจะทำในลักษณะเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าของส่วนรวมหรือหน่วยงาน

5. ปัญหาด้านวิธีการวิจัย งานวิจัยที่ออกมานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเป็นการศึกษาปัญหาไม่ลึกซึ้ง ทำให้ผลที่ได้รับไม่ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละด้าน ขาดการจัดหมวดหมู่เพื่อให้เกิดความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงและใช้ประโยชน์

6. ปัญหาด้านการประสานการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อยังมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่มีอยู่ทั้งหมดเนื่องจาก ขาดการประสานกันระหว่างผู้วิจัยหรือหน่วยงานที่ทำวิจัยกับผู้ใช้หรือหน่วยงานที่ใช้ผลการวิจัย

สำหรับความผิดพลาดที่สำคัญในการทำวิจัย (สมชาย ดุรงค์เดช, 2543 อ้างถึงใน นาฏอนงค์ สุวรรณจิตต์, 2548) อันจะทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคของการทำวิจัยไม่สำเร็จหรือไม่ได้คุณภาพ ซึ่งพบเสมอและสมควรที่ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดขึ้นมีดังนี้

1. ความผิดพลาดในการเตรียมโครงการวิจัยที่สำคัญคือ การเลือกหัวข้อการวิจัยที่ใหญ่เกินไป นอกจากนั้นไม่สามารถระบุคำถามที่ชัดเจนได้ การระบุคำถามการวิจัยที่ชัดเจนตั้งแต่เริ่มแรกจะช่วยให้การวางแผนการวิจัยสะดวกและถูกต้องมากขึ้น

2. ความผิดพลาดในการทบทวนเอกสารที่ไม่ตรงกับความต้องการของเรื่องที่ต้องการทำวิจัย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำวิจัย และที่สำคัญคือทบทวนเอกสารแหล่งข้อมูลที่ถ่ายทอดมาแล้ว เช่นคัดลอกจากข้อมูลที่มีนักวิจัยเขียนไว้แล้ว นอกจากนั้น การทบทวนเอกสารไม่ได้กำหนดขอบเขตของชนิดข้อมูลที่ต้องการจะรวบรวม มีผลทำให้น้อยเกินไปหรือมากเกินไปที่สำคัญมิได้ทบทวนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นนอกจากในวารสารวิชาการเท่านั้น ทำให้ครอบคลุมในวงจำกัด ปกติการทบทวนเอกสารควรค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดที่จะทำได้

3. ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมข้อมูล ปกติในการรวบรวมข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสัมภาษณ์ควรสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่จะถูกสัมภาษณ์ หากการสัมภาษณ์ขาดความสัมพันธ์ที่ดีแล้วโอกาสที่จะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ก็จะน้อยลง

4. ความผิดพลาดที่เกิดจากการใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มักพบเสมอ เมื่อไม่มีการทดสอบความตรงประเด็นตามเนื้อหาของเครื่องมือ ว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ เพราะประชากรอาจมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน

5. ความผิดพลาดที่เกิดจากการใช้สถิติ ที่พบมากคือมีการเลือกใช้สถิติที่ไม่เหมาะสมโดยไม่คำนึงถึงลักษณะของข้อมูลว่ามีหน่วยหรือมาตรการวัดเป็นอย่างไร นอกจากนั้นในการแปลผลข้อมูลยังเกินความเป็นจริง เช่น ตัวอย่างที่เลือกมิได้เป็นตัวแทนของประชากร ก็พยายามอ้างอิงว่าเป็นตัวแทนของประชากร เป็นต้น

6. ความผิดพลาดที่เกิดจากการเลือกรูปแบบการวิจัย ตัวอย่างที่พบเสมอ คือไม่มีการระบุประชากรเป้าหมายที่ชัดเจนและขาดการประเมินขนาดและการเลือกตัวอย่างที่จะศึกษาหลายครั้งพบว่า จำนวนตัวอย่างที่น้อยเกินไปและเปลี่ยนรูปแบบการวิจัย เพื่อให้สะดวกต่อการรวบรวมข้อมูล

7. ความผิดพลาดที่เกิดจากการศึกษาเชิงพรรณนา หลายครั้งที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์การวิจัยที่ชัดเจนทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงได้ ไม่สุ่มตัวอย่างในเชิงสถิติจึงไม่สามารถสะท้อนภาพรวมของประชากรส่วนใหญ่ได้

8. ความผิดพลาดที่เกิดจากการศึกษาวิจัยที่ใช้แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูล ที่ควรใช้เทคนิคอื่นโดยแบบสอบถามไม่ลึกพอที่จะรวบรวมข้อมูลบางชนิดได้ มีการถามคำถามมากเกินไป ทำให้ผู้ตอบใช้เวลามากเกินไปมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

9. ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการศึกษาแบบสัมภาษณ์ ปกติมักพบว่าผู้สัมภาษณ์ขาดทักษะในการสัมภาษณ์ ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตรงความเป็นจริง หรือบางครั้งคำถามยากต่อความเข้าใจของประชาชน หรือในกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสซึ่งมีการศึกษาและประเพณีแตกต่างจากประชาชนทั่วไป และหากเป็นคำถามที่ขัดกับวัฒนธรรมก็จะได้คำตอบที่ถูกต้อง

10. ความผิดพลาดที่เกิดจากการศึกษาที่ใช้การสังเกต หากผู้รวบรวมข้อมูลขาดทักษะและประสบการณ์ในเรื่องเทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ทำให้ได้ข้อมูลไม่ตรงกับความจริง และบ่อยครั้งนำข้อมูลที่ไม่ใช่สถานการณ์ปกติมาใช้ในการสรุปข้อมูล และการตีความจากข้อมูลทำไม่ได้ไม่ถูกต้อง

11. ความผิดพลาดที่เกิดจากการศึกษาที่ใช้การหาความสัมพันธ์ การศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ นั้นควรจะเป็นการแสดงความสัมพันธ์ของเหตุและผลที่แท้จริง มีทฤษฎีและมีความเป็นไปได้ นักวิจัยหลายแห่งพยายามใช้เทคนิคทางสถิติหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ตัวแปรเหล่านั้นไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลซึ่งกันและกัน

นอกจากนั้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนใหญ่มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยอีกหลายอย่าง ดังนี้ (อำนาจ ถาวร, 2526; ดวงสมร บุษาศัย, 2542)

1. ทักษะคิดต่อการทำวิจัย ทักษะคิดต่อการทำวิจัยมีผลเกี่ยวข้องกับกาวิจัย เนื่องจากทัศนคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น ทักษะที่ ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น บุคคลที่มีทัศนคติทางบวกต่อสิ่งใดจะทำให้บุคคลอยากเข้าใจสิ่งนั้นไม่ถอยหนีและรู้สึกอยากเข้าไปเกี่ยวกับสิ่งนั้น

2. ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย การวิจัยเป็นงานที่ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ผู้วิจัยต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิด เทคนิคที่จำเป็นในการวิจัย จำเป็นต้องเรียนรู้ระเบียบวิธีการวิจัยเพราะการเรียนรู้ระเบียบวิธีการวิจัยจะช่วยให้เข้าใจหลักเกณฑ์และเหตุผลต่าง ๆ ของการวิจัย ช่วยให้เข้าใจผลงานวิจัยที่ผู้อื่นทำไว้แล้ว ช่วยให้สามารถพิจารณาความเชื่อถือได้ของผลการวิจัย และยังช่วยให้มีเหตุผลในการพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น

ดังนั้นบุคคลที่จะประสบผลสำเร็จมักมีลักษณะเด่นในทางความรู้ ได้แก่

- เป็นผู้มีความสามารถในการค้นปัญหา เลือกลงและใช้ผลการวิจัยของคนอื่นได้เป็นอย่างดีและรวดเร็ว

- เป็นคนที่มีความรู้และทักษะในการใช้แบบแผนการวิจัย

- เป็นคนที่มีความรู้ในการใช้เครื่องมือประเภทต่าง ๆ

- เป็นคนที่มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้วิธีการสถิติวิเคราะห์

- เป็นคนที่มีความสามารถในการสรุปความคิดให้เป็นข้อยุติ แล้วนำไปใช้อ้างอิงได้อย่างกว้างขวาง

- เป็นคนที่มีความสามารถในการตรวจสอบ วิพากษ์วิจารณ์ และคาดคะเนได้ดี

- เป็นคนที่มีความรู้ในระบบการทำงานมีระเบียบ ตลอดจนสามารถ เขียนรายงานวิจัยได้ดี

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538) มีความเห็นสอดคล้องว่าผู้จะประสบความสำเร็จในการทำวิจัยควรมีคุณสมบัติสรุปดังนี้

- คุณสมบัติด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Emotional drive) มีความอยากรู้อยากเห็น มีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย มีความสุขที่จะทำงาน สามารถติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้และเป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการทำวิจัย

- คุณสมบัติด้านความรู้ (Knowledge) มีความสามารถในการวิเคราะห์ ทำงานเป็นระบบ มีการวางแผน มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย สามารถวิพากษ์วิจารณ์และพยากรณ์คำตอบได้ดี สามารถเขียนสรุปรายงานให้อ่านได้เข้าใจและชัดเจน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- คุณสมบัติด้านการตัดสินใจ (Decision) กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความรอบคอบ มีเหตุผล ใช้เหตุผล เชื่อมั่นในหลักเหตุและผล สามารถประเมินฐานะและศักยภาพตนเอง ใจกว้าง ยอมรับข้อคิดเห็น มีความสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

3. เวลาและการบริหารเวลา เวลาสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวข้องกับการวิจัย นับตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือปัญหาที่จะทำวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ ต้องใช้เวลาในการศึกษาพิจารณาความเป็นไปได้เพื่อนำไปปฏิบัติ ไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละงาน การกำหนดเวลาทำวิจัยจะต้องเลือกเวลาทำวิจัยให้เหมาะสมกับงานประจำของตนหากมีความขัดแย้งระหว่างเวลาที่นักวิจัยว่างจากงานต่าง ๆ กับเวลาที่เหมาะสมกับการทำวิจัย ปัญหาต่าง ๆ จะเกิดขึ้นจนเป็นอุปสรรค ทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อน ข้อมูลที่รวบรวมอาจล้าสมัย หรืองานวิจัยไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด หรือหากสำเร็จตามกำหนด คุณภาพของงานวิจัยที่ได้ก็ไม่ได้ดีเท่าที่ควร

4. กิจกรรมส่วนตัวและแรงจูงใจ ได้แก่เงินสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักวิจัยของหน่วยงานส่วนกลางทำวิจัยคือ การมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุรางค์ จันทวานิช (2528) และ สุนทรี จิตติอรุณชัย (2536) ที่พบว่า การมีทุนสำหรับทำวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่สนับสนุนการทำวิจัยนอกจากนี้ สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) และ พีรวัฒน์ วงษ์พรหม (2533) ยังศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญของการไม่ทำวิจัยทั้งที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ก็คือ การขาดเงินสนับสนุนหรือมีเงินสนับสนุนแต่ไม่เพียงพอ

5. นโยบายและกฎระเบียบทางราชการ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ศึกษาพบว่านักวิจัยของหน่วยงานส่วนกลางมีความเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งเสริมการทำวิจัย คือผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันทนา ชูช่วย (2534) ที่ระบุว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโดยกำหนดนโยบาย สนับสนุนการอบรมและอำนวยความสะดวก เป็นแรงกระตุ้นให้นักวิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิจัย อุทัย ดุลยเกษม (2533) พบประเด็นปัญหาว่า โครงสร้างหน่วยงานไม่เกื้อกูลต่อการทำวิจัย ไม่มีการนำผลการวิจัยมาใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การพิจารณาความดีความชอบประจำปี การให้รางวัล ซึ่งทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย และจากการศึกษาของ เฉลียว บุรีภักดี และ สมใจ จิตพิทักษ์ (2531) พบว่าอาจารย์ที่มีผลการวิจัยย่อมมีความก้าวหน้าทางอาชีพ โดยเฉพาะการเลื่อนตำแหน่งจะสามารถเลื่อนได้สะดวกขึ้นถ้ามีผลงานวิจัยประกอบ นอกจากนั้น สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) กล่าวว่า ผลตอบแทนการทำวิจัยในด้านความดีความชอบ ได้รับการยอมรับและยกย่องเครื่องหมายเชิดชูเกียรติและรางวัลต่าง ๆ ส่งผลให้มีการผลิตงานวิจัยเพิ่มขึ้น

6. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย (อำนาจ ถาวร, 2526 ;สุภาพ คัมภีรานนท์, 2539) ได้แก่ คอมพิวเตอร์ แหล่งเงินทุนอุดหนุน สภาพแวดล้อม ห้องสมุด เวลาในการดำเนินการ สิ่งเหล่านี้มักเป็นอุปสรรคในการทำวิจัย เพราะในการทำวิจัยเมื่อผู้วิจัยเลือกปัญหาหรือเรื่องทำวิจัยได้แล้ว ผู้วิจัยจะต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาเนื้อหา วิธีการปัญหาในการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อหลีกเลี่ยงในการทำวิจัยที่ซ้ำซ้อน จากห้องสมุดอันเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือและผลงานวิจัยต่าง ๆ การขาดแคลนตำราและหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ขาดวัสดุที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าในสาขาต่างๆ จะทำให้อาจารย์ทำหน้าที่ด้านการวิจัยได้ไม่เต็มที่ นอกจากนั้นการใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเทคโนโลยีความก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ จะช่วยให้ผู้วิจัยสืบค้นหนังสือ และข้อมูลจากห้องสมุดทั่วโลกได้ การมีบริการที่สะดวก รวดเร็ว จึงเป็นสิ่งที่จะช่วยให้อำนาจแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการวิจัยได้

7. แหล่งเงินทุนอุดหนุนในการทำวิจัย ทุนสนับสนุนการทำวิจัยนับได้ว่าเป็นทรัพยากรสนับสนุนที่จำเป็นต่อการวิจัย เนื่องจากการทำวิจัยต้องอาศัยงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย แหล่งสนับสนุนการทำวิจัยมาจากหลายแหล่งทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จำนวนจำกัด ดังนั้นการพิจารณาให้ทุนมีขั้นตอนมากมายตั้งแต่การกรอกแบบฟอร์มขอรับทุน จนถึงการเข้ารับการพิจารณาซึ่งต้องมีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ผู้ขอทุนต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นเวลานานพอสมควร เพื่อเขียนโครงการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษาวิจัย วิธีดำเนินการ ตลอดจนผลที่คาดว่าจะได้รับว่าเกิดประโยชน์มากน้อยอย่างไร

4.4 สภาพการวิจัยในประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศต่างๆในโลกกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ใหม่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยและพัฒนา ที่ได้เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ขณะเดียวกันยังได้ให้ความสำคัญกับการวิจัย หลายประเทศจึงพยายามคิดค้นประเด็นงานวิจัยใหม่ๆที่สำคัญของประเทศ เพื่อให้งานวิจัยที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาก้าวข้ามพรมแดนแห่งความรู้และนำมาซึ่งประโยชน์กลับสู่ประเทศของตน

ในบริบทของประเทศหนึ่ง การวิจัยและพัฒนาของประเทศจะเข้มแข็งและก้าวหน้าได้ จะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างมีทิศทาง มีโครงสร้างรองรับอย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกันรัฐบาลจะต้องดำเนินการบริหารประเทศให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นโดยใช้ฐานความรู้ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา ใช้งานวิจัยและนวัตกรรมในการพัฒนาเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน

องค์ประกอบของระบบวิจัย ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการวิจัย รวมทั้งผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย นักวิจัย หน่วยงานวิจัย หน่วยบริหารทุนวิจัย และหน่วยกำหนดนโยบายการวิจัยของประเทศ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความเชื่อมโยงถึงกัน และทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ถ้าแบ่งองค์ประกอบของระบบวิจัยเหล่านี้ออกเป็นส่วนๆ ในกระบวนการสร้างผลผลิตของงานวิจัยตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า การบริหารจัดการ และผลผลิต ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ ในส่วนของปัจจัยนำเข้าซึ่งเป็นปัจจัยจำกัดอย่างหนึ่งในระบบการวิจัยนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ นักวิจัยและงบประมาณการวิจัย หากปัจจัยนำเข้าทั้งสองส่วนนี้ไม่เพียงพอ ก็จะส่งผลกระทบต่อถึงจำนวนผลผลิตของงานวิจัยโดยตรง

จากข้อมูลของ R&D World Competitive Yearbook 2006 (อ้างถึง พีรเดช กองอำไพ , 2550) รายงานขีดความสามารถของประเทศต่างๆซึ่งเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานบางประการ เช่น จำนวนนักวิจัย งบประมาณ จำนวนผลงาน และสิทธิบัตร พบว่าประเทศไทยมีทรัพยากรนำเข้ามาค่อนข้างต่ำมาก เช่น จำนวนนักวิจัยต่อประชากร 10,000 คน ของไทยมีเพียง 6 คนเท่านั้น และงบประมาณที่สนับสนุนการวิจัยคิดเป็นร้อยละ 0.28 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) (ดังตารางที่ 2.1) และได้ผลงานวิจัยตีพิมพ์ในระดับสากลเพียงปีละ 2,283 เรื่อง ในปี 2548 (ดังตารางที่ 2.3) และมีสิทธิบัตรนานาชาติเฉลี่ยเพียงปีละ 109 เรื่อง เท่านั้น จากปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่ คือ จำนวนนักวิจัยและงบประมาณวิจัยที่ค่อนข้างน้อยกว่าที่ควรจะเป็น จึงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้ผลงานที่สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศหรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นส่วนของผลลัพธ์มีน้อยมากตามไปด้วย จึงส่งผลกระทบต่อระดับขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 60 ประเทศ และระดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 32 (ดังตารางที่ 2.2) ซึ่งลดลงมาจากเมื่อปี 2546 ซึ่งไทยยังมีระดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 29

ตารางที่ 2.1 การลงทุนด้านการวิจัยและจำนวนนักวิจัยของประเทศต่างๆ

ประเทศ	การลงทุนเพื่อการวิจัย (% ของ GDP)	นักวิจัยต่อประชากร 10,000 คน (ปี 2547)
สหรัฐอเมริกา	2.66	37 (ปี 2544)
เยอรมนี	2.47	57
ญี่ปุ่น	3.2	69
สิงคโปร์	2.24	60
เกาหลี	2.63	39
ไต้หวัน	2.42	57
มาเลเซีย	0.63	7
จีน	1.23	9
ไทย	0.28	6
ฟิลิปปินส์	0.14	1

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2550

ตารางที่ 2.2 จำนวนผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ในปี 2546

ประเทศ	จำนวนผลงานตีพิมพ์	จำนวนประชากรต่อผลงานตีพิมพ์
สิงคโปร์	5,475	767
ญี่ปุ่น	92,447	1,379
ไต้หวัน	13,952	1,622
เกาหลี	22,965	2,108
มาเลเซีย	1,283	19,618
จีน	50,201	25,038
ไทย	2,283	27,770
อินเดีย	23,137	45,679

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2550

ตารางที่ 2.3 จำนวนสิทธิบัตร และอันดับความเข้มแข็งของประเทศ

ประเทศ	จำนวนสิทธิบัตรที่จัดให้คน ในประเทศเฉลี่ยปี 2545-2547 ใน/นอกประเทศ	อันดับความสามารถในการ แข่งขันโดยรวม (คิดจาก 60 ประเทศ)	อันดับความสามารถในการ แข่งขันโดยรวม (คิดจาก 60 ประเทศ)
สหรัฐอเมริกา	84,958/132,463	1	1
เยอรมนี	12,804/36,917	26	3
ญี่ปุ่น	109,823/171,071	17	2
สิงคโปร์	217/734	3	18
เกาหลี	31,915/8,673	38	19
ไต้หวัน	29,773/206	18	8
มาเลเซีย	27/90	23	42
จีน	5,913/529	19	22
ไทย	60/109	32	55
ฟิลิปปินส์	16/26	49	58

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2550

ค่าใช้จ่ายและบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ประจำปี 2550

จากข้อมูลดัชนีการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยปี 2550 ในตารางที่ 2.4 พบว่า ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา จำนวน 7,620 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.09 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) เมื่อจำแนกตามหน่วยดำเนินการ พบว่า ภาคอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนามากที่สุด จำนวน 4,286 ล้านบาท รองลงมาคือภาครัฐบาล จำนวน 2,884 ล้านบาท และน้อยที่สุดคือ ภาคเอกชนไม่ค้ากำไร จำนวน 15 ล้านบาท

สำหรับบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 45,050 คน ประกอบด้วย นักวิจัย 19,573 คน บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาที่ทำการวิจัยเทียบเท่ากับเต็มเวลาต่อประชากร 10,000 คน มีจำนวน 3.82 คน/ปี และนักวิจัยที่ทำการวิจัยเทียบเท่ากับเต็มเวลาต่อประชากร 10,000 คน มีจำนวน 1.24 คน/ปี

ตารางที่ 2.4 ดัชนีการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยปี 2550

ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและการพัฒนาทั้งหมด	7,620.11	ล้านบาท
ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและการพัฒนาทั้งหมด	0.09%	
งบประมาณแผ่นดินในการวิจัยและพัฒนา	1,566,200	ล้านบาท
บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาทั้งหมด	45,050	คน
บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลา	24,109	คนต่อปี
บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลาต่อแรงงานหมื่นคน	6.38	คนต่อปี
บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลาต่อประชากรหมื่นคน	3.82	คนต่อปี
นักวิจัยทั้งหมด	19,573	คน
นักวิจัยทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลา	7,843	คนต่อปี
นักวิจัยทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลาต่อแรงงานหมื่นคน	2.07	คนต่อปี
นักวิจัยทั้งหมดที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลาต่อประชากรหมื่นคน	1.24	คนต่อปี

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ รายงานประจำปี 2551

ตอนที่ 5 การศึกษาแบบพหุกรณี

การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบของข้อมูลจากกรณีตัวอย่างในการวิจัยตั้งแต่ 2 กรณีตัวอย่างขึ้นไป เพื่อที่จะทำความเข้าใจสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับบริบทที่ใกล้เคียงได้มากขึ้น เพราะการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษาเป็นวิธีการวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้นกว่าการวิจัยรายกรณี ที่ต้องการข้อมูลที่มีความลึกซึ้งมากกว่าครอบคลุมบริบท ซึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพทั่วๆไปนั้น สนใจลักษณะของข้อมูลที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม มองภาพรวมของปรากฏการณ์ ความรู้สึกนึกคิด จิตใจ เน้นการศึกษาติดตามแบบเจาะลึก โดยที่นักวิจัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ในบริบทการวิจัยนั้นๆ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่ผลการวิจัยที่ได้มีจุดอ่อนในการสรุปอ้างอิงสู่บริบทการวิจัยอื่น ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้นักวิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา อื่น (ลัดดา คำพลงาม, 2540)

การวิจัยแบบพหุกรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบหนึ่งซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะที่สำคัญคือ (นิศา ชูโต, 2540)

1. เป็นการวิจัยในสภาพเป็นธรรมชาติของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงโดยไม่มี การจัดกระทำ ควบคุมหรือปรับเปลี่ยนสภาพการณ์ให้ผิดแปลกแตกต่างไปจากที่เคยเป็นอยู่
2. ผู้วิจัยใช้วิธีค้นคว้า สรุปข้อความจริงด้วยตรรกะแบบอุปนัย (Induction) คือไม่มีข้อตกลงเบื้องต้นมาก่อนเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่เข้าไปศึกษา แต่จะสังเกตเฝ้าดูเหตุการณ์ต่างๆ แล้วจึงสร้างรูปแบบ การสรุปข้อความรู้ความเข้าใจจากข้อมูล ซึ่งหมายถึงว่านักวิจัยจะต้องเข้าไปใกล้ชิดกับสภาพปัญหาด้วยตนเอง ทำความรู้จักกับบุคคลโดยตรง สร้างความสัมพันธ์กันจนเกิดความไว้วางใจยอมเปิดเผยข้อมูลความรู้สึกความลับต่างๆ ฯลฯ การเข้าไปใกล้ชิดกับสถานที่ บุคคล และข้อมูลต่างๆ จะทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง
3. มองภาพรวมรอบๆด้าน (Holistic perspective) ผู้วิจัยเน้นการเข้าใจภาพรวมทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการมองสภาพการณ์ ความเกี่ยวข้องต่างๆในบริบท ความซับซ้อนและความแปลกแตกต่างของความคิด ความประพฤตินของบุคคล ฯลฯ ไม่ใช่มองหรือศึกษาเป็นส่วนๆแยกออกจากกันแต่จะศึกษาในภาพรวมเพื่อทำความเข้าใจแต่ละส่วนในภาพรวม

4. เน้นข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ คือข้อมูลมีความละเอียดครอบคลุม ครบถ้วน ซึ่งมีทั้งการพรรณนาเกี่ยวกับข้อมูลด้านคุณภาพซึ่งจับไม่ได้ เจาะลึก มีมุมมองด้านต่างๆของบุคคล การอ้างคำ ภาษาพูดตรงและประสบการณ์ตรงของบุคคลต่างๆ ที่ให้ข้อมูล เป็นการให้ข้อมูลในทุกด้าน และทุกมุม รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่จับได้เช่นกัน

5. เน้นกระบวนการพลวัต (Dynamic) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นของส่วนบุคคลและวัฒนธรรมส่วนรวม หรือจากการศึกษารายกรณีเฉพาะก็ตาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ “สภาพการณ์” หรือ “กรณี” อย่างลึกซึ้ง

6. เน้นเกี่ยวกับบริบท (Contextual) ฉาก สถานที่ เวลา แง่มุมทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ เป็นผลสืบเนื่องไปยังความหมาย การตีความเกี่ยวกับ “ความจริง” ดังนั้นจึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงกับบริบทอื่นที่แตกต่างกัน

7. เน้นความจริง ความแตกต่าง เฉพาะเรื่อง เฉพาะกรณีการศึกษา เกี่ยวกับรายละเอียดที่เป็นพิเศษของสิ่งที่ศึกษา ซึ่งอาจจะวิเคราะห์ผลรวมได้ถ้ามีการศึกษาหลายๆแหล่ง และหลายกรณี

8. คุณภาพของผู้วิจัย คือนักวิจัยต้องมีความสามารถ ความชำนาญในการเก็บข้อมูล มีประสบการณ์และมุมมองที่ปราศจากอคติ รวมทั้งการสร้างความรู้สึกร่วมและเกิดการเรียนรู้ มีความละเอียดอ่อนในการวิเคราะห์ บุรณาการผสมผสานความคิด ทฤษฎีและจินตนาการที่ก้าวไกลมากไปกว่าโลกส่วนตัวของนักวิจัย เพราะนักวิจัยเป็นเครื่องมือในการวิจัย

9. เน้นความรู้สึกร่วม ความเข้าใจ (Empathy and insight) คือการที่ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับผู้ที่ให้ข้อมูล จนกระทั่งเกิดความรู้ความเข้าใจสภาพ ความรู้ ประสบการณ์ และมุมมองของผู้ที่ให้ข้อมูล เข้าใจคำอธิบาย ความหมายและโลกของผู้ที่ให้ข้อมูลได้

10. วิธีการวิจัยมีความยืดหยุ่นสูง เพื่อการได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอ

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภิสรา สุวรรณชาติ รำไพ หมั่นสระเกษ และอภิรดี สุขแสงดาว (2551) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ร้อยละ 65.9 มีปัญหาอุปสรรคด้านเวลาและการบริหารเวลาอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่สำคัญคือ ไม่มีการวางแผนทำวิจัยล่วงหน้า มีระยะเวลาการทำวิจัยอย่างจำกัด และ ไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะมีชั่วโมงสอนมาก อาจารย์ร้อยละ 48.4 มีปัญหาอุปสรรคด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัยระดับมาก ปัญหาสำคัญคือ ไม่ได้รับความสะดวกในการจัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัย ไม่มีเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน และ ไม่ได้รับความสะดวกในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในงานวิจัยอาจารย์ร้อยละ 39.0 มีปัญหาอุปสรรคด้านบรรยากาศการทำวิจัยในระดับมาก ปัญหาสำคัญคือ มีปัญหาการประสานงานระหว่างผู้ร่วมทีมวิจัย บรรยากาศขององค์กรต่างคนต่างอยู่ ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา ขาดผู้ช่วยวิจัย อาจารย์ร้อยละ 41.5 มีปัญหาอุปสรรคด้านนโยบาย กฎระเบียบทางราชการในระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญคือ ขาดการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัย นโยบายของวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัย และระบบการขอทุนสนับสนุนมีขั้นตอนยุ่งยาก ปัญหาอุปสรรคด้านทัศนคติเกี่ยวกับการวิจัย ด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย ด้านแหล่งทุนอุดหนุนวิจัย ด้านกิจกรรมส่วนตัวและแรงจูงใจ อาจารย์มีปัญหาในระดับน้อย การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการวิจัยของอาจารย์ เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์มีการทำวิจัยมากขึ้น ได้แก่ การจัดสรรภาระงานให้เหมาะสม การลดขั้นตอนต่างๆทางระเบียบราชการและควรมีการวิจัยติดตามว่าผลการของจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆไปแล้ว อาจารย์มีการทำวิจัยเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร

นัสดี ททรัพย์บัญญัติ (2546) ได้ศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในแต่ละด้านของอาจารย์ระหว่างคณะ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 265 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงานและด้านเงินที่ได้รับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริการ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านการปกครองบังคับบัญชา ส่วนปัจจัยที่

ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านสภาพการทำงาน อาจารย์ที่อยู่ต่างคนละกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาในการทำวิจัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความคิดเห็นว่ามีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีภาระงานสอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย ขาดความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน มีความยุ่งยากในขั้นตอนการขอทุน ขาดความพร้อมในด้านของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำวิจัย และขาดความพร้อมในด้านตำราและเอกสารเพื่อค้นคว้าวิจัย

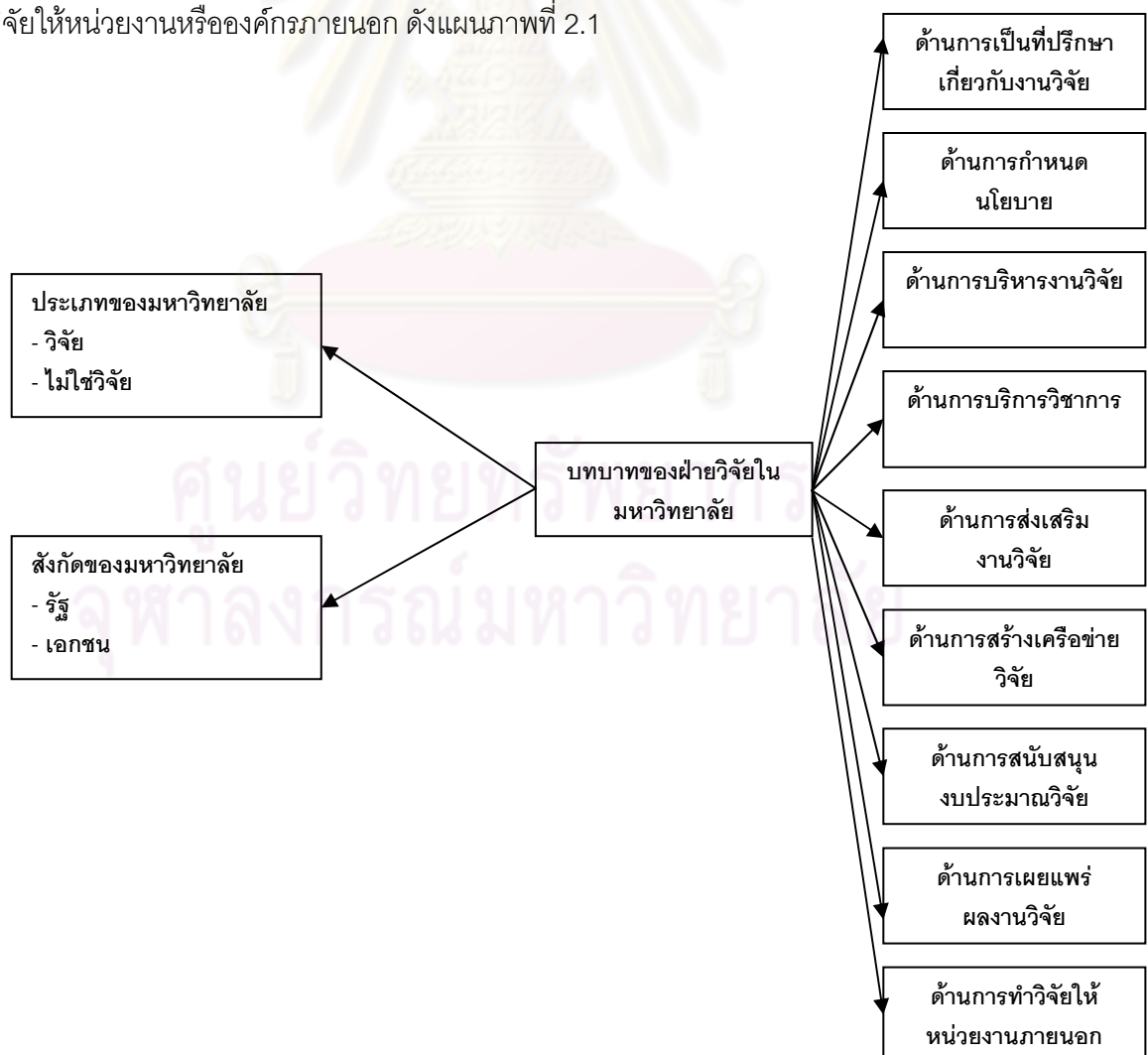
ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2547) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา โดยศึกษาแนวคิด นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา โดยทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากผู้บริหารงานวิจัยโดยตรง จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า นโยบายด้านวิจัยระดับชาติในแต่ละฉบับมีความสอดคล้องกันและมุ่งความสำคัญต่อการวิจัยมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศของไทย ส่วนการบริหารงานวิจัยในภาพรวมเน้นการบริหารงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยใช้ระบบบริหารในรูปแบบชุดโครงการวิจัยและเครือข่ายวิจัย ในทางปฏิบัติพบว่า การสนับสนุนการวิจัยจากรัฐไม่สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการวิจัย โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านจำนวนงบประมาณและการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพหน่วยงานระดับนโยบาย ของสถาบันอุดมศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการวิจัยเท่าที่ควร ขาดเอกภาพการบำบัดงานวิจัย และยังประสบปัญหาการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารทุกการวิจัย และการเข้าร่วมโครงการระดับชาติสู่สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมครอบคลุมทั้งหมด

การบริหารงานวิจัยในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาการขาดแคลนนักวิจัย ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ขาดความคล่องตัวของการบริหารงบประมาณ และขาดกลไกหรือระบบการจัดการให้แต่ละภาคีของระบบวิจัยเชื่อมโยงกัน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่และพัฒนาศักยภาพนักวิจัยที่มีอยู่เดิม การสร้างระบบการบริหารงบประมาณให้มี ความสะดวกและรวดเร็ว ส่งเสริมให้นักวิจัยแสวงหาทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกให้มากขึ้น และพยายามสร้างระบบวิจัยให้เชื่อมโยงกันมากขึ้น ทั้งนี้แล้วสถาบันอุดมศึกษามีแนวโน้ม บริหารงานวิจัยในรูปแบบเครือข่ายมากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือทางวิจัย และมีแนวโน้มการจัดรูป องค์กรแบบผสมผสานระหว่างรูปแบบเครือข่ายกับรูปแบบยึดหยุ่น/นวัตกรรมโดยใช้แนวคิดการบริหารงานวิจัยที่สำคัญคือเศรษฐกิจฐานความรู้ การวิจัยแบบบูรณาการ การประเมินผลการบริหารงานวิจัยโดยใช้ Balanced Score Card และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของมหาวิทยาลัย ภารกิจของฝ่ายวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ ที่ผู้วิจัยกล่าวมาแล้วในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษาที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และได้เลือกกรณีศึกษาซึ่งพิจารณาจากมหาวิทยาลัย 4 ประเภท คือ (1) มหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ (2) มหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน (3) มหาวิทยาลัยวิจัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ และ (4) มหาวิทยาลัยวิจัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน โดยมุ่งเน้นศึกษาบทบาทและการปฏิบัติตามบทบาทของฝ่ายวิจัย จากการสังเคราะห์บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พบว่ามีบทบาทสำคัญ 9 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย 2) ด้านการกำหนดนโยบาย 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านการบริการวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย 6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย 7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย 9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานภายนอก ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ออกแบบการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา (Multi-case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย นำมาสู่การสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาก่อนลงสนาม

การศึกษาก่อนลงสนามเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเตรียมตัวเข้าสู่สนามกรณีศึกษา โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเลือกกรณีศึกษา โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

1. **การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและการปฏิบัติตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย รวมถึงการส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย มาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยผู้เป็นกรณีศึกษาและมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวคำถามในการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร

2. การเลือกกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้มาจากการเลือกสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ซึ่งเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยพิจารณาจากกรณีศึกษาที่ตรงตามเกณฑ์กำหนดไว้จำนวน 4 กรณี เกณฑ์การเลือกกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการคือ

1. การเลือกมหาวิทยาลัยวิจัยและที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

1.1 ผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยวิจัยมา 2 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1.1.1 มหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ

- เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ได้รับการตั้งเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.1.2 มหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน

- เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชนที่อยู่ในกลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2 ผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยอื่นที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยมา 2 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1.2.1 มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ

- เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่ได้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.2.2 มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน

- เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2. เป็นมหาวิทยาลัยที่ยินดีให้ผู้วิจัยเข้าศึกษา

ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษามา 4 แห่ง ขอกล่าวถึงรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ คือ RU-G (government Research University) เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่ จัดอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา

2. มหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชน คือ RU-P (private Research University) เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชนขนาดกลาง จัดอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย มุ่งเน้นวิชาการด้านวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐคือ Non-RU-G (government Non-research University) เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่ เน้นทางด้านศิลปะวิทยาการต่างๆ

4. มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของเอกชนคือ Non-RU-P (private Non-research University) เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนขนาดกลาง โดยมุ่งเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การออกแบบ และการจัดการเป็นสำคัญ

ระยะที่ 2 การศึกษาภาคสนาม

ช่วงที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับกว้างเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพื้นที่กรณีศึกษา โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. เข้าพบผู้บริหารชี้แจงวัตถุประสงค์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และสร้างความสัมพันธ์
2. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเฉพาะของฝ่ายวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึกเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) กับผู้ให้ข้อมูลทุกคน เพื่อให้เกิดความประทับใจครั้งแรกที่ได้รู้จัก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลราบรื่นและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ นอกจากความสัมพันธ์อันดีแล้ว การปฏิบัติตนทั้งในเรื่องบุคลิกภาพที่ดี การแต่งกายเรียบร้อย การพูดจาสุภาพ การประพฤติตนเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจและเชื่อถือในตัวของผู้วิจัยก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำในการลงภาคสนาม

2. เก็บข้อมูลเฉพาะของฝ่ายวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร

3. จัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสนทนากลุ่มและการศึกษาเอกสาร

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์บทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นที่ยังไม่มีความชัดเจน และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประการ ได้แก่

1. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการตีความข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น โดยมีข้อมูลจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และทำการจัดบันทึกไว้

2. การวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูล (Typological analysis) เป็นการจำแนกข้อมูลออกเป็นชนิดหรือประเภทต่าง ๆ ซึ่งอาจจำแนกตามโครงสร้าง ตามหน้าที่ หรือตามคุณสมบัติด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านของสิ่งที่ทำการวิเคราะห์นั้น

3. การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Content comparision) เป็นการจำแนกเหตุการณ์ออกเป็นประเภทแล้วทำการเปรียบเทียบเหตุการณ์ต่าง ๆ และนำมาประมวลคุณลักษณะของข้อมูลแต่ละประเภทเข้าด้วยกัน แล้วจึงขยายวงการเปรียบเทียบ และเลือกฟันเหตุการณ์ที่เป็นกุญแจสำคัญ จนนำมาสู่การสร้างข้อสรุป

ระยะที่ 4 การตรวจสอบ

ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ไปตรวจสอบด้วยการใช้สนทนากลุ่ม และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Data Triangulation) ของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความเป็นจริงของข้อมูล (Methodological triangulation) โดยหลายแหล่งวิธีการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล โดยผู้วิจัยจะใช้ระยะเวลาอยู่ในสนามกรณีศึกษาเป็นเวลา 6 เดือน และนำข้อมูลตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและแบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร มีอุปกรณ์ช่วยในการเก็บข้อมูล ได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง มีแนวทางในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารฝ่ายวิจัย แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ มีการนัดแนะ เวลา สถานที่แน่นอนไว้ก่อน รวมทั้งมีการบันทึกเทปการสัมภาษณ์เป็นทางการ
- การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ แบบเจาะลึกและแบบตะล่อมกล่อมเกล่า

การสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยมีลักษณะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางของผู้เข้าร่วมสนทนากันเองกับผู้วิจัย การถกประเด็นสนทนา มีความอิสระในการแสดงความคิดเห็นตลอดจนการโต้แย้ง

การวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่รวบรวมมาได้นำมาจัดหมวดหมู่เพื่อใช้ประกอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มรวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อสรุปข้อมูล ทั้งนี้การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากเอกสารของฝ่ายวิจัยหรือเว็บไซต์ของฝ่ายวิจัย ผู้วิจัยไม่ได้ระบุชื่อและที่มาของเอกสาร ถ้าผู้สนใจที่ต้องการศึกษาค้นคว้าให้ติดต่อผู้วิจัยหรืออาจารย์ที่ปรึกษาโดยตรง

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรม	วัน เดือน ปี
มอบหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์และแนวทางการสนทนากลุ่ม	1-ธ.ค.-52
นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากภาควิชามอบผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย 4 มหาวิทยาลัย	15-29 ม.ค. 53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G ครั้ง 1	5-เม.ย.-53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G ครั้ง 2	12-เม.ย.-53
สัมภาษณ์หัวหน้าฝ่าย/สายงานฝ่ายวิจัย RU-G	12-เม.ย.-53
สนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย RU-G	12-พ.ค.-53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P ครั้ง 1	20-เม.ย.-53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P ครั้ง 2	5-พ.ค.-53
สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย RU-P	20-เม.ย.-53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non RU-G	19-เม.ย.-53
สัมภาษณ์หัวหน้าฝ่าย/สายงานฝ่ายวิจัย Non RU-G	26-เม.ย.-53
สนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non RU-G	19-เม.ย.-53
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non RU-P	16-มี.ค.-53
สนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non RU-P	30-เม.ย.-53
วิเคราะห์เอกสารที่ได้จากฝ่ายวิจัย 4 มหาวิทยาลัย	15-27 มี.ย. 53

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูล	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
1. ผู้อำนวยการ	1คน / 2 ครั้ง	1คน / 2 ครั้ง	1คน / 1 ครั้ง	1คน / 1 ครั้ง
2. หัวหน้าฝ่าย/สายงาน	3 คน / 1ครั้ง	-	1คน / 1 ครั้ง	-
3. เจ้าหน้าที่	-	1คน / 1 ครั้ง	-	-

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดในการสนทนากลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูล	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
1. ผู้อำนวยการ	-	-	-	-
2. หัวหน้าฝ่าย/สายงาน	-	-	-	-
3. เจ้าหน้าที่	3 คน /1กลุ่ม 1ครั้ง / 2ชั่วโมง	-	3 คน /1กลุ่ม 1ครั้ง / 2ชั่วโมง	3 คน /1กลุ่ม 1ครั้ง / 2ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางการสนทนากลุ่ม

ส่วนที่ 3 เป็นแบบบันทึกภาคสนามสำหรับการสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ 3 ฉบับ คือแนวทางการสัมภาษณ์ แนวทางการสนทนากลุ่ม และแนวทางการบันทึกภาคสนามในการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการสัมภาษณ์

1. หลังจากที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ข้อมูลระดับกว้างเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ของพื้นที่กรณีศึกษา โดยการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวทางสัมภาษณ์เพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย

2. สร้างแนวทางการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา และให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและความเหมาะสมขอประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยปรับปรุงแนวทางการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งนำไปทดลองสัมภาษณ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตัวอย่างแนวทางในการสัมภาษณ์

1. ท่านมีส่วนในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในเรื่องใดบ้าง

2. ท่านได้มีส่วนในการร่วมสร้างเครือข่ายวิจัยกับหน่วยงานภายนอกอย่างไรบ้าง

3. แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยมาจากแหล่งใดบ้าง

4. ท่านมีบทบาทในการสนับสนุนการเผยแพร่อย่างไร

แนวทางการสนทนากลุ่ม

1. หลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างแนวทางการสัมภาษณ์แล้ว และนำแนวทางสัมภาษณ์ลงสนามเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย เพื่อให้เกิดความชัดเจนและยืนยันข้อมูลที่ต้องการ ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มากำหนดเป็นแนวทางในการสนทนากลุ่ม

2. สร้างแนวทางการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและความเหมาะสมขอประเด็นเนื้อหาในการสนทนากลุ่ม

ตัวอย่างแนวทางในการสนทนากลุ่ม

1. จากผลการสัมภาษณ์การบริหารงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัย ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของมหาวิทยาลัยหรือไม่ อย่างไร
2. จากผลการสัมภาษณ์การบริหารงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัย ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยหรือไม่ อย่างไร

ตัวอย่างแบบบันทึกภาคสนามสำหรับการสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บทบาทฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัย

ผู้ให้สัมภาษณ์.....สถานที่.....วันที่.....

เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์.....เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....รวม.....นาที

<p>ข้อคำถาม</p> <p>1.) ท่านมีส่วนในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในเรื่องใดบ้าง</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>2.) ท่านได้มีส่วนในการร่วมสร้างเครือข่ายวิจัยกับหน่วยงานภายนอกอย่างไรบ้าง</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>3.) แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยมาจากแหล่งใดบ้าง</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>4.) ท่านมีบทบาทในการสนับสนุนการเผยแพร่อย่างไร</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการถอดเทปบันทึกบทสัมภาษณ์ และบทสนทนากลุ่ม รวมทั้งวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย และตรวจสอบความครบถ้วนร่วมกันระหว่างผู้บันทึกข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล และผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ แยกประเภท ทำการลงรหัสลงความคิดเห็นเบื้องต้น และแยกข้อมูลเป็นไฟล์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ชัดเจน
3. นำข้อมูลที่ได้มาทำการลดทอนข้อมูล จัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่มีเนื้อหาที่มีส่วนสำคัญเกี่ยวข้อง และตรงประเด็นการวิจัย
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้
5. วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล คือ การที่ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้างต้นของกรณีศึกษาทั้ง 4 แห่ง มาทำการจำแนกชนิดของข้อมูลนั้นแล้วมาเปรียบเทียบกัน การใช้วิธีการเปรียบเทียบหรือวิเคราะห์เช่นนี้จะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปของการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา (Multiple-Case Study) เป็นการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพที่จะเจาะลึกถึงประเด็นต่างๆของบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยและที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยวิจัย โดยการเก็บข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสารว่าฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทเป็นอย่างไร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย อีกทั้งเพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย และ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยของกรณีศึกษาทั้ง 4 กรณีศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย
- 2) ด้านการกำหนดนโยบาย
- 3) ด้านการบริหารงานวิจัย
- 4) ด้านการบริการวิชาการ
- 5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย
- 6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย
- 7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย
- 8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย และ
- 9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

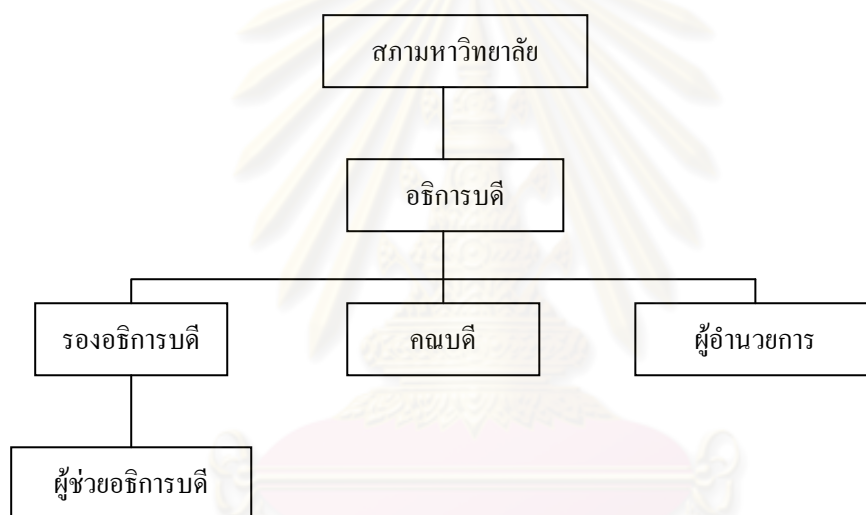
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

1. RU-G

1.1 สภาพทั่วไปของRU-G

RU-G (นามสมมติ) เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ของรัฐ จัดอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเรียนผลิตบัณฑิตประกอบด้วยคณะจำนวน 18 คณะ วิทยาลัยจำนวน 3 วิทยาลัย และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเรียนการวิจัย ประกอบด้วย สถาบันวิจัยจำนวน 7 สถาบัน

1.2 โครงสร้างการบริหารของRU-G

แผนผังที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารของRU-G

ที่มา : RU-G

1.3 บุคลากรของRU-G

บุคลากรของRU-G ประกอบด้วย บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทบุคลากรเป็น 5 ประเภท คือ (1) ข้าราชการ (2) พนักงานมหาวิทยาลัย (3) ลูกจ้างประจำ (4) ลูกจ้างชั่วคราว และ (5) พนักงานราชการ

ตารางที่ 4.1 บุคลากรสายวิชาการจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการและระดับการศึกษา
ปีการศึกษา 2552

ตำแหน่งทางวิชาการ	ระดับการศึกษาสูงสุด				ผลรวม
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง	ปริญญาเอก	
ศาสตราจารย์	0	12	2	87	101
รองศาสตราจารย์	5	250	14	542	811
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	21	322	16	497	856
อาจารย์	124	527	17	435	1,103
ผลรวม	150	1,111	49	1,561	2,871

1.4 สภาพการวิจัยของRU-G

RU-G วิเคราะห์ความเข้มแข็งและศักยภาพของมหาวิทยาลัย มุ่งทำวิจัยในลักษณะบูรณาการแบบสหศาสตร์ในรูปแบบคลัสเตอร์วิจัย เพื่อตอบสนองปัญหาสำคัญของประเทศให้ครบรอบด้าน

ตารางที่ 4.2 ผลงานและการผลิตงานวิจัย

ประเภทของดัชนี	2547	2548	2549	2550	2551
1. จำนวนตีพิมพ์ระดับนานาชาติ	632	740	936	892	1029
2. จำนวนตีพิมพ์ต่อจำนวนอาจารย์ทั้งหมด	0.22	0.26	0.33	0.32	0.36
3. จำนวนผลงานที่อาจารย์เป็นนักวิจัยหลัก (Corresponding Authors)	431	439	580	587	693
4. จำนวนครั้งของการถูกอ้างอิง (Citation) ต่อจำนวนผลงานทั้งหมด	8.69	5.5	3.9	2.48	0.74
5. ค่าเฉลี่ย Journal Impact Factors (จากฐาน ISI) (ผลรวม Impact Factors ต่อจำนวนผลงาน ทั้งหมด)	1.577	1.861	1.661	1.938	1.975
6. จำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับสิทธิ์แล้ว	2	6	8	5	11

ผลงานวิจัยที่มีผลกระทบเชิงวิชาการ

- บทความวิจัยในมาตรฐานระดับนานาชาติ เช่น Scopus, ISI จำนวน 2,100 บทความ
- บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก จำนวน 2,800/1,300 คน
- นักวิจัยหลังปริญญาเอก จำนวน 200 คน
- หลักสูตรดุษฎีบัณฑิตระดับนานาชาติ จำนวน 5 หลักสูตร

ผลงานวิจัยที่มีผลกระทบต่อสังคม

- นโยบายด้านแนวทางการรักษาหรือการป้องกันโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชาติทั้งสิ้น 6 โรค คือ
  - 1) โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ที่มีการระบาดอย่างรุนแรง (Flu epidemic)
  - 2) โรคเอดส์ (HIV/AIDS)
  - 3) วัณโรค (Tuberculosis, TB)
  - 4) โรคไข้เลือดออก (Dengue)
  - 5) มาลาเรีย (Malaria)
  - 6) โรคติดต่อจากฉี่หนู (Leptospirosis)
- แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) เพื่อพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- เครื่องมือเพื่อการคำนวณหรือวิเคราะห์สำหรับมาตรการ Mitiation และ Adaptation เช่น CDM/Kyoto Protocol, Carbon Credit, Carbon Sink, Carbon Footprint, Food Security, Life Cycle Assessment (LCA), Eco-design, Sea Water Level และอื่น ๆ
- เครื่องมือและ/หรือแบบจำลองเพื่อกำหนดนโยบายการลดและฟื้นฟูปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เพื่อต่อรองกับการดำเนินวิถีชีวิตของประชาชนคนไทยกับประชาคมโลก
- ระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุไทย ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งองค์ความรู้ การกำหนดนโยบาย และการนำไปใช้ปฏิบัติในการพัฒนา
- ระบบฐานข้อมูลและช่องทางการสื่อสาร สำหรับผู้สูงอายุไทย เพื่อความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุไทย อันนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุไทย

ผลงานวิจัยที่มีผลกระทบต่อเชิงอุตสาหกรรม

- สิทธิบัตรภายในประเทศ จำนวน 126 เรื่อง
- สิทธิบัตรต่างประเทศ จำนวน 30 เรื่อง

1.5 ความเป็นมาของฝ่ายวิจัยในRU-G

RU-G มุ่งเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตองค์ความรู้และการวิจัยต่อเนื่องระยะยาว จึงกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาวิชาการเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยจัดตั้ง ฝ่ายวิจัย RU-G ขึ้นในปี พ.ศ.2523 เพื่อรองรับนโยบายและกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยมี รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้จัดตั้งกองส่งเสริมและประสานงานวิจัยอย่างเป็นทางการ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยปรับ ระบบการบริหารงานเพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยจัดตั้ง สำนักบริหารวิชาการ เพื่อกำกับดูแลด้านกิจการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ดำเนินการด้านนโยบายบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. รองรับการขยายตัวของกิจการวิจัย
3. สร้างกลไกในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัย
4. บุกเบิกแสวงหาความรู้ เก็บรักษาความรู้ การใช้ความรู้ในการผลิต บุคลากรด้านการวิจัย รวมทั้งมาตรการในการควบคุมมาตรฐานการวิจัย

1.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-G

แผนผังที่ 4.2 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-G

ที่มา : ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ

1.7 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในRU-G

ฝ่ายวิจัยของ RU-G ใช้ชื่อว่า “ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารวิชาการ โดยมีการบริหารตามลำดับ เริ่มจากรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้อำนวยการสำนักบริหารวิชาการ ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย ภายในส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัยยังแบ่งโครงสร้างภายในองค์กรออกเป็น 3 สายงาน ซึ่งมีผู้บริหารคือหัวหน้าสายงานทั้ง 3 สายงาน อันได้แก่ หัวหน้าสายงานพัฒนาวิจัย หัวหน้าสายงานบริหารทุนวิจัย และหัวหน้าสายงานประเมินผลและเผยแพร่ แต่ละสายงานมีบุคลากรระดับปฏิบัติการดังนี้ สายงานพัฒนาวิจัยมี 3 คน สายงานบริหารทุนวิจัยมี 2 คน และสายงานประเมินผลและเผยแพร่มี 3 คน โดยมีโครงสร้างองค์กรดังแผนผังที่ 4.2

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ของวิจัยจะแบ่งเป็น 3 ส่วน 3 สายงาน คือสายพัฒนาวิจัย สายบริหารทุนวิจัย สายประเมินผลและเผยแพร่งานวิจัย สายพัฒนางานวิจัยก็จะรับผิดชอบทุนบางส่วน อย่างทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ รับผิดชอบในการทำหนังสือมอบอำนาจในการทำสัญญาระหว่าง RU-G กับหน่วยงานข้างนอก เวลาหน่วยงานข้างนอกให้ทุนหรือเขาให้เราทำงานวิจัย ต้องให้เราทำสัญญา จะมีการมอบอำนาจจะอธิการบดี มอบให้ผู้บริหารของคณะไปทำสัญญา อันนี้ก็จะเตรียมเอกสารให้ ส่วนบริหารทุนวิจัย เขาก็จะดูแลเรื่องการดำเนินงานของวิจัยที่ได้รับทุนไป ว่าตอนนี้ทำงานถึงไหนแล้ว ขึ้นตอนเป็นอย่างไร ติดตามจนกว่าจะเสร็จสิ้น หลังจากเซ็นสัญญาหน่วยงานนี้ก็จะรับมา อีกอันหนึ่งก็คือสายงานประเมินผลและเผยแพร่ เขาก็จะรับผิดชอบงานที่ตอนนี้ที่ทำเป็นหลักก็คือเผยแพร่งานวิจัยออกไป แล้วประสานงานอื่นๆกับที่อื่นที่ สองหน่วยงานแรกไม่ได้ดู อาจจะทำแค่เพียงแสดงความยินดี หรือเข้าร่วมนิทรรศการ กับที่อื่นที่เขาจัดการนิทรรศการแล้วเชิญเรามา อีกอันหนึ่งก็คือจะดูแลเรื่องเกี่ยวกับว่าผลงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์ออกไป”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ฝ่ายวิจัยของ RU-G มีภารกิจบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน RU-G แบ่งออกเป็น 9 บทบาท ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ RU-G มีบทบาทในด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของรายละเอียดการอุดหนุนทุนวิจัย ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารการขอทุน การติดตามการดำเนินการเบิกจ่ายทุน

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เราจะให้ความช่วยเหลือ จัดเตรียมเอกสาร การติดต่อประสานงานให้ หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนแก่นักวิจัยและอาจารย์เป็นหลัก”

“ส่วนใหญ่ก็ให้คำแนะนำเรื่องเกี่ยวกับการให้ทุนเรื่องรายละเอียด”

“เราจะSupportแค่ด้านเอกสาร ด้านให้คำแนะนำ แล้วจะมีทุนที่ดูแลจัดการให้คือทุนงบรายได้ของ RU-G นอกจากนั้นเราจะไม่ได้Supportเขา ส่วนใหญ่เขาจะมาถามว่า การดำเนินงานไปถึงไหนแล้ว”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

2) ด้านการกำหนดนโยบาย

ฝ่ายวิจัยของ RU-G จะไม่ได้มีบทบาทในด้านการกำหนดนโยบายโดยตรง เพราะนโยบายส่วนใหญ่จะมาจากระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาทิ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี แต่ฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยการให้ข้อเสนอแนะผ่านทางผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นการเสนอในที่ประชุมหรือปรึกษากับทางผู้บริหารโดยตรง นโยบายจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบระเบียบการทำงาน โดยจะมีการประชุมทั้งในหน่วยงานระดับปฏิบัติการ และการประชุมระดับผู้บริหารเพื่อทราบถึงปัญหาในการที่จะนำไปแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ส่วนใหญ่บทบาทนี้ นโยบายจะมาจากระดับผู้บริหารก็คือ ตั้งแต่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี เราก็มีส่วนเสนอขึ้นไป แค่นั้น หรือมีส่วนร่วมในการคิดนโยบาย”

“ส่วนนโยบายของมหาวิทยาลัยเราจะเข้าไปเป็นส่วนในที่ประชุมที่กรรมการ เราก็จะมีเข้าไป เป็นตัวแทนของส่วนงานที่จะเข้าไป อีกอันหนึ่งก็คือเรื่องระเบียบการทำงาน หรือระบบ ก็จะมีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับทางระดับปฏิบัติการว่ามีอะไรที่ต้องปรับปรุงหรืออะไรต้องแก้ไข”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

3) ด้านการบริหารงานวิจัย

บทบาทในด้านการบริหารงานวิจัยของฝ่ายวิจัยของ RU-G จะแบ่งออกตามสายงาน ซึ่งการแบ่งสายงานนั้นใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

1. สายงานพัฒนาวิจัย

รับผิดชอบงานส่งเสริมการวิจัยตามนโยบายและแผนการพัฒนางานด้านวิจัยของมหาวิทยาลัย เช่น ดูแลเรื่องทุนบางทุน ดูแลงานจัดอบรม ติดตามผลงานของนักวิจัย เพื่อจัดงานเลี้ยงแสดงความยินดีหรือเป็นการเชิดชูเกียรติ ตลอดจน สนับสนุนการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการวิจัยและศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อความเป็นเลิศ (RU-CE) ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิจัย และการพัฒนาบุคลากรเพื่องานด้านวิจัย

2. สายงานบริหารทุนวิจัย

รับผิดชอบงานสนับสนุนตามนโยบายการบริหารและจัดสรรทุนสำหรับโครงการวิจัย กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัย และจัดทำฐานข้อมูลการจัดสรรทุนวิจัย

3. สายงานประเมินผลและเผยแพร่

รับผิดชอบในการประเมินผลการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการและวิจัย สนับสนุนการนำผลงาน ด้านวิชาการและวิจัยไปประยุกต์ใช้ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและวิจัย และงานสนับสนุนวิจัยสู่อุตสาหกรรม (University Industry Relation) รับผิดชอบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยให้คำแนะนำ การเจรจาด้านสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม การประสานงานเพื่อจัดทำสัญญาความร่วมมือ ตลอดจนการประสานงานเพื่อจดสิทธิบัตรผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ก็จะมีอย่างสายงานพัฒนาวิจัยดูแลด้านทุนบางทุน ด้านจัดอบรม ติดตามนักวิจัยได้รับรางวัลอะไรมาบ้าง เราก็จะจัดงานเลี้ยงแสดงความยินดี หรือ เชิดชูเกียรติ แจ้งไปยังมหาวิทยาลัยให้รับทราบ”

“ก็ใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นตัวแบ่งสายงาน อย่างพัฒนาวิจัย เขาก็จะรับผิดชอบงานจัดอบรม การพัฒนาวิจัยในด้านต่างๆ ติดตามผลงานของนักวิจัย บริหารทุนวิจัยเขาจะดูแลเรื่องทุนของนักวิจัยที่ได้รับ ตั้งเซนต์สัญญาจนเสร็จสิ้น ส่วนประเมินก็จะดูประเมินผลงานวิจัยที่ออกมาว่าเป็นอย่างไร การเผยแพร่งานวิจัยออกไปภายนอก”

“ถ้าติดตามการดำเนินงานวิจัย จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารทุนวิจัย แต่ถ้าติดตามนักวิจัยแต่ละท่านได้รับการเชิดชูเกียรติ ได้รับรางวัลก็จะเป็นสายพัฒนางานวิจัย ที่เขาจะดูตรงนั้นเหมือนกับว่าได้รับการพัฒนาก็คือได้รับการยอมรับ ได้รับเลื่อนจากมันจะมีตำแหน่งวิชาการ จาก ผศ.ไปเป็น รศ. เป็น ศ. ส่วนใหญ่พวกนี้ก็ต้องมีงานวิจัยอยู่ในการพัฒนาด้วย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย ที่กล่าวถึงความรับผิดชอบของฝ่ายวิจัย ได้ระบุว่าส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย แบ่งเป็น 3 สายงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ 1) สายงานพัฒนาวิจัย 2) สายงานบริหารทุนวิจัย และ 3) สายงานประเมินผลและเผยแพร่ มีรายละเอียดดังนี้

1. สายงานพัฒนาวิจัย

รับผิดชอบงานส่งเสริมการวิจัยตามนโยบายและแผนการพัฒนางานด้านวิจัยของมหาวิทยาลัย ตลอดจน สนับสนุนการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการวิจัยและศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อความเป็นเลิศ ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิจัย และการพัฒนา บุคลากรเพื่องานด้านวิจัย

2. สายงานบริหารทุนวิจัย

รับผิดชอบงานสนับสนุนตามนโยบายการบริหารและจัดสรรทุนสำหรับโครงการวิจัย กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรทุนวิจัย และจัดทำฐานข้อมูลการจัดสรรทุนวิจัย

3. สายงานประเมินผลและเผยแพร่

รับผิดชอบในการประเมินผลการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการและวิจัย สนับสนุนการนำผลงาน ด้านวิชาการและวิจัยไปประยุกต์ใช้ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและวิจัย และงานสนับสนุนวิจัยสู่อุตสาหกรรม (University Industry Relation) รับผิดชอบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยให้คำแนะนำ การเจรจาด้านสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม การประสาน งานเพื่อจัดทำสัญญาความร่วมมือ ตลอดจนการประสานงานเพื่อจดสิทธิบัตรผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

(ที่มา : ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ)

ส่วนที่กำกับดูแลฝ่ายวิจัยโดยตรงคือสำนักบริหารวิชาการ ในปัจจุบันสำนักบริหารวิชาการ จะกำกับดูแลหน่วยงานย่อย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ 2) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย และ 3) ส่วนประกันคุณภาพ แต่กำลังจะมีการปรับโครงสร้างใหม่ โดยเปลี่ยนจากสำนักบริหารวิชาการเป็นสำนักงานวิชาการ มีหน่วยงานภายใน คือ 1) ส่วนงานวิชาการ 2) ส่วนงานวิจัย และ 3) กิจกรรมนักศึกษาและวิรัชกิจ โดยแยกส่วนประกันคุณภาพออกไป ทำให้ฝ่ายวิจัยจะต้องมีภาระงานด้านการประกันคุณภาพเพิ่มขึ้น

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เขากำลังเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ เปลี่ยนจากเดิมสำนักบริหารวิชาการจะมี 3 ส่วน คือ พัฒนาส่งเสริมวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาวิจัย ประกันคุณภาพ ก็จะเปลี่ยนจากสำนักบริหารวิชาการเป็นสำนักงานวิชาการ ก็จะมีหน่วยงานคือ ส่วนงานวิจัย ส่วนงานวิชาการ กิจกรรมนักศึกษาและวิรัชกิจ ประกันคุณภาพก็จะไม่ได้อยู่ในโครงสร้างใหม่”

“ภาระงานก็จะเหมือนเดิม เราอาจจะต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น อย่างเดิมมีประกันคุณภาพอยู่ตรงนี้ที่เขาจะดูแลการประกันคุณภาพทั้งส่วน ทั้งวิจัยด้วยทั้งวิชาการด้วยหรืออื่นๆของเขาด้วย พอโครงสร้างใหม่ไม่มีประกันเขาก็จะไปขึ้นไปรวมอยู่กับหน่วยงานอื่น ทางประกันของวิจัยเราอาจจะต้องมีเจ้าหน้าที่ขึ้นมาเองตรงนี้”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ฝ่ายวิจัยของ RU-G มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการ นำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย เรื่องข้อมูลต่างๆ จะช่วยให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เป็นระบบที่พัฒนามาจากหลายฝ่ายทั้งฝ่ายวิจัยและฝ่ายสารสนเทศ

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...ระบบสารสนเทศที่กำลังจะนำมาช่วย สามารถส่งข้อมูลให้กับผู้บริหารได้อย่างรวดเร็วผลักดันให้ระบบเข้ามา เพื่อให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะลำพังมือคนทำไม่สามารถทำทุกอย่างได้ทันและครบหมด”

(หัวหน้าสายงานบริหารทุนวิจัยฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2553)

4) ด้านการบริการวิชาการ

บทบาทด้านการบริการวิชาการของฝ่ายวิจัย RU-G เป็นการจัดอบรมดำเนินงานวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่บุคลากรภายในเท่านั้น อาทิเช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัยโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ฟัง เทคนิคการเขียนงานวิจัย เทคนิคการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ การจัดอบรมนักวิจัยใหม่ และจัดโครงการอบรมเพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทุนวิจัยต่างๆ ซึ่งจะเป็นหน้าที่ของสายงานพัฒนาวิจัย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เราจะให้ความรู้หรือเพิ่มเติมความรู้แก่นักวิจัยเท่านั้น ก็คือคณาจารย์และนักวิจัยของเรา หน่วยงานวิจัยก็อาจจะให้ความรู้ที่ตอนนี้เรามีทุนอะไรที่จะรองรับที่อาจารย์จะเข้ามาขอได้ หรือว่า เออนักวิจัยอาจุโสดมาพูดถึงการทำวิจัย หรือมีเทคนิควิจัยต่างๆ”

“ดูความเหมาะสม อาจเป็นวิทยากรเราก็ได้หรือข้างนอกก็ได้ แต่มหาวิทยาลัยก็มีหน่วยงานเฉพาะที่ให้บริการวิชาการอยู่แล้ว แต่ไม่ได้เกี่ยวกับด้านวิจัย เขาอาจจะอบรมเรื่องเทคนิคการสอน หรือว่าจัดประชุมเขาก็ไปบริการวิชาการ เราจะอบรมเฉพาะเรื่องวิจัย ในด้านวิจัยของบุคลากรเรา”

“การจัดอบรมความรู้ ในปีที่ผ่านมาจะมี 2-3 ครั้ง อย่างเทคนิคการเขียนงานวิจัย เทคนิคการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ การจัดอบรมนักวิจัยใหม่ อาจารย์ใหม่เข้ามาเราก็จะจัดอบรมดำเนินงานวิจัย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

“อีกอันหนึ่งที่พัฒนาวิจัยอาจจะทำก็คือ จัดอบรมให้นักวิจัยหรือคณาจารย์ได้รับทราบเรื่องหน่วยงานของเรามีบริการอะไรบ้าง อีกอันหนึ่งก็คือว่าเพิ่มศักยภาพของนักวิจัย หรือคณาจารย์ทางด้านการศึกษา อย่างอบรมเกี่ยวกับการเขียนงานวิจัย การทำวิจัยโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ฟัง อันนั้นก็จะเป็นการพัฒนางานวิจัย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2553)

5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ RU-G มีการส่งเสริมงานวิจัยนอกเหนือจากการดูแลเรื่องทุนอุดหนุนวิจัย การบริการวิชาการ การให้คำปรึกษา การสร้างเครือข่ายวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัยแล้วนั้น ฝ่ายวิจัยยังมีการส่งเสริมงานวิจัยโดยการจัดให้มีพิธีการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่อาจารย์ที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัย มีการจัดงานเลี้ยงเพื่อแสดงความยินดี

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“สายงานพัฒนาวิจัยดูแลด้านทุนบางทุน ด้านจัดอบรม ติดตาม นักวิจัยได้รับรางวัลอะไรมาบ้าง เราก็จะจัดงานเลี้ยงแสดงความยินดี หรือ เชิดชูเกียรติ แจ้งไปยังมหาวิทยาลัยให้รับทราบ”

“นอกเหนือจากนั้นเราจะมีการจัดงานยกย่องเชิดชูเวลาอาจารย์ได้ รางวัลอะไรมา”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ยังมีการให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัยที่ผลิตผลงานวิจัย ออกมาในแต่ละปี

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เราก็จะมีการให้รางวัลแก่นักวิจัยด้วย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ก็จะมีแบ่งเป็นนักวิจัยระดับดีเด่น ระดับดีมาก แบ่งเป็นประเภทงานวิจัย งานวิจัยที่นำไปใช้ในทางอุตสาหกรรม หรือว่าจะมีรางวัลหน่วยวิจัย รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์ รายละเอียดต่างๆจะมีอยู่ในคู่มือทุนวิจัย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ ระบุว่า การให้รางวัลผลงานวิจัย ซึ่งมีชื่อว่า “รางวัลผลงานวิจัยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” มี 6 รางวัลย่อย ได้แก่ 1) รางวัลผลงานวิจัย 2) รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์ 3) รางวัลนักวิจัยดีเด่น 4) รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุด 5) รางวัลการเผยแพร่ผลงานวิจัยดีเด่น และ 6) รางวัลศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่มีผลงานดีเด่น

สำหรับรางวัลผลงานวิจัยยังแยกย่อยออกเป็น 4 รางวัล ดังนี้

- 1) รางวัลสำหรับศาสตราจารย์
- 2) รางวัลสำหรับนักวิจัยระดับ 10 (เชี่ยวชาญพิเศษ)
- 3) รางวัลสำหรับอาจารย์และนักวิจัย แบ่งเป็น (1) รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น (2) รางวัลผลงานวิจัยดีมาก
- 4) รางวัลสำหรับนิสิตชั้นคุณวุฒิปริญญาตรีและชั้นมหาบัณฑิตของ RU-G

ดังสะท้อนจากการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

โดยมีเกณฑ์การให้รางวัลและจำนวนเงินรางวัลในแต่ละรางวัลดังนี้

1. รางวัลผลงานวิจัย

เกณฑ์การพิจารณา

เป็นผลงานวิจัยที่มีบุคลากรประจำของ RU-G เป็นผู้วิจัยหลัก หรือผลงานวิจัยของนิสิตชั้นดุสิตบัณฑิตและชั้นมหาบัณฑิต RU-G ที่ทำด้วยทุนใดก็ได้ และผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามระเบียบของทุนนั้นๆ โดยถูกต้องทุกประการ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นผลงานวิจัยที่ทำในต่างประเทศ โดยจำแนกเป็น

ผลงานวิจัยหรือตำราที่เขียนจากผลงานวิจัยของศาสตราจารย์

- ต้องเป็นผลงานวิจัยหรือตำราที่เขียนจากผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการประเมินให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ระดับ11 หรือโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ระดับ10

ผลงานวิจัยของนักวิจัย (เชี่ยวชาญพิเศษ) ระดับ10

- ต้องเป็นผลงานวิจัยของนักวิจัยที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิจัย (เชี่ยวชาญพิเศษ)ระดับ10

ผลงานวิจัยของบุคลากรประจำของ RU-G

- ต้องไม่เป็นผลงานที่สร้างขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตรของผู้เสนอขอรับรางวัลในสถาบันใดๆ และงานวิจัยนั้นจะต้องไม่เคยได้รับรางวัลใดๆมาก่อน

- เป็นผลงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ โดยอยู่ในรูปของรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการรับรองแล้วและ/หรือบทความวิจัยที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานหรือสื่ออื่นใด ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ บทความวิจัยจะต้องมีรายละเอียดของวารสารปริทัศน์ เครื่องมืออุปกรณ์ กระบวนการวิจัย ข้อมูลและผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยครบถ้วนพอที่จะให้คณะกรรมการวินิจฉัยคุณค่าผลงานได้

- ในกรณีที่ผู้วิจัยมีผลงานวิจัยหลายชิ้นที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะชุดโครงการวิจัย ให้จัดส่งทั้งหมด โดยจัดทำบทความวิจัยที่สรุปรวมผลงานวิจัยแต่ละชิ้นเข้าด้วยกันในลักษณะที่มีความครบถ้วน ที่จะให้กรรมการวินิจฉัยคุณค่าของผลงานวิจัยทั้งหมดได้ และการส่งบทความวิจัยสรุปให้ผู้วิจัยแนบผลงานวิจัยทุกชิ้นเป็นภาคผนวกมาด้วย หรือผู้วิจัยอาจส่งผลงานวิจัยมาเพียง 1 ชิ้น โดยผู้วิจัยพิจารณาส่งผลงานชิ้นเด่นที่สุดในการวิจัยชุดนั้นก็ได้

ผลงานวิจัยของนิสิตชั้นดุริฎีบัณฑิตและชั้นมหาบัณฑิตของ RU-G

- ต้องเป็นผลงานที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ว่าอยู่ในระดับดีมาก และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เห็นชอบ สำหรับการเสนอขอรับรางวัลจะต้องเสนอขอรับรางวัลในกลุ่มสาขาวิชาที่เหมาะสมกับเนื้อหาของวิทยานิพนธ์

จำนวนเงินรางวัล

รางวัลสำหรับศาสตราจารย์

- รางวัลละ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

รางวัลสำหรับนักวิจัย (เชี่ยวชาญพิเศษ) ระดับ10

- รางวัลละ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

รางวัลสำหรับบุคลากรประจำของ RU-G

- รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น มีจำนวนปีละไม่เกิน 4 รางวัล รางวัลละ 60,000 บาท (หกหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

- รางวัลผลงานวิจัยดีมาก มีจำนวนปีละไม่เกิน 4 รางวัล รางวัลละ 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

รางวัลสำหรับนิสิตชั้นดุริฎีบัณฑิตและชั้นมหาบัณฑิตของ RU-G

- รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นสำหรับนิสิตชั้นดุริฎีบัณฑิต มีจำนวนปีละไม่เกิน 4 รางวัล รางวัลละ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

- รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นสำหรับนิสิตชั้นมหาบัณฑิต มีจำนวนปีละไม่เกิน 4 รางวัล รางวัลละ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

2. รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์

เกณฑ์การพิจารณา

ด้านผลงานวิจัย

- เป็นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและมีศักยภาพที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

- เป็นผลงานวิจัยที่ทำในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่นหรือหากทำในต่างประเทศต้องเป็นผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

- เป็นผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติหรือนำเสนอในการประชุมวิชาการที่มีมาตรฐาน

- ไม่เป็นผลงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เพื่อการรับปริญญา
ระดับใดระดับหนึ่งหรือวุฒิปัตร์

ด้านบุคคล

- เป็นบุคลากรประจำของ RU-G ที่มีอายุไม่เกิน 35 ปี นับถึงวันที่ 31
ธันวาคม 2552 และปฏิบัติงานใน RU-G ต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า 3 ปี

- เป็นผู้อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องมาอย่าง
ต่อเนื่องและมีผลงานวิจัยดีเด่นเป็นประจักษ์

- เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ของนักวิจัยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสมควร
เป็นแบบอย่างกับนักวิจัยอื่น

การให้รางวัล

- รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์มี 4 รางวัล จำแนกเป็น 4 สาขา สาขาละ 1 รางวัล คือ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสังคมศาสตร์ และ
สาขามนุษยศาสตร์

- ผู้ที่ได้รับรางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์จะได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท (ห้า
หมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

3. รางวัลนักวิจัยดีเด่น

เกณฑ์การพิจารณา

ด้านผลงานวิจัย

- เป็นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและมีศักยภาพที่
จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

- เป็นผลงานวิจัยที่ทำในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่หรือหากทำใน
ต่างประเทศต้องเป็นผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

- เป็นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพดีเยี่ยมได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ
ระดับนานาชาติและได้รับการอ้างอิงสูง

- เป็นผลงานที่มีคุณภาพดีเยี่ยมที่มีการเผยแพร่และถูกนำไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศที่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับหรือได้รับการอ้างอิง

ด้านบุคคล

- เป็นบุคลากรประจำของ RU-G และปฏิบัติงานใน RU-G ต่อเนื่องมาไม่
น้อยกว่า 5 ปี

- เป็นผู้อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องมาอย่างต่อเนื่องและมีผลงานวิจัยดีเด่นเป็นประจักษ์
- เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ของนักวิจัยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการสมควรเป็นแบบอย่างกับนักวิจัยอื่น
- เป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับรางวัลในลักษณะเดียวกันในระดับชาติมาก่อน

การให้รางวัล

- รางวัลนักวิจัยดีเด่นมี 4 รางวัล จำแนกเป็น 4 สาขา สาขาละ 1 รางวัล คือ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์
- ผู้ที่ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นจะได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

4. รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง (Citation) สูงสุด

เกณฑ์การพิจารณา

- เป็นบุคลากรประจำของ RU-G
- ผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงต้องมีนักวิจัยนั้นเป็นผู้นิพนธ์ชื่อแรก (first author) หรือผู้นิพนธ์หลัก (corresponding author) ในบทความและไม่รวมการอ้างอิงผลงานวิจัยของตนเอง (Self Citation) และผลงานของนิสิตที่อยู่ในความดูแล
- มีความถี่ของการอ้างอิงโดยรวมทุกบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มี impact factor รวมกันสูงสุดในระยะเวลา 10 ปีย้อนหลัง นับจากปีที่พิจารณารางวัล
- เป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับรางวัลในลักษณะเดียวกันในระดับชาติมาก่อน
- ในกรณีที่ผลงานวิจัย แม้จะได้รับการอ้างอิงสูงสุดในสาขานั้นๆ แต่มีปริมาณไม่มากเพียงพออาจไม่พิจารณาจัดรางวัลให้ในสาขานั้นๆ

การให้รางวัล

- รางวัลผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุดมี 4 รางวัล จำแนกเป็น 4 สาขา สาขาละ 1 รางวัล คือ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์
- ผู้ที่ได้รับรางวัลฯจะได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

5. รางวัลการเผยแพร่ผลงานวิจัยดีเด่นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม และ/หรืออุตสาหกรรม

เกณฑ์การพิจารณา

ด้านผลงานวิจัย

- เป็นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและมีศักยภาพที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- เป็นผลงานวิจัยที่ทำในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่หรือหากทำในต่างประเทศต้องเป็นผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย
- เป็นผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม/หน่วยงานราชการ/ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม ที่แสดงให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม
- พิจารณาจากผลงานสะสมในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา เมื่อนับระยะเวลาจนถึงปีที่พิจารณา
- ผู้ที่ได้รับการพิจารณาต้องเป็นผู้วิจัยหลักหรือเป็นผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยสำหรับงานวิจัยนั้น

ด้านบุคคล

- เป็นบุคลากรประจำของ RU-G
- เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ของนักวิจัยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการสมควรเป็นแบบอย่างกับนักวิจัยอื่น
- เป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับรางวัลในลักษณะเดียวกันในระดับชาติมาก่อน

การให้รางวัล

- รางวัลการเผยแพร่ผลงานวิจัยดีเด่นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม/อุตสาหกรรม มี 4 รางวัล จำแนกเป็น 4 สาขา สาขาละ 1 รางวัล คือ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์
- ผู้ที่ได้รับรางวัลฯจะได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

6. รางวัลศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่มีผลงานดีเด่น

เกณฑ์การพิจารณา

- เป็นศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่ได้รับการยอมรับจาก RU-G และได้รับการสนับสนุนจากส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

- มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มี impact factor ที่มีชื่อศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ปรากฏอยู่และเป็นผลงานที่ทำในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่หรือหากทำในต่างประเทศต้องเป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

- ผลงานของบุคลากรประจำในศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) มีความก้าวหน้าทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยพิจารณาจากหลักฐานจำนวนผลงานตีพิมพ์และปริมาณการอ้างอิง

- มีการเชื่อมโยงกับการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาที่บุคลากรในศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและมีหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของหน่วยฯ

- มีการให้บริการทางวิชาการและ/หรือเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนและ/หรือมีการนำผลงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม/หน่วยงานราชการ/ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมที่แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรม

- หากในสาขาใดไม่มีศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่มีผลงานโดดเด่นอาจพิจารณาไม่ให้รางวัลในสาขานั้นๆ

การให้รางวัล

- รางวัลศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่มีผลงานดีเด่นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- รางวัลศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (CE) ที่มีผลงานดีเด่น มี 1 รางวัล ไม่จำกัดสาขา

- รางวัลหน่วยปฏิบัติการวิจัย (RU) ที่มีผลงานดีเด่น ไม่เกิน 4 รางวัล จำแนกเป็น 4 สาขา สาขาละ 1 รางวัล คือ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์

- หน่วยงานที่ได้รับรางวัลจะได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) พร้อมกิตติบัตร

(ที่มา: ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์และการให้รางวัลการวิจัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ประจำปี 2552)

ทั้งนี้ฝ่ายวิจัยของ RU-G ยังมีบทบาทในด้านการส่งเสริมและผลักดันให้มีนักวิจัยรุ่นใหม่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดการอบรมให้ความรู้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ มีทุนวิจัยเฉพาะนักวิจัยรุ่นใหม่ถึง 4 ทุน ซึ่งได้จากแหล่งทุนภายใน (กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช) 1 ทุน คือ ทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ และได้จากแหล่งทุนภายนอก 3 ทุน ได้แก่ 1) ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ ได้จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2) ทุนพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ ได้จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ 3) ทุนนักวิจัยใหม่ วท. ได้จากศูนย์ประสานงานนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศนวท.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (วท.) นอกจากนี้ยังมีการให้รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เรามีทุนของเราเองที่จะ Support นักวิจัยคณาจารย์เป็นเงินรายได้จากมหาวิทยาลัย .... เรามีหลายระดับ ให้ทุนเนี่ย เรามีทั้งระดับนักวิจัยรุ่นเยาว์ หรือนักวิจัยที่มาทำงานด้านวิจัยใหม่ๆ”

“ทางสายงานพัฒนาวิจัยเขาจะมีแบ่งเป็นนักวิจัยดีเด่น ระดับดีมาก .... หรือว่าจะมีรางวัลหน่วยวิจัย รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์”

“...อย่างเทคนิคการเขียนงานวิจัย เทคนิคการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ การจัดอบรมนักวิจัยใหม่ อาจารย์ใหม่เข้ามาเราก็จะจัดอบรมด้านงานวิจัย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

“.....ก็จะมีกรอบมนักวิจัยรุ่นใหม่ ให้ความรู้แก่นักวิจัยใหม่ๆที่มีความสนใจจะทำวิจัย....”

“สายพัฒนางานวิจัยเราก็จะรับผิดชอบทุนบางส่วน อย่างทุนนักวิจัยรุ่นใหม่”

“ขึ้นอยู่กับประเภทของทุน เรามีที่ทุน เราจะมีนักวิจัยรุ่นเยาว์ มีคณะกรรมการพิจารณาตรงนี้.....”

(หัวหน้าสายงานพัฒนางานวิจัยฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ ระบุถึงการให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช มีทุนด้านวิจัยทั้งหมด 15 ทุน 1 ในนั้น ได้แก่

ทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ (Grants for Development of New Faculty Staff)

ให้เงินสนับสนุนเบื้องต้นเฉพาะปีแรก จำนวน 120,000 บาท กรณีผู้รับทุนได้รับทุนพัฒนาศักยภาพนักวิจัยใหม่/ทุนส่งเสริมนักวิจัยใหม่ หรือทุนในลักษณะเดียวกันซึ่งไม่ใช่ทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกจะได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องอีกปีละ 60,000 บาท เป็นเวลา 2 ปี ทั้งนี้ต้องขอรับการสนับสนุนภายใน 3 ปี หลังจากรับทุนปีที่ 1 ระยะเวลาในการสมัครตลอดทั้งปี

แหล่งทุนภายนอกมีการให้ทุนสนับสนุนสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ 3 ทุน ได้แก่

1) ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ ได้จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ส่งเสริมและสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ให้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยผู้สมัครต้องมีนักวิจัยพี่เลี้ยง (mentor) ที่มีประสบการณ์ และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาที่ใกล้เคียงกับผู้สมัครงบประมาณไม่เกิน 240,000 บาทต่อปีต่อโครงการจำนวนประมาณ 80 ทุน ต้องทำงานวิจัยในประเทศไทย และใช้ระยะเวลาในการวิจัยไม่เกิน 2 ปี

2) ทุนพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ ได้จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สนับสนุนอาจารย์รุ่นใหม่ให้ทำวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง

3) ทุนนักวิจัยใหม่ วท. ได้จากศูนย์ประสานงานนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ศนวท.) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (วท.)

สนับสนุนให้นักเรียนทุนรัฐบาลกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำเร็จการศึกษามาไม่เกิน 5 ปี ได้มีโอกาสเริ่มทำงานวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานวิจัยในระดับที่สูงขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษา เป็นการให้ทุนวิจัยแก่นักเรียนทุนฯ ผ่านหน่วยงานที่สังกัดโครงการละไม่เกิน 250,000 บาท เป็นเวลา 1 ปี การวิจัยต้องดำเนินการภายในประเทศ ระยะเวลาในการรับสมัครระหว่างเดือนธันวาคมถึงมกราคมของทุกปี

(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ ระบุถึงการให้รางวัลผลงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) รางวัลผลงานวิจัย 2) รางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่ 3) รางวัลนักวิจัยดีเด่น 4) รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุด 5) รางวัลการเผยแพร่ผลงานวิจัยดีเด่น และ 6) รางวัลศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง/หน่วยปฏิบัติการวิจัย (CE/RU) ที่มีผลงานดีเด่น

(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

สำหรับบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัยของฝ่ายวิจัย RU-G อยู่ในความรับผิดชอบของสายงานพัฒนาวิจัย ซึ่งมีหน้าที่ดูแลโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายวิจัย จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย พบว่ามีอยู่ 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการอาศรมความคิด (Research Forum) 2) โครงการ Research Task Force 3) หน่วยปฏิบัติการวิจัย (Research unit) และ 4) ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Center of Excellence)

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“สายงานพัฒนาวิจัยมีคนทำงาน 4 คน...ดูในเรื่องของการประสานงานทุนอาจารย์ใหม่ อาศรมความคิด...”

“อีกคนก็จะประสานงานทุนหน่วยงานเพื่อความเป็นเลิศ หรือ RU-CE และดูโครงการ Research Task Force ด้วย...”

(หัวหน้าสายงานพัฒนางานวิจัยฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย ที่กล่าวถึงโครงการอาศรมความคิดได้ระบุว่า เป็นโครงการที่สนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัยที่สนใจศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาเดียวกันหรือเรื่องที่ใกล้เคียงกันในรูปสหสาขาวิชา ได้ร่วมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิด เกิดเป็นเครือข่ายวิจัยภายในจนกระจายเครือข่ายไปสู่ภายนอกอีกด้วย เพราะสามารถดึงดูดให้อาจารย์ที่มีความสนใจร่วมกัน นักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมหาวิทยาลัยมาร่วมเป็นสมาชิก การได้มาพบปะกันเช่นนี้เป็นผลก่อให้เกิดโครงการวิจัยต่อไป

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

โครงการอบรมความคิด

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มอาจารย์ที่สนใจศึกษาค้นคว้าในเรื่อง สาขาวิชาเดียวกันหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกันมาก (สหสาขาวิชา) ได้รวมกลุ่ม ศึกษาเรื่องนั้นๆ โดยมีเพื่อนนักวิจัยในเรื่องเดียวหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกันร่วม ฟัง และร่วมวิพากษ์วิจารณ์เพื่อให้เกิดความคิดที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือเกิด ความคิดใหม่ๆ การพบปะกันเป็นประจำและการผลิตผลงานวิจัยอย่าง สม่ำเสมอเช่นนี้ จะทำให้ความรู้ในเรื่องนั้นๆ พัฒนาขึ้น ช่วยกระตุ้นความ ตื่นตัวทางวิชาการและช่วยให้นักวิชาการในแขนงเดียวกันได้ขยาย แนวความคิดของตนออกไปทั้งในแนวลึกและแนวกว้าง ในขณะเดียวกัน อบรมความคิดก็จะเป็นดึงดูดอาจารย์ที่มีความสนใจร่วมกัน นักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมหาวิทยาลัยมาร่วมเป็นสมาชิก และ นิสิตนักศึกษาที่สนใจเรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกันในอบรมความคิดก็สามารถ มาร่วมรับทราบในการเรียนรู้ด้วย

(ที่มา : ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนา วิจัย ที่กล่าวถึงโครงการ Research Task Force ได้ระบุว่า เป็นโครงการที่สืบเนื่อง เครื่องข่ายวิจัยมาจากโครงการอบรมความคิด โดยที่ RTF จะจัดตั้งเป็นกลุ่มวิจัยมีสมาชิก ที่ชัดเจน มีศักยภาพในการทำวิจัย และมีประเด็นการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน เพื่อจะพัฒนา เป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัยได้ในอนาคต

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

Research Task Force (RTF)

การแก้ปัญหาหรือการแสวงหาหนทางพัฒนาจะพึงพึงการศึกษา วิจัยมากขึ้นและพบว่าต้องอาศัยความรู้แบบสหศาสตร์ อาศัยการทำงานเป็น ทีมเป็นสำคัญ การบริหารจัดการงานด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยจึงอยู่ที่การ สร้างกิจกรรมให้นักวิชาการได้เข้ามามีส่วนร่วมและใช้ความรู้ ประสบการณ์ใน ศาสตร์ของแต่ละคนในการศึกษาวิเคราะห์ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยดำเนินการใน กางอิงสนับสนุนส่งเสริมในรูปของ Research Forum ซึ่งมีแนวคิดดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกชัดเจน และแสดงความตั้งใจแน่วแน่ที่จะสนับสนุนกลุ่มในประเด็นนั้นๆ
  2. มีประเด็นในการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และปัญหาของมหาวิทยาลัยและของประเทศ มีกำหนดเวลาชัดเจน
  3. เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย
  4. ผลผลิตนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งอาจไม่ใช่ผลงานที่ดีพิมพ์เผยแพร่ และเป็นการสร้างศักยภาพเพื่อเสาะแสวงหาแหล่งทุนศึกษาวิจัยจากภายนอก
  5. การขอรับการสนับสนุนทำโดยจัดทำเป็นข้อเสนอโครงการในลักษณะของชุดโครงการวิจัย ระบุความต้องการการสนับสนุน
- หลังจากดำเนินการได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ RTF อาจยุบเลิกไปเพราะไม่มีปัญหาหรือได้แก้ไขไปแล้ว หรืออาจพัฒนาขึ้นเป็น RU หรือ CE ต่อไป

(ที่มา : ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ)

หน่วยงานเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ (Support a centers of academic excellence) ถือเป็นการสร้างเครือข่ายวิจัย เพราะเป็นหน่วยที่พัฒนามาจากโครงการอุดมความคิดและ Research Task Force จะเกิดเป็นกลุ่มวิจัย ที่ดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยนั้นไปสู่การแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมได้ และพัฒนาจนสามารถมาจัดตั้งเป็นหน่วยปฏิบัติงานวิจัย Research Unit (RU) และศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางCenter of Excellent (CE) ในที่สุด

หน่วยปฏิบัติงานวิจัย Research Unit (RU) เป็นกลุ่มนักวิจัยที่มีความชำนาญเฉพาะทางหรือเป็นลักษณะสหวิทยาการ มีอาจารย์หรือนักวิจัยมาร่วมดำเนินการไม่น้อยกว่า 3 คนขึ้นไป มีผลงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี เป็นแหล่งอ้างอิงของวงวิชาการในระดับชาติ มีศักยภาพที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางในอนาคต

ตั้งสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เดิมนักวิจัยอาจจะทำงานวิจัยคนเดียว ตอนหลังเราเพิ่มเป็นหน่วยปฏิบัติงานวิจัยก็จะเป็น Research Unit (RU) ก็จะมีข้อกำหนดว่าจะป็น RU ต้องมีลักษณะอย่างไร ต้องมีนักวิจัยร่วมงานกี่คน ในหน่วยปฏิบัติการ ต้องมีผลงานวิจัยที่ขึ้นในแต่ละปี ต้องผลิตนักวิจัยด้วยหรือเปล่า”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสมบัติและองค์ประกอบของหน่วยวิจัยที่จะได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้

1. มีโครงสร้างบุคคลที่ชัดเจน มีอาจารย์และ/หรือนักวิจัยร่วมปฏิบัติงานในหน่วยอย่างน้อย 3 คน โดยมีบุคคลหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยฯ และมีผู้ช่วยวิจัยช่วยปฏิบัติงาน ดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือ และช่วยเหลือนิสิต

2. มีผลงานวิชาการต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยเป็นผลงานที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการให้นำเสนอในวารสารวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ

3. มีแผนงานวิจัยอย่างน้อย 3 ปี ซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่ต่อจากรากฐานเดิม และแสดงถึงการพัฒนาองค์กรที่มีความชัดเจนและยั่งยืน

4. มีความเชื่อมโยงกับการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีนิสิตในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกมาทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความชำนาญและอยู่ในแผนงานของหน่วยฯ

5. คณะ/สถาบัน/สำนักและภาคีฯให้การรับรองและสนับสนุนการดำเนินงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

6. มีการบริหารและการจัดการภายในหน่วยฯที่ชัดเจน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานหรือภารกิจในส่วนต่างๆไว้

7. มีอุปกรณ์การวิจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการวิจัยของหน่วยฯ อยู่แล้ว และมีระบบการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง

8. มีเป้าหมายและแผนดำเนินงานที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการกับภาคการผลิตและบริการ หรือสถาบันวิชาการอื่นๆทั้งระดับชาติและนานาชาติ

(ที่มา: ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย)

และการที่หน่วยปฏิบัติงานวิจัย Research Unit (RU) จะก้าวมาเป็นศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง Center of Excellent (CE) ได้นั้น มหาวิทยาลัยทำการกำหนดงบประมาณให้ไม่เกิน 5 ล้านบาท และจะต้องสามารถทำตามแผนที่ได้กำหนดไว้ภายในระยะเวลา 5 ปี โดยจะมีการประเมินผลทุกปี โดยจะติดตามผลการดำเนินงานทุก 6 เดือน เพื่อปรับการให้ทุน ปรับแผนงานหรือยุติการสนับสนุน

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้
ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...จากหน่วยปฏิบัติงานวิจัยจะไปเป็น CE ต้องอย่างน้อย 5 ปี เราจะให้เวลา 5 ปีในการพัฒนา ถ้าเขาทำได้ตามที่เขาเขียนแผนไว้ แล้วเป็นไปตามข้อกำหนดของเราก็จะยกขึ้นไปเป็น CE แต่ถ้าไม่ได้ตามแผนหรือตามข้อกำหนดเรา คงจะยังให้เป็น RU หรือถ้าทำไปแล้วไม่ประสบความสำเร็จ เราอาจจะงดให้การสนับสนุน”

“นักวิจัยที่จะพัฒนาเป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัยหรือ RU แล้วเราจะตรวจเช็ค看他เขียนในปีหนึ่งแต่ละปี มันได้ผลงานตามที่เขาเขียนมาหรือเปล่า เป็นไปตามกำหนดมั้ยว่า RU มันต้องมีผลงานอะไรบ้าง ขั้นต่ำคืออะไรในแต่ละด้าน ...”

“ทุกอันจะมีคณะกรรมการจัดตั้งไว้เพื่อคอยพิจารณาผลงานว่า เป็นไปตามที่กำหนดมั้ย คณะกรรมการก็มาจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ได้รับการยอมรับ”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตการสนับสนุนไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนหน่วยวิจัย/ศูนย์วิจัยในวงเงินงบประมาณไม่เกิน 5 ล้านบาท ภายในระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้มีความพร้อมและศักยภาพที่จะพัฒนาสู่การเป็นศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังนี้

1. งบประมาณเฉพาะหมวดค่าจ้างและวัสดุ ส่วนหมวดครุภัณฑ์จะให้การสนับสนุนตามความจำเป็น

2. งบประมาณเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายให้อาจารย์หรือนักวิจัยผู้ร่วมในหน่วยฯ เดินทางไปเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศในวงเงินไม่เกิน 1 แสนบาทต่อปี โดยสามารถเบิกจ่ายได้เต็มจำนวนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

3. มหาวิทยาลัยจะสนับสนุนหน่วยวิจัย/ศูนย์วิจัยต่อกันเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยจะมีการประเมินผลทุกปีเพื่อปรับการให้ทุนและ/หรือปรับแผนงานให้บรรลุเป้าหมายหรือยุติการสนับสนุน

ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางCenter of Excellent (CE) เป็นศูนย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ แต่จะมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ลุ่มลึกกว่าหน่วยปฏิบัติงานวิจัย เป็นศูนย์เชี่ยวชาญในระดับมาตรฐานสากล มีอาจารย์หรือนักวิจัยมาร่วมดำเนินการไม่น้อยกว่า 3 คนขึ้นไป มีผลงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี เป็นแหล่งอ้างอิงของวงวิชาการในระดับนานาชาติ

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...จาก RU ถ้า RU ตั้งมา 5 ปีแล้วเราพยายามผลักดันให้เป็น Center of Excellent (CE) จะเป็นหน่วยงานที่เน้นงานที่มีคุณภาพมากขึ้นที่ลึกขึ้น ตรงนั้นก็จะมีข้อกำหนดที่มากกว่าเป็น RU ก็จะต้องมีการถ่ายทอดงานวิจัยให้นักวิจัยหรือให้นิสิต ต้องมีผลงานวิจัยออกมา คือเป็นเครือข่ายอันนี้ค่อนข้างอยู่ในสายงานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ...”

“.. ส่วน CE ก็จะต้องสูงกว่า RU อีก”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสมบัติและองค์ประกอบของศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางไว้ดังนี้

1. มีโครงสร้างบุคคลที่ชัดเจน มีอาจารย์และ/หรือนักวิจัยร่วมปฏิบัติงานอย่างจริงจังในศูนย์อย่างน้อย 3 คน โดยมีบุคคลหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ และมีผู้ช่วยวิจัยประจำศูนย์เพื่อทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานด้านต่างๆ ดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือ และช่วยเหลือนิสิต
2. มีผลงานวิชาการต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยเป็นงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและอาจต่อยอดการวิจัยไปจนถึงขั้นการนำไปประยุกต์ใช้งานได้ ผลงานดังกล่าวต้องได้รับการยอมรับให้นำเสนอในวารสารวิชาการระดับนานาชาติและได้รับการอ้างอิงในวงวิชาการ
3. มีแผนงานวิจัยอย่างน้อย 3 ปี และมีแผนดำเนินงานรายปีที่ชัดเจนซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่ต่อจากรากฐานเดิมที่มีจุดเด่นและแสดงถึงการพัฒนาองค์กรที่มีความชัดเจนและยั่งยืน รวมทั้งเป็นแผนที่แสดงถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้วย

4.มีความเชื่อมโยงกับการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีนิสิตในระดับปริญญาเอกทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชี่ยวชาญและอยู่ในแผนงานของศูนย์

5.ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อทำการวิจัยจากหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง

6.คณะ/สถาบัน/สำนักและภาควิชาให้การรับรองและสนับสนุนการดำเนินงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

7.มีการบริหารและการจัดการภายในศูนย์ที่ชัดเจน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบงานหรือภารกิจในส่วนต่างๆไว้

8.มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และมีระบบการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง

9.มีความสัมพันธ์ทางวิชาการกับภาคการผลิตและบริการ หรือกับสถาบันวิชาการอื่นๆทั้งระดับชาติและนานาชาติ
(ที่มา: ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางและหน่วยวิจัย)

7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

บทบาทในด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัยถือเป็นบทบาทหลักของฝ่ายวิจัยใน RU-G เห็นได้จากโครงสร้างของหน่วยงานที่มีการแบ่งภาระหน้าที่เป็น 3 สายงานนั้นในทุกๆสายงานจะมีเรื่องงบประมาณเกี่ยวกับการวิจัยที่จะต้องรับผิดชอบตามแต่ลักษณะของงานทั้งสิ้น แต่ส่วนใหญ่จะเป็นสายงานเป็นบริหารทุนวิจัยจะเป็นผู้ดูแล

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เราจะให้ความช่วยเหลือ จัดเตรียมเอกสาร หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนแก่นักวิจัยและอาจารย์เป็นหลัก..”

“..ของวิจัยจะแบ่งเป็น 3 ส่วน 3 สายงาน แต่เนื่องจากทุนมันมีเยอะก็จะแบ่งกันไป อย่างสายพัฒนางานวิจัยก็จะรับผิดชอบทุนบางส่วน เช่น ทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ทุนโครงการอุดมความคิด สายบริหารทุนวิจัยรับผิดชอบทุนจากแหล่งทุนภายนอก ทุนสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น อีกอันหนึ่งก็คือสายงานประเมินผลและเผยแพร่ เขาก็จะรับผิดชอบงานตอนนี้ที่ทำเป็นหลักก็คือเผยแพร่งานวิจัยออกไป ก็จะดูแลทุนสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัย...แต่ส่วนใหญ่จะเป็นบริหารทุนวิจัยจะดูแล”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย ได้ระบุถึงความรับผิดชอบของฝ่ายวิจัยในเรื่องทุนวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สายงานพัฒนาวิจัย รับผิดชอบงานทุนอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่, ทุนอาจารย์ใหม่ วท, อาศรมความคิด, ศาสตราจารย์ชานของมหาวิทยาลัย, ศาสตราจารย์ชานเงินทุน ดร. คัทลีโนะสึเดะ มาเอตะฯ, ทุนสนับสนุนการจัดประชุมระดับชาติ/นานาชาติ

2) สายงานบริหารทุนวิจัย รับผิดชอบงานทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก สกว. สวทช. NECTECH, MTEC BIOTEC NANOTEC วช. สพน. ทุนวิจัยจากกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ภาครัฐ-วิสาหกิจ เอกชน ทุนวิจัยเสริมรากฐานการวิจัย กองทุนรัชดาภิเษก สมโภช, ทุนวิจัย ทุนสิ่งประดิษฐ์ ทุนวิจัย/สิ่งประดิษฐ์สู่ชุมชน ชุดโครงการวิจัย ทุนพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อให้มีการวิจัยในการเรียนการสอน

3) สายงานประเมินผลและเผยแพร่ รับผิดชอบการขอรับการสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ

(ที่มา : ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัย สำนักบริหารวิชาการ)

การให้งบประมาณวิจัยหรือทุนวิจัยของ RU-G แบ่งออกเป็น 3 หลัก ดังนี้

1) งบประมาณแผ่นดินหรืองบอุดหนุน คืองบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยจากหน่วยงานภายนอกต่างๆที่เป็นของรัฐบาล

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...ทุนของงบแผ่นดิน ซึ่งมาจากงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆที่เขาให้มา หรือที่เราไปขอเขา ตอนหลังงบแผ่นดินได้เปลี่ยนชื่อเป็นงบเงินอุดหนุน เราเป็นหน่วยงานแค่สนับสนุนเท่านั้น ...อีกอันหนึ่งที่เป็นงบแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนก็จะเป็นเงินของหน่วยงานต่างๆหรือที่ต่างๆที่เขาให้มา”

“แหล่งทุนภายนอกมันอาจจะมาจาก คืองบแผ่นดินเนี่ยหมายถึงเงินที่เป็นของหน่วยงานราชการอะไรทั้งหมด ตอนหลังเขาเรียกชื่อเป็นงบอุดหนุน ทีนี้ว่าแหล่งทุนภายนอกมันจะเป็นทั้งงบแผ่นดินด้วย...”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

งบประมาณแผ่นดินหรืองบอุดหนุนของ RU-G มีดังนี้

1. งบอุดหนุนการวิจัยจากเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาล
2. งบอุดหนุนการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)
3. งบอุดหนุนการวิจัย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)
4. งบอุดหนุนการวิจัย (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ)
5. งบอุดหนุนการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)
(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

2) งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย คืองบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเอง โดยจะอยู่ในรูปแบบของกองทุน ชื่อว่า กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้
ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“อีกอันหนึ่งก็คือทุนสนับสนุน ทุนด้านวิจัยแบ่งเป็น ทุนเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนงบรายได้หรืองบของ RU-G มันจะออกมาในรูปของกองทุน ชื่อกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช เราจะอำนวยความสะดวกส่วนนี้ให้อาจารย์หรือนักวิจัยที่สนใจ และก็ขอทุนเข้ามาในการทำวิจัย อันนี้คือเงินของ RU-G ...”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

งบประมาณเงินรายได้ RU-G มีทั้งที่เป็นทุนจากมหาวิทยาลัยร้อยละร้อย และทุนที่เป็นทุนสมทบกับหน่วยงานภายนอก

“ถ้างบรายได้ของเรา เราก็จะมามาสับสนุนด้านวิจัยก็คือออกมาในรูปของกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ที่มหาวิทยาลัยมีรายได้แล้วมาจัดสรรเป็นทุนวิจัย ส่วนเงินอุดหนุนมันจะมีทั้งที่หน่วยงานเขาให้เราโดยตรง คือเป็นทุนวิจัย เป็นทุน100% อันนี้ก็อาจเป็นทุนของเขาด้วยส่วนหนึ่งและของเราส่วนหนึ่ง เช่น อาจจะทำออกคนละ50% อาจจะเป็นของกองทุนส่งเสริมการวิจัยแห่งชาติ หรือ สกว. อาจจะมีข้อเสนอว่าช่วยกันออกคนละครึ่ง หรือบางหน่วยงานเขาอาจจะให้ทุน100%เลยก็มี”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

งบประมาณเงินรายได้ของ RU-G มีทั้งหมด 15 ทุนดังนี้

ทุนด้านวิจัย (Research Grants): กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช

1. ทุนชุดโครงการวิจัย (Research program grant)
2. ทุนวิจัย/ทุนสิ่งประดิษฐ์ (Grant for research / invention)
  - 2.1 ทุนวิจัย (Grant for research)
  - 2.2 ทุนสิ่งประดิษฐ์ (Grant for invention)
  - 2.3 ทุนวิจัย/ทุนสิ่งประดิษฐ์สู่ชุมชน
  - 2.4 ทุน 90 ปี RU-G
3. ทุนเสริมรากฐานการวิจัย
  - 3.1 สมทบทุนพัฒนานัก (สกว.)
  - 3.2 สมทบทุนวิจัย window II (สกว.)
  - 3.3 สมทบทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก
4. ทุนสนับสนุนการจัดประชุมระดับชาติ/นานาชาติ
5. ทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่
6. ทุนโครงการวิจัยหลังปริญญาเอก
7. ทุนวิจัยเงินทุน RU-G เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
8. รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติอาจารย์ด้านการเรียนการสอน
  - 8.1 ระดับดีเด่น
  - 8.2 ระดับดีมาก
9. รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติอาจารย์ด้านกิจการนิสิต
10. รางวัลผลงานวิจัยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช
11. โครงการอาศรมความคิด
12. โครงการ RTF
13. ทุนสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ
14. ทุนศาสตราจารย์ชานและศาสตราจารย์อาคันตูกะ
15. ทุนสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยลงในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ

(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

3) งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก คืองบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งในประเทศที่เป็นหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลทั่วไป และต่างประเทศ ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“แหล่งทุนภายนอกมันอาจจะมาจากทั้งงบประมาณแผ่นดินด้วย หรือมาจากเอกชนก็ได้ เพราะถ้าแหล่งทุนภายนอกเราจะรวมหมดเลย ไม่ว่าจะ เป็นของหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ หรือแม้แต่บุคคลให้เงินมา แต่จริงๆแล้วงบประมาณแผ่นดินจะถูกแยกออกไป”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศเรื่องเงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก ได้ให้ความหมายของคำว่าเงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกไว้ดังนี้

“เงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก หมายความว่า เงินที่ได้มาจากแหล่งภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้จ่ายในการวิจัย ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยได้รับประจำปี”

(ที่มา: ประกาศเรื่องเงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก พ.ศ.2524)

แนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการวิจัยของ RU-G จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) งบประมาณแผ่นดิน 2) งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย 3) งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) งบประมาณแผ่นดิน แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอของงบประมาณ

(1) อาจารย์ / นักวิจัย จัดทำโครงการ เสนอไปยังคณะ/สถาบันเพื่อจัดลำดับความสำคัญและรวบรวมส่งไปยัง ส่วนเสริมและพัฒนาวิจัย

(2) ฝ่ายวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณา วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญและสรุปภาพรวมส่ง วช. และส่วนแผนงานและโครงการ

(3) ส่วนแผนงานฯส่งโครงการและ งบประมาณไปยังสำนักงบประมาณ

(4) ส่วนแผนงานฯ แจกวงเงินที่ได้รับ จากสำนักงบประมาณให้ส่วนวิจัย

(5) ฝ่ายวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณาทบทวนและปรับงบประมาณโครงการให้อยู่ภายในวงเงินที่ได้รับ

(6) ฝ่ายวิจัยประสานคณะ/สถาบันให้ จัดทำแผนงบประมาณรายโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสรร/ประกาศทุนโครงการ

(1) ฝ่ายวิจัยจัดทำประกาศรายชื่อ โครงการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน พร้อมแนบแผนงบประมาณรายโครงการ

(2) ฝ่ายวิจัยเสนออธิการบดีลงนามในประกาศฯหลังจากที่พ.ร.บ.งบประมาณประกาศใช้ จากนั้นส่งให้คณะ/สถาบัน

ขั้นตอนที่ 3 การเบิกจ่ายเงิน

(1) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินงวดที่ 1 ไปที่ส่วนการคลัง

(2) ส่วนการคลังตั้งเบิกไปที่กรมบัญชีกลาง เพื่อโอนงบประมาณให้คณะ/สถาบัน

(3) ส่วนการคลังโอนงวดเงินจากกรม บัญชีกลางให้คณะ/สถาบัน

(4) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินงวดที่ 2 ให้แก่ผู้วิจัยหลังจากที่ได้พิจารณารับรองรายงานความก้าวหน้าแล้ว

(5) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินค่าตอบแทน ให้แก่ผู้วิจัยหลังจากที่ได้พิจารณารับรองรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว

ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม

(1) คณะ/สถาบันติดตามผลการดำเนินงาน ควบคุมดูแลการเบิกจ่าย และเก็บเอกสารสำคัญรวมถึงจัดทำรายงาน การเงิน

2) งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอของบประมาณ

(1) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัยเสนอของบประมาณวงเงินรวม

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสรร/ประกาศทุนโครงการ

(1) อาจารย์/นักวิจัย เสนอโครงการ เพื่อของบประมาณไปยังส่วนวิจัย

(2) ฝ่ายวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณานอมนุมัติงบประมาณและจัดทำประกาศ โดยแนบแผน งบประมาณรายโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 การเบิกจ่ายเงิน

(1) ฝ่ายวิจัยเสนอขออนุมัติโอนงบประมาณตามจำนวนที่ต้อง เบิกจ่ายใน ปีงบประมาณไปยัง หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน

(2) ฝ่ายวิจัยตั้งเบิกงบประมาณ งวดที่ 1 ให้แก่หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน

(3) ฝ่ายวิจัยตั้งเบิกงวดที่ 2 ให้แก่ หัวหน้าโครงการ/ หน่วยงาน ภายหลังจากที่ได้รับรองรายงาน ความก้าวหน้า

(4) ฝ่ายวิจัย ตั้งเบิกงวดที่ 3 ให้แก่ หัวหน้าโครงการ/ หน่วยงานภายหลังที่ได้
รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม

- (1) ฝ่ายวิจัยติดตามและพิจารณารับรองผลการดำเนินงานและ รายงานการเงิน
- (2) หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน จัดทำรายงานการเงินและเก็บ เอกสารสำคัญ

3) งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอขอของบประมาณ

- (1) อาจารย์/นักวิจัย/คณะ/สถาบัน จัดทำโครงการเสนอขอของบประมาณจากแหล่ง
ทุนภายนอก
- (2) เมื่อได้รับอนุมัติโครงการ มหาวิทยาลัย/คณะ/สถาบันทำ สัญญารับทุนกับ
แหล่งทุน (กรณีที่คณะ/สถาบันจัดทำสัญญาเองต้องได้รับการมอบอำนาจจากอธิการบดี
ก่อน)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสรร/ประกาศทุนโครงการ

- (1) คณะ/สถาบันจัดทำประกาศฯ การบริหารการเงินฯ ทุนวิจัยจากแหล่งทุน
ภายนอกที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารคณะ/ สถาบันส่งส่วนฯวิจัย
- (2) ฝ่ายวิจัยพิจารณาก่อน นำเสนออธิการบดีลงนาม
- (3) ฝ่ายวิจัยส่งประกาศที่ อธิการบดีลงนามแล้วให้ คณะ/สถาบัน

ขั้นตอนที่ 3 การเบิกจ่ายเงิน

- (1) เมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งทุนว่ามีการโอนเงินมาที่มหาวิทยาลัย ในส่วนที่ส่วนฯ
วิจัยกำกับดูแล คือแจ้งให้ ส่วนการคลังรับทราบเพื่อ ดำเนินการเบิกจ่ายให้คณะ/สถาบัน
พร้อมออกใบเสร็จรับเงินให้แก่แหล่งทุน

ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม

- (1) คณะ/สถาบันติดตามผลการ ดำเนินงานและควบคุมดูแลการเบิกจ่ายเงินให้
เป็นไปตามประกาศฯ พร้อมทั้งเก็บเอกสารสำคัญรวมถึงรายงานการเงิน
- (2) คณะ/สถาบันส่งรายงาน การเงินของโครงการที่แล้วเสร็จส่งให้มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 แนวทางการบริหารงบประมาณเพื่อการวิจัยของ RU-G

ขั้นตอน	งบประมาณแผ่นดิน	งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย (กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช)	งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก
1.การเสนอขอ งบประมาณ	<p>1.1) อาจารย์/ นักวิจัย จัดทำโครงการ เสนอไปยังคณะ/สถาบันเพื่อจัดลำดับความสำคัญและรวบรวมส่งไปยัง ส่วนเสริมและพัฒนาวิจัย</p> <p>1.2) ส่วนฯวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณาวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญและสรุปภาพรวมส่ง วช. และส่วนแผนงานและโครงการ</p> <p>1.3) ส่วนแผนงานฯส่งโครงการและงบประมาณไปยังสำนักงบประมาณ</p> <p>1.4) ส่วนแผนงานฯ แจ้งวงเงินที่ได้รับ จากสำนักงบประมาณให้ส่วนฯวิจัย</p> <p>1.5) ส่วนฯวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณา ทบทวนและปรับงบประมาณโครงการให้อยู่ภายในวงเงินที่ได้รับ</p> <p>1.6) ส่วนฯวิจัยประสานคณะ/สถาบันให้ จัดทำแผนงบประมาณรายโครงการ</p>	<p>1.1) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัยเสนอขอของบประมาณวงเงินรวม</p>	<p>1.1) อาจารย์/นักวิจัย/คณะ/สถาบัน จัดทำโครงการเสนอขอของบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก</p> <p>1.2) เมื่อได้รับอนุมัติโครงการมหาวิทยาลัย/คณะ/สถาบันทำสัญญาสัญญารับทุนกับแหล่งทุน (กรณีที่คณะ/สถาบันจัดทำสัญญาเองต้องได้รับการมอบอำนาจจากอธิการบดีก่อน)</p>
2.การจัดสรร/ ประกาศทุน โครงการ	<p>2.1) ส่วนฯวิจัยจัดทำประกาศรายชื่อโครงการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน พร้อมแนบแผนงบประมาณรายโครงการ</p> <p>2.2) ส่วนฯวิจัยเสนออธิการบดีลงนามในประกาศฯหลังจากที่พ.ร.บ.งบประมาณประกาศใช้ จากนั้นส่งให้คณะ/สถาบัน</p>	<p>2.1) อาจารย์/นักวิจัย เสนอโครงการ เพื่อขอของบประมาณไปยังส่วนฯวิจัย</p> <p>2.2) ส่วนฯวิจัยโดยคณะกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติงบประมาณและจัดทำประกาศโดยแนบแผนงบประมาณรายโครงการ</p>	<p>2.1) คณะ/สถาบันจัดทำประกาศฯการบริหารการเงินฯทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารคณะ/ สถาบันส่งส่วนฯวิจัย</p> <p>2.2) ส่วนฯวิจัยพิจารณาก่อนนำเสน่อธิการบดีลงนาม</p> <p>2.3) ส่วนฯวิจัยส่งประกาศที่อธิการบดีลงนามแล้วให้ คณะ/สถาบัน</p>

ขั้นตอน	งบประมาณแผ่นดิน	งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย (กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช)	งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก
3.การเบิกจ่ายเงิน	3.1) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินงวดที่ 1 ไปที่ส่วนการคลัง 3.2) ส่วนการคลังตั้งเบิกไปที่กรมบัญชีกลางเพื่อโอนงบประมาณให้คณะ/สถาบัน 3.3) ส่วนการคลังโอนงวดเงินจากกรมบัญชีกลางให้คณะ/สถาบัน 3.4) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินงวดที่ 2 ให้แก่ผู้วิจัยหลังจากที่ได้พิจารณารับรองรายงานความก้าวหน้าแล้ว 3.5) คณะ/สถาบันตั้งเบิกเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้วิจัยหลังจากที่ได้พิจารณารับรองรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว	3.1) ส่วนฯวิจัยเสนอขออนุมัติโอน งบประมาณตามจำนวนที่ต้อง เบิกจ่ายในปีงบประมาณไปยัง หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน 3.2) ส่วนฯวิจัยตั้งเบิกงบประมาณ งวดที่ 1 ให้แก่หัวหน้าโครงการ /หน่วยงาน 3.3) ส่วนฯวิจัยตั้งเบิกงวดที่ 2 ให้แก่ หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน ภายหลังจากที่ได้รับรองรายงานความก้าวหน้า 3.4) ส่วนฯวิจัย ตั้งเบิกงวดที่ 3 ให้แก่หัวหน้าโครงการ/ หน่วยงาน ภายหลังจากที่ได้รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์	3.1) เมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งทุนว่ามี การโอนเงินมาที่มหาวิทยาลัย ใน ส่วนที่ส่วนฯ วิจัยกำกับดูแล คือแจ้งให้ส่วนการคลังรับทราบเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายให้คณะ/สถาบัน พร้อม ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่แหล่งทุน
4.การติดตาม	4.1) คณะ/สถาบันติดตามผลการดำเนินงาน ควบคุมดูแลการเบิกจ่าย และเก็บเอกสาร สำคัญรวมถึงจัดทำรายงาน การเงิน	4.1) ส่วนฯวิจัยติดตามและพิจารณา รับรองผลการดำเนินงานและ รายงานการเงิน 4.2) หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน จัดทำรายงานการเงินและเก็บ เอกสารสำคัญ	4.1) คณะ/สถาบันติดตามผลการดำเนินงานและควบคุมดูแลการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามประกาศฯ พร้อมทั้งเก็บเอกสารสำคัญรวมถึง รายงานการเงิน 4.2) คณะ/สถาบันส่งรายงาน การเงินของโครงการที่แล้วเสร็จส่ง ให้มหาวิทยาลัย

การสนับสนุนงบประมาณวิจัย เป็นการสนับสนุนเงินทุนในการทำงานวิจัยให้กับบุคลากร ภายใต้มหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา แต่ไม่ได้สนับสนุนบุคลากรสายสนับสนุน

ตั้งสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“นอกจากจะให้ทุนกับอาจารย์ ก็มีให้นักวิจัยด้วย ให้นิสิตแต่ต้อง ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา...ปกติเราไม่เคยให้บุคลากรสายสนับสนุน”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของฝ่ายวิจัยใน RU-G เป็นภารกิจหลักของสายงานประเมินผลและเผยแพร่ โดยที่การเผยแพร่จะเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เช่น ประกาศเกี่ยวกับการเบิกทุนวิจัย ประกาศแหล่งทุนวิจัยที่น่าสนใจ ในลักษณะของจดหมายข่าว สายงานประเมินผลและเผยแพร่จะเป็นผู้เขียนข่าวส่งสำนักงานสารนิเทศ เพื่อเผยแพร่ในจุลสารวิจัยสัมพันธ์ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต และการกระจายเสียงผ่านวิทยุของมหาวิทยาลัย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“...อีกอันหนึ่งก็คือสายงานประเมินผลและเผยแพร่ ตอนที่ทำเป็นหลักก็คือเผยแพร่งานวิจัยออกไป แล้วประสานงานอื่นๆกับที่อื่นที่สองหน่วยงานแรกไม่ได้ดู ... อีกอันหนึ่งก็คือจะดูแลเรื่องเกี่ยวกับว่าผลงานวิจัยที่มีการตีพิมพ์ออกไป”

“มีการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย เราจะมีส่วนที่นักวิจัยอาจจะดูว่า ตอนนี้มีทุนอะไร หรือทางส่วนมีการบริการอะไรให้ นอกนั้นก็เป็นที่โทรศัพท์มาถาม หรือเข้ามาถามมาคุย...มีการทำจดหมายข่าว จุลสารด้วยอะไรด้วย เขาก็จะมีเป็นเล่มก็มีเป็นแผ่นก็มี เป็นข่าวมหาวิทยาลัย โดยเราจะส่งไปให้หน่วยงานที่เขาจัดทำ ให้เขาดูแลตรงนี้...หรืออาจจะเผยแพร่ทางวิทยุ RU-G”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้นำผลงานไปตีพิมพ์เผยแพร่โดยให้เงินสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติด้วย ทั้งนี้ทุนดังกล่าวมีทั้งได้รับการสนับสนุนจากภายในมหาวิทยาลัยและจากภายนอกอีกด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...เราพยายามส่งเสริมให้นักวิจัยทำวิจัย อย่างนักวิจัยมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติเนี่ย เราก็จะมีเหมือนสมนาคุณเป็นรางวัลให้นักวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย..”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ ระบุถึงการให้ทุนเกี่ยวกับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยอยู่ 2 ทุน ได้แก่ 1. ทุนสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยลงในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช เป็นทุนภายในมหาวิทยาลัย 2. ทุนตีพิมพ์ผลงานวิจัย/ผลงานทางวิชาการ ทุนสนับสนุนจาก KFAS เป็นทุนจากภายนอก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทุนสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยลงในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช เพื่อส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติแก่อาจารย์ นักวิจัยประจำ RU-G อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและสังคมในวงกว้าง

2. ทุนตีพิมพ์ผลงานวิจัย/ผลงานทางวิชาการ ทุนสนับสนุนจาก KFAS เพื่อตีพิมพ์ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของอาจารย์และนักวิชาการในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ทั้งนี้ผู้สมัครจะต้องมีผลงานที่ผ่านการประเมินในระดับดีมาก

(ที่มา: คู่มือเกี่ยวกับทุนวิจัยและวิชาการ สำนักบริหารวิชาการ 2552)

ในการจะขอรับทุนสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชนั้น จะต้องมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ได้ระบุไว้ จากประกาศเรื่องเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัย ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้รับการสนับสนุน และบทความที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการสนับสนุนไว้ดังนี้

1. เป็นบุคลากรประจำของ RU-G

2. เป็นผู้เขียนชื่อแรก (first author) หรือผู้เขียนที่เป็นชื่อหลัก (corresponding author) ที่ระบุชื่อหน่วยงานของมหาวิทยาลัยไว้ที่ตำแหน่งที่อยู่ของผู้เขียนปรากฏในบทความอย่างชัดเจน กรณีที่ทั้งผู้เขียนชื่อแรกและผู้เขียนชื่อหลักมีคุณสมบัติตรงตามข้อ 1 จะให้การสนับสนุนแก่ผู้เขียนชื่อแรก แต่หากผู้เขียนที่เป็นชื่อหลักมีความประสงค์จะขอรับการสนับสนุนแทน จะต้องหนังสือยินยอมจากผู้เขียนชื่อแรกแนบพร้อมใบสมัครด้วย

3. เป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ โดยวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ดังกล่าวจะต้องเป็นวารสารที่มีองค์ประกอบดังนี้

- เป็นวารสารที่ตีพิมพ์บทความภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ และบทความประเภทนิพนธ์ต้นฉบับในวารสารนั้นๆ ต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด

- กองบรรณาธิการ (editorial board) ต้องมีศาสตราจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานโดดเด่นจากภายนอกองค์กรที่เป็นผู้จัดพิมพ์วารสาร ซึ่งต้องมีส่วนหนึ่งจากต่างประเทศ
- มีผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (peer review) เป็นชาวต่างประเทศส่วนหนึ่ง
- มีบทความที่ลงตีพิมพ์จากหลากหลายประเทศ หรือเป็นวารสารที่มีรายชื่อที่เป็นที่ยอมรับของสาขาวิชานั้นๆมาเป็นเวลานาน รวมถึงการพิมพ์เผยแพร่เป็นฉบับเสริม (supplementary) ของวารสารนั้นๆหรือ
- เอกสารประชุมวิชาการนานาชาติ (international proceeding) ที่มีบรรณาธิการและการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)

นอกจากนี้ได้ระบุถึงเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การพิจารณาให้การสนับสนุนค่านึงถึงระดับของวารสารและชนิดของบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ ดังนี้

1. บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูลมาตรฐานระดับนานาชาติที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการของแต่ละสาขาวิชา คือ ฐานข้อมูล ISI (SCI/SSC/HCI) ฐานข้อมูล SCOPUS หรือฐานข้อมูลอื่นที่มีค่า impact factor สำหรับวารสารนั้นๆ

บทความปริทัศน์ (review article) ในทุกสาขา

บทความละ 30,000 บาท

บทความวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี ประเภท original article และ letter to the editor ที่เป็น rapid communication

บทความละ 30,000 บาท

บทความวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี ประเภท case report, brief report, letter to the editor

บทความละ 30,000 บาท

บทความวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ทุกประเภท

บทความละ 30,000 บาท

2. บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล PubMed (Medline), Index Medicus, Biosis, MathSciNet, ScienceDirect, BioSci, Agricola, Scopus, Academic Search Premium, Infotrieve, Ingenta Connect และ Wilson ที่ไม่มีค่า impact factor

บทความวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี ประเภท original article

บทความละ 30,000 บาท

บทความวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทุกประเภท

บทความละ 30,000 บาท

3. บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูลมาตรฐานระดับนานาชาติใดๆ หรืออยู่ในฐานข้อมูล abstracts

บทความวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี ประเภท original article

บทความละ 5,000 บาท

บทความวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทุกประเภท

บทความละ 8,000 บาท

4. บทความวิจัยตามข้อ 1 2 และ 3 ที่ตีพิมพ์เป็นฉบับเสริม (Supplement) ให้ค่าสมนาคุณในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราตามข้อ 1 2 และ 3

5. บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในวารสารวิชาการระดับชาติ เฉพาะบทความในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

บทความละ 5,000 บาท

6. บทของหนังสือ (Chapter) ที่ผู้เขียนได้รับเชิญจากบรรณาธิการที่จัดทำหนังสือเป็นภาษาอังกฤษ โดยมีผู้ประพันธ์จากหลากหลายประเทศในทุกสาขา

บทความละ 20,000 บาท

7. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในสารานุกรม (Encyclopedia)

บทความละ 10,000 บาท

(ที่มา: ประกาศเรื่องเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสนับสนุนการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชพ.ศ. 2553)

ในการนำผลงานวิจัยออกไปเผยแพร่ตามการประชุมวิชาการที่มีการนำเสนอผลงานวิจัยข้างนอกนั้น RU-G ก็ได้ให้การสนับสนุนทุนในการเผยแพร่ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“..เราก็มีทุนให้ แต่ที่นี้ต้องดูว่ามันเข้าเงื่อนไขการให้ของเราได้มั๊ย ที่นี้ต้องดูตรงนั้น เพราะบางทีเขาสามารถขอได้จากคณะหรือจากอะไร คือมันมีหลายช่องทาง เราก็อาจเป็นช่องทางหนึ่ง แต่เราก็จะมีข้อกำหนดของเรา ว่างานประชุมต้องเป็นงานประชุมระดับไหน เราอาจจะไม่ใช่ระดับทั่วๆไป เราอาจจะต้องเป็นระดับนานาชาติหรือเปล่า อะไรอย่างนี้ รูปแบบการประชุมต้องเป็นอย่างไร เราอาจจะมียกข้อกำหนดตรงนั้นด้วย”

“บางทีอาจจะเป็นแค่เอางานวิจัยไปแปะๆ แต่อย่างนี้เราอาจจะไม่ให้ จะต้องมีการนำเสนอมีอะไรด้วย...”

“นอกจากอย่างเช่น สภาวิจัยเขาต้องการจะจัดนิทรรศการผลงานวิจัย เขาก็อาจจะขอมาให้เราส่งไป ตรงนั้นเราก็อาจจะมึงบด้านกรจัดทำโปสเตอร์ให้ หรือว่าเราประสานให้ที่จะคัดเลือกผลงานอาจารย์ไปเผยแพร่”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ฝ่ายวิจัยของ RU-G ไม่ได้มีบทบาทในด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก แต่คณะต่างๆภายในมหาวิทยาลัยจะมีการรับทำวิจัยจากภายนอก

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“...อย่างนักวิจัยภายนอกที่เข้ามามีส่วนใหญ่นักวิจัยที่ทำวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกก็อาจจะมีคณะต่างๆ รับทำงานวิจัย ตรงนั้นหัวหน้าวิจัยเขาอาจจะรับนักวิจัยที่อยู่ต่างมหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยก็...”

“ที่นี้ไม่ได้มีการรับทำวิจัยให้หน่วยงานภายนอก ถ้าติดต่อมาเราก็ส่งผ่านไปคณะ แต่คณะเขาจะเรียกชื่อต่างกันไป บางคณะอาจจะเรียกเป็นศูนย์บริการวิชาการ บางคณะอาจจะเรียกเป็นฝ่ายวิจัย แล้วแต่เขาจะเรียก แต่เขาก็จะมีของเขา แต่ที่นี้แต่ละหน่วยงานเขาก็จะเน้นต่างกันไป อย่างคณะพาณิชย์อาจจะเน้นด้านอบรมมากกว่างานวิจัย ถ้าจะดูมาน้อยอาจจะดูว่าเงินที่เขาได้รับในแต่ละปี คณะที่รับทำวิจัยเยอะ มีงานวิชาเยอะ อย่างแพทย์ วิศวกรรม วิทยาศาสตร์...”

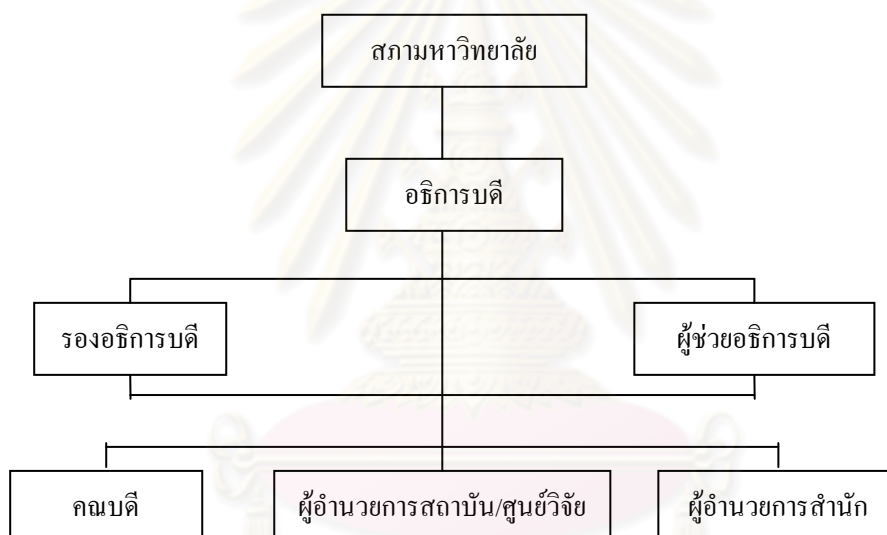
(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-G, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2553)

2. RU-P

2.1 สภาพทั่วไปของRU-P

RU-P (นามสมมติ) เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน จัดอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเรียนผลิตบัณฑิตประกอบด้วยคณะจำนวน 6 คณะ และมีห้องปฏิบัติการวิจัย/ศูนย์วิจัย จำนวน 9 ศูนย์ ประกอบด้วย 1. สถานีภาคพื้นดินดาวเทียมไทพ์ฒ 2. ศูนย์วิจัยดาวเทียมไทพ์ฒ 3. ศูนย์ออกแบบและพัฒนาระบบเครือข่าย 4. ห้องวิจัยอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง 5. ศูนย์วิจัยการออกแบบวงจรรวม 6. ห้องวิจัยเส้นใยนาแสง 7. ห้องวิจัยวิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง 8. ห้องวิจัยวัสดุประยุกต์และสิ่งแวดล้อม 9. ห้องวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาโท

2.2 โครงสร้างการบริหารRU-P

แผนผังที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารของRU-P

ที่มา : คู่มือประกันคุณภาพ สำนักประกันคุณภาพ RU-P

2.3 บุคลากรของRU-P

บุคลากรของRU-P ประกอบด้วย บุคลากรในตำแหน่งอาจารย์ประจำ จำนวน 400 คน และบุคลากรในตำแหน่งเจ้าหน้าที่จำนวน 300 คน แบ่งเป็น (1) บุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา คือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในคณะวิชาต่างๆ (2) บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการศึกษาคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆภายในมหาวิทยาลัย

2.4 สภาพการวิจัยของRU-P

RU-P เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่รับการตรวจประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) อย่างเป็นทางการจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยได้รับการรับรองมาตรฐานในกลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย ได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ยรวม 7 มาตรฐาน เท่ากับ 4.86 จากคะแนนเต็ม 5 อยู่ในระดับดีมาก เป็นอันดับ 1 ของกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยและการสอนของประเทศไทย

ผลการประเมิน 7 มาตรฐาน ได้แก่

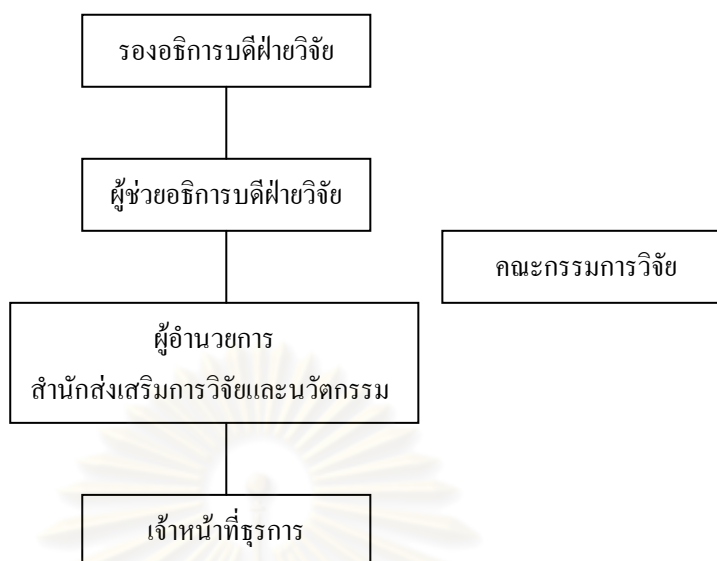
มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00
มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00
มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00
มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00
มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55
มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33
มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00

2.5 ความเป็นมาของฝ่ายวิจัยในRU-P

RU-P มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำด้านงานวิจัย โดยจัดตั้งฝ่ายวิจัย RU-P ขึ้นในปี พ.ศ.2550 เพื่อรองรับนโยบายและกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ดำเนินงานตามนโยบายและภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการวิจัยโดยความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการวิจัย
2. เป็นหน่วยงานกลางในการรับส่งเรื่องราวการขออนุมัติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและงานนวัตกรรมทั้งหมดของมหาวิทยาลัย
3. เป็นหน่วยงานกลางในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและงานนวัตกรรม
4. รวบรวมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎระเบียบและหลักเกณฑ์งานวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยแก่อาจารย์และเจ้าหน้าที่
5. ตรวจสอบติดตามและประสานงานโครงการวิจัยหรือนวัตกรรมที่ได้รับอนุมัติแล้วให้ดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการวิจัย
6. รวบรวมข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัย
7. ให้คำแนะนำหรือข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากหน่วยงานภายนอก

2.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-P

แผนผังที่ 4.4 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในRU-P

ที่มา : สำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม

2.7 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในRU-P

ฝ่ายวิจัยของ RU-P ใช้ชื่อว่า “สำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม ภายในสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม มีเพียงผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม และเจ้าหน้าที่ธุรการอีก 1 คน เป็นผู้ดำเนินงานในสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม โดยมีโครงสร้างองค์กรดังแผนผังที่ 4.4

ฝ่ายวิจัยของ RU-P มีภารกิจบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน RU-P แบ่งออกเป็น 9 บทบาท ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ RU-P มีบทบาทในด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยแก่อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัย ค่าตอบแทน ที่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย แต่ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยหรือเรื่องทุนที่ได้รับจากภายนอก ฝ่ายวิจัยจะแนะนำอาจารย์อาวุโสที่มีประสบการณ์ในการขอทุนจากภายนอกให้กับผู้ทำวิจัยอีกต่อหนึ่ง

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ทุกเรื่องที่ผ่านมาทางสำนัก เวลาคุณอาจารย์เขาสงสัยหรือเขาไม่แน่ใจในเรื่องขั้นตอนปฏิบัติ เขาก็จะโทรมาสอบถามที่สำนัก สำนักก็มีหน้าที่ชี้แจง หรืออธิบายให้อาจารย์เขาเข้าใจ”

“อาจจะสอบถามเรื่องนั้นได้มัย เรื่องนี้ได้มัย ขอได้มัย เคยมีเคสแบบนี้เข้ามามัย มันก็จะมีคำถามอยู่เรื่อยๆ เพราะว่าอาจารย์ใหม่ๆก็เข้ามาเรื่อยๆ หรือแม้กระทั่งอาจารย์เก่าๆเองก็ถามเรื่อยๆเหมือนกัน”

“ถ้าเป็นระเบียบวิธีวิจัยมันขึ้นอยู่กับnatureของแต่ละสายงานตัว Nature ของแต่ละสาขาเนี่ยเขาอาจจะต้องไปคุยกับทางอาจารย์ผู้อาวุโสกว่า ในnatureของตัวเองเนี่ย มีแนวทางในการทำงานบ้าง หรือมีกลุ่มวิจัยอยู่มัย แต่ถ้าเกิดเป็นเรื่องของส่วนกลางก็จะวิ่งมาที่นี้ เช่น ถ้าเขาจะขอเงินสนับสนุนไปประชุมวิชาการ เขาจะต้องทำยังงัยบ้าง เราจะคอยแนะนำตั้งแต่ต้นเลยว่า มีรายชื่อการประชุมวิชาการมัย ถ้าไม่มีก็ต้องขออนุมัติก่อน ถ้ามีแล้วก็ส่งเรื่องมาขออนุมัติค่าใช้จ่ายได้”

“เราก็อาจจะแนะนำอาจารย์อาวุโส หรือว่าเราก็มีอาจารย์อยู่หลายท่านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการขอทุน เราก็แนะนำให้ไปคุยกะอาจารย์ท่านนี้ดู ถ้าเกิดมีสาขาตรงกันก็จะยิ่งดี เพราะผมเองก็ไม่ได้มีประสบการณ์ตรงนี้มาก อย่างมากผมก็แนะนำอาจารย์ให้”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

2) ด้านการกำหนดนโยบาย

ฝ่ายวิจัยของ RU-P มีบทบาทในด้านการกำหนดนโยบายเพื่อนำเสนอทิศทางการวิจัย ด้วยตำแหน่งของผู้บริหารฝ่ายวิจัยเป็นคณะกรรมการวิจัย และภายในหน่วยงานก็จะเป็นลักษณะของการพูดคุยและหารือกัน ทั้งนี้ทั้งนั้นสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมยังเป็นหน่วยงานเล็กที่เป็นฝ่ายสนับสนุนมากกว่า

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“นโยบายของสำนักก็คือเป็นหน่วยงานสนับสนุนมากกว่า คือสนับสนุนทุกๆเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางด้านงานวิจัยและนวัตกรรม เพราะว่าตอนนี้สำนักยังไม่ได้ขยายบทบาทส่วนอื่น ซึ่งจริงๆแล้วมันยังมีงานที่จะต้องทำอีกเยอะ เพียงแต่ว่าตอนนี้มันยังทำไม่ได้ แต่ว่าตรงนี้มันก็จะเป็นส่วนหนึ่งของอนาคตที่จะต้องโตขึ้นไป”

“การกำหนดนโยบายย่อมมีบทบาทในการเสนอแนวทาง เพราะผมเป็นทั้งกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ดังนั้นผมเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการชุดนี้อยู่แล้ว”

“คือผมกับธุรการเองจะเป็นลักษณะของการคุยกันมากกว่า ไม่ใช่ลักษณะของการประชุมเป็นเรื่องเป็นราว แต่โดยส่วนใหญ่แล้วเคสต่างๆ ถ้าผมเห็นแล้วว่ามีผลกระทบต่อ ส่วนรวม ก็จะไปขอขึ้นที่ประชุม คณะกรรมการวิจัยมีอำนาจในการที่จะ ตัดสินใจลำดับแรก”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

3) ด้านการบริหารงานวิจัย

บทบาทในด้านการบริหารงานวิจัยของฝ่ายวิจัยของ RU-P ตามโครงสร้างองค์กรสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมจะมีผู้ดำเนินงานในการบริหารจัดการเพียง 2 คน คือผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ธุรการอีก 1 คน เนื่องจากเป็นหน่วยงานขนาดเล็กและเปิดดำเนินการมาเพียง 2 ปี การทำงานภายในก็เป็นลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การขับเคลื่อนขององค์กรจะต้องอาศัยคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก โดยการนำเข้าไปประชุมเพื่อหาข้อสรุปในงานต่างๆ ยกเว้นงานประจำของสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม เช่น การขออนุมัติการประชุมวิชาการ การขออนุมัติค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน เป็นต้น เนื่องจากเป็นงานที่มีระเบียบและหลักเกณฑ์ระบุไว้เด่นชัดแล้ว

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ตอนนี้มีผมและธุรการอีก 1 คน ก็ช่วยๆกัน คือตอนนี้สำนักยังไม่ได้ขยาย พอไม่ได้ขยายบทบาทหลายๆอย่างมีก็จำกัดอยู่”

“ที่นี้ตัวสำนักเองไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยตัวเอง จะถูกขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัย ก็จะมีคณะกรรมการวิจัยชุดหนึ่งที่เป็นระดับมหาวิทยาลัย...”

“... คือทุกเรื่องที่จะเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ... อีกส่วนหนึ่งก็คือว่า จะต้องเข้าไปประชุมมั๊ย อีกส่วนหนึ่งก็เป็นงานรูทีน ก็คือไม่ต้องเข้าไปที่ประชุม ก็จะเป็นลักษณะการทำงานระหว่างสำนักกับทางประธานคณะกรรมการวิจัย”

“...งานรูทีน เช่น ขออนุมัติรายชื่อการประชุมวิชาการ ขออนุมัติค่าใช้จ่าย ขออนุมัติค่าตอบแทน เรื่องพวกนี้จะมีหลักเกณฑ์และระเบียบที่ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว จันตรงนี้ไม่ต้องเข้าที่ประชุม เราจะสามารถที่จะเดินเรื่องได้ตามหลักเกณฑ์ได้เลย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

ทั้งนี้ฝ่ายวิจัยของ RU-P จะขยายบทบาทการบริหารงานวิจัยต่อไปในอนาคต ทั้งในเรื่องของงานวิจัย เรื่องของนวัตกรรม และเรื่องสิทธิบัตร นอกจากนี้จะมีการสนับสนุนทุนเพิ่มเติมจากแหล่งทุนภายนอกด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“หลักๆก็คงจะมีอยู่3ส่วน ชับเคลื่อนเรื่องของงานวิจัย เรื่องของนวัตกรรมและก็เรื่องของพวกสิทธิบัตร...ทุนภายนอกจะมีนโยบายในเรื่องของการให้เงินtopupใครได้ทุนภายนอกมา คิดว่ามันไม่พอก็มาขอเพิ่มได้”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ฝ่ายวิจัยของ RU-P กำลังมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย โดยใช้ชื่อว่า “eresearch” นำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย เพื่อให้คณะกรรมการวิจัยเข้าไปพิจารณาอนุมัติในระบบ จะช่วยลดจำนวนการประชุมลงได้

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...กับอีกระบบหนึ่งที่กำลังสร้างอยู่ก็คือ eresearch จากเดิมที่เราต้องอนุมัติผ่านกระบวนการที่เป็นเอกสาร วิ่งไปวิ่งมา ก็จะเป็นระบบที่สามารถส่งเรื่องอนุมัติเข้ามา แล้วก็ยังสามารถให้คณะกรรมการเข้าไปอนุมัติผ่านไม่ผ่านในระบบได้เลย แต่ผมก็ยังเป็นตัวกลางที่คอยดูแลอยู่ ในเรื่องของเอกสารครบบั้ย ไม่ครบ ครบถ้วน จันมันก็จะช่วยให้ปริมาณในการประชุมลดลง อย่างที่เราเคยพิจารณากันในที่ประชุม เราก็อาจจะพิจารณาผ่านeresearchได้...ก็อยู่ในช่วงของการทดลองใช้อยู่ครับ ก็คาดว่าน่าจะทันปีการศึกษา53”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

4) ด้านการบริการวิชาการ

บทบาทด้านการบริการวิชาการของฝ่ายวิจัย RU-P จะเป็นการเชิญวิทยากรจากภายนอก เข้ามาบรรยาย หรือเป็นองค์กรจากภายนอกติดต่อเข้ามาเพื่อบรรยายให้ฟังก็มี เพื่อชักชวนให้นักวิจัยทำวิจัยในเรื่องที่องค์กรใดๆต้องการให้วิจัย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“บางทีก็เชิญนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญก็จะให้เค้ามาคุยให้ฟัง หรือบางทีก็จะมีจากหน่วยงานภายนอก เค้าเข้ามาติดต่อ เพื่อที่เค้าจะเข้ามาบอกว่าเค้าต้องการอะไร”

“...เช่นปีนี้ เดี่ยวผมก็ต้องจัดอีกครั้งนึง กำลังดูในเรื่องของหัวข้อ อยู่ว่าจะเอาแนวไหนดี อย่างเช่น ทาง สกว. เค้าเปลี่ยนในเรื่องของตัว น้ำหนักในการประเมิน อาจจะมีเรื่องนี้มาคุยให้อาจารย์เค้าฟัง เค้าจะได้ รับทราบว่าเค้าจะต้องเตรียมตัวยังไง”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ RU-P มีการส่งเสริมงานวิจัย โดยการจัดการประชุมวิชาการจัดขึ้นเพื่อให้ ผู้วิจัยได้นำเสนอบทความวิจัยของตน เป็นการเผยแพร่ผลงานให้ประจักษ์แก่บุคลากรทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย กิจกรรมนี้จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เราจัดการประชุมวิชาการ ในปีนี้ก็เป็นที่ 3 แล้ว จะจัดในช่วง ปลายๆพฤษภาคม ตอนนี้อยู่ในช่วงของการเขียนบทความ ซึ่งเป็นกิจกรรม ที่สำนักฯเป็นคนดูแล...”

“คือมันเหมือนประชุมวิชาการภายในบวกกับภายนอก ซึ่งมันไม่ได้ ใหญ่มาก ฝั่งผู้เข้าร่วมประชุม ส่วนใหญ่ก็ประมาณสัก 30 คน ผู้นำเสนอ บทความประมาณ 30 คน ส่วนที่เหลือก็จะเป็นอาจารย์ที่อยู่ในมหาลัย มัน ไม่เหมือนการประชุมวิชาการระดับชาติ อันนั้นอาจจะเยอะหน่อย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

นอกจากการจัดการประชุมวิชาการดังกล่าว ฝ่ายวิจัยของ RU-P ยังกระตุ้นให้อาจารย์ทำวิจัยด้วยการให้คำตอบแทนต่างๆที่เกี่ยวกับการทำวิจัย เช่น คำตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม คำตอบแทนการเขียนบทความลงวารสารของ RU-P เป็นต้น และมีวิธีการชักจูงให้อาจารย์หันมาสนใจการทำวิจัย โดยใช้ลักษณะของการเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องของอาจารย์ภายในคณะ เช่น อาจารย์ที่อาวุโสกว่าชักชวนอาจารย์รุ่นน้องหรืออาจารย์ที่เข้ามาใหม่เข้ามาทำวิจัยร่วมกัน

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...อย่างเช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม คือแทนที่เราจะให้เงินทุนอาจารย์เค้าอย่างเดียว เราก็ให้คำตอบแทนอาจารย์เค้าไปด้วย มันก็จะช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้อาจารย์เค้าสนใจ...”

“...หลายๆเรื่องเราถามตรงๆไม่ได้ครับ อยู่จะไปถามตรงๆว่าคุณอยากทำงานวิจัยเพราะอะไร ไม่ได้ เราก็อาจจะใช้ลักษณะของรุ่นพี่รุ่นน้องเข้าไปชักจูงมากกว่า คือในคณะหรือภาควิชาเองก็จะมีนักวิจัยอยู่แล้ว นั่นกลุ่มเนี่ยเค้าก็จะเป็นคนที่คอยชักจูงอาจารย์รุ่นน้องๆหรืออาจารย์รุ่นใหม่เข้ามา แต่สักพักมันก็รู้แล้วครับว่าใครสนใจไม่สนใจ...”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศมหาวิทยาลัยเอกบัตันทิต ที่กล่าวถึงการให้คำตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม ได้ระบุถึงอัตราคำตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. คำตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับการจดสิทธิบัตร และอนุสิทธิบัตร มีดังนี้

1) การจดสิทธิบัตรต่างประเทศ	ผลงานละไม่เกิน 35,000 บาท
2) การจดสิทธิบัตรภายในประเทศ	ผลงานละไม่เกิน 20,000 บาท
3) การจดอนุสิทธิบัตร	ผลงานละไม่เกิน 10,000 บาท
2. คำตอบแทนสำหรับสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล ระดับนานาชาติ มีดังนี้

1) รางวัลชนะเลิศ	ผลงานละไม่เกิน 100,000 บาท
2) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1	ผลงานละไม่เกิน 60,000 บาท
3) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2	ผลงานละไม่เกิน 40,000 บาท

- 4) รางวัลชมเชย หรือรางวัลอื่นๆ ผลงานละไม่เกิน 10,000 บาท
3. ค่าตอบแทนสำหรับสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล ระดับชาติ มีดังนี้
- 1) รางวัลชนะเลิศ ผลงานละไม่เกิน 50,000 บาท
  - 2) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ผลงานละไม่เกิน 30,000 บาท
  - 3) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ผลงานละไม่เกิน 20,000 บาท
  - 4) รางวัลชมเชย หรือรางวัลอื่นๆ ผลงานละไม่เกิน 5,000 บาท
- (ที่มา : ประกาศเรื่องการให้ค่าตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเอกบัตินิต 2551)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศมหาวิทยาลัยเอกบัตินิต ที่กล่าวถึง หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนการเขียนบทความที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการของ RU-P ได้ระบุถึงอัตราค่าตอบแทนการเขียนบทความ มีรายละเอียดดังนี้

หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนการเขียนบทความที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการของ RU-P ดังนี้

- 1.ค่าตอบแทนคณาจารย์ผู้เขียนบทความเชิงวิจัย บทความละ 2,000 บาท
- 2.ค่าตอบแทนคณาจารย์ผู้เขียนบทความเชิงวิชาการ บทความละ 1,000 บาท
- 3.ค่าตอบแทนสำหรับผู้อ่านและพิจารณาบทความ คนละ 500 บาท
- 4.ให้ประธานคณะกรรมการวิจัย RU-P เป็นผู้รวบรวมผลงานของผู้มีสิทธิได้รับ

ค่าตอบแทนตามประกาศนี้ เพื่อเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายต่ออธิการบดี

ที่มา : ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนการเขียนบทความที่ได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการ 2550

6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

สำหรับบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัยของฝ่ายวิจัย RU-P ยังไม่ได้แสดงบทบาทที่เด่นชัด ยังเป็นหน้าที่ของแต่ละภาควิชาที่มีการประสานงานวิจัยตามความถนัดของวิชาชีพในแต่ละคณะ ทั้งนี้เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกันและเป็นการร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ในส่วนของการสร้างเครือข่ายงานวิจัย อย่างเช่นการประสานงาน กับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในเรื่องของการวิจัย ตอนนี้อยู่ส่วนใหญ่แล้วก็จะ เป็นลักษณะของแต่ละภาควิชามากกว่าที่เขามี connection อยู่แล้ว แล้วก็พวก MOU ด้วย”

“ก็อย่างที่บอกว่าบางทีมันก็จะเป็นเรื่องของการ MOU มากกว่า จับมือร่วมกันทำงานมากกว่า ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างมหาลัยด้วยกัน หรือ ระหว่างองค์กรต่างๆ อย่างภาคอุตสาหกรรม”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

ฝ่ายวิจัยใน RU-P มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ซึ่งเป็น งบประมาณที่ได้จากภายในหรือมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย เป็นลักษณะของโครงการวิจัยและ นวัตกรรม และจัดสรรทุนเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมทั่วไป และ (2) ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเฉพาะ ทั้ง 2 ทุน คล้ายกัน คือ เป็นเงินทุนที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้สำหรับโครงการวิจัยหรือโครงการนวัตกรรม แต่มี ความแตกต่างกันที่การกำหนดหัวข้อของโครงการ โดยที่ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมทั่วไปผู้ เสนอขอรับทุนเป็นผู้กำหนดหัวข้อของโครงการขึ้นมาเอง ส่วนทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรม เฉพาะมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อของโครงการให้กับผู้เสนอขอรับทุน

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“มีครับ มีทุนภายในคือรายได้ของมหาวิทยาลัย เราจะจัดการแค่ ทุนภายในอย่างเดียว เป็นลักษณะของโครงการวิจัยทั้งวิจัยและทั้ง นวัตกรรม”

“ปีนี้ทางทางสำนักจะเป็นคนจัดสรรงบประมาณตั้งงบประมาณตัวเองทุกเรื่อง เลย...ทั้งค่าใช้จ่าย ประชุมวิชาการ ค่าตอบแทนบทความ หรือทุกเรื่อง ที่ เกี่ยวกับการวิจัย มาตั้งงบที่นี้หมดเลย”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากระเบียบ RU-P ว่าด้วยวิธีการของงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรม ได้ระบุถึงประเภทของทุนวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของทุนวิจัย มหาวิทยาลัยจัดสรรทุนเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมทั่วไป

2. ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเฉพาะ

“ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมทั่วไป” หมายความว่า เงินทุนที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้สำหรับโครงการวิจัยหรือโครงการนวัตกรรมที่ผู้เสนอขอรับทุนเป็นผู้กำหนดหัวข้อของโครงการขึ้นมาเอง

“ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเฉพาะ” หมายความว่า เงินทุนที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้สำหรับโครงการวิจัยหรือโครงการนวัตกรรมที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดหัวข้อของโครงการให้กับผู้เสนอขอรับทุน

(ที่มา: ระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิธีการของงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรม 2550)

ส่วนทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอก ทางฝ่ายวิจัย RU-P ไม่ได้ดูแลในส่วนนี้ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการด้วยตัวเอง

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“แต่ถ้าสมมติว่าอาจารย์ท่านใดที่มีศักยภาพ เขาก็จะไปขอทุนภายนอกอยู่แล้ว คืออีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของคณาจารย์ด้วยว่าเขาจะสามารถ ขอทุนจากภายนอก จากวช. จากสกว. จากสกอ. ที่ไหนก็ได้แต่ที่เป็นของ รัฐบาล”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

“คือตอนนี้มหาวิทยาลัยต้องรับทราบอยู่แล้วว่ามีอาจารย์ท่านใดบ้างที่ได้รับทุนภายนอก แต่ตอนนี้มันยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะโฟลว์ วิ่งเข้ามาที่สำนักเพราะ สำนักยังไม่มียุทธศาสตร์ คือสำนักไม่ได้เข้าไปยุ่งระหว่างภาควิชากับหน่วยงานภายนอก ก็ไม่ได้เข้าไปยุ่ง แต่สุดท้ายสิ้นปีมันจะมีการสรุปภาพรวมอยู่แล้วว่า ทั้งมหาวิทยาลัยเราได้รับทุนภายนอกเท่าไร”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2553)

8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของฝ่ายวิจัยใน RU-P มีทั้งการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวกับการวิจัย ข่าวประชาสัมพันธ์เรื่องของทุนวิจัย หรือเอกสารแบบฟอร์มต่างๆที่ใช้ในการขออนุมัติทุนหรือเบิกค่าตอบแทนต่างๆ ผ่านช่องทางหลากหลายช่องทาง อาทิเช่น ทางเว็บไซต์ อีเมล และหนังสือเวียน นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้คณาจารย์เผยแพร่ผลงานวิจัยของตนผ่านทางวารสารวิชาการหรือการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติด้วย อีกทั้งยังสนับสนุนให้นำผลงานนวัตกรรมไปเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“...ตัวสำนึกเองจะเป็นคนเผยแพร่เอง ก็จะทำการประชาสัมพันธ์ก็มีอยู่ 2-3 ช่องทาง ก็คือทางเว็บไซต์ ทางอีเมล อีกทางจะเป็นลักษณะของหนังสือเวียน ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะ ของเรื่องว่าจะวิ่งไปที่ช่องทางไหน”

“...ก็มีอย่างน้อยๆก็คือเว็บไซต์ เว็บไซต์ก็จะเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ต่างๆ ด้านกฎระเบียบ พวกฟอร์ม ข่าวประชาสัมพันธ์ ทุนวิจัย ภายในภายนอก”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศมหาวิทยาลัยเอกบัณฑิต ที่กล่าวถึงหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนในการเผยแพร่ผลงานนวัตกรรม ได้ระบุถึงอัตราค่าตอบแทนการเผยแพร่ผลงานนวัตกรรม มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 ผลงานนวัตกรรมที่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ จะได้รับค่าตอบแทน ดังนี้

(1) รูปแบบของข่าว

ค่าตอบแทนบทความละ 500 บาท

(2) รูปแบบของการพิมพ์บทความเผยแพร่ นวัตกรรม

ค่าตอบแทนบทความละ 1,000 บาท

(3) รูปแบบการพิมพ์บทความทางวิชาการ

ค่าตอบแทนบทความละ 1,000 บาท

ข้อ 2 ผลงานนวัตกรรมที่ได้รับการเผยแพร่ทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ จะได้รับ
ค่าตอบแทนดังนี้

ค่าตอบแทนครั้งละ

500 บาท

(ที่มา : หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนในการเผยแพร่ผลงานนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยเอกราช 2550)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศมหาวิทยาลัยเอกราช ที่กล่าวถึง
หลักเกณฑ์การให้ค่าตอบแทนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ ใ้ระบุถึงอัตราการให้
ค่าตอบแทนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารวิชาการและการประชุมทาง
วิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ มีรายละเอียดดังนี้

ผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการเขียนบทความ จะได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์
ดังนี้

1. วารสารทางวิชาการระดับชาติ หรือการประชุมทางวิชาการระดับชาติ
บทความละ 2,000 บาท
2. การประชุมวิชาการระดับภาคพื้น หรือประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ
บทความละ 5,000 บาท
3. วารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่เป็นบทความขนาดสั้น (Letter / Brief /
Short Communication) ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
  1. เป็นวารสารที่มี ISI impact factor น้อยกว่า 0.5
บทความละ 15,000 บาท
  2. เป็นวารสารที่มี ISI impact factor ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
บทความละ 25,000 บาท
4. วารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่เป็นบทความขนาดยาว (Full Paper) ที่มี
คุณสมบัติ ดังนี้
  1. เป็นวารสารที่มี ISI impact factor น้อยกว่า 0.5
บทความละ 25,000 บาท
  2. เป็นวารสารที่มี ISI impact factor ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
บทความละ 35,000 บาท

(ที่มา: ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์การให้ค่าตอบแทนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์และเผยแพร่ 2551)

ซึ่งเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเรื่องของอัตราค่าตอบแทน มีรายละเอียดดังนี้

“ลักษณะของการเผยแพร่บทความวิจัยมันก็จะมียู่ 2 ลักษณะ คือการประชุมวิชาการกับวารสารวิชาการ การประชุมวิชาการมันก็จะมี ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับภาคพื้น ระดับนานาชาติ...”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

“ก็อย่างที่บอกครับว่าวารสารก็เขียนยากกว่าการประชุมวิชาการ ใช้เวลามากกว่าค่าตอบแทนเลยสูงกว่า ...เช่นระดับชาติก็ได้บทความละ สองพัน นานาชาติหรือระดับภาคพื้นก็ได้ห้าพันถ้าเป็นการประชุมวิชาการ นะครับ แล้ววารสารวิชาการเนี่ย ถ้าเป็นShortก็ได้ 25,000 Fullก็ได้ 35,000”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2553)

นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนในเรื่องของค่าเดินทางในการนำผลงานไปเผยแพร่ในการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติอีกด้วย โดยไม่จำกัดจำนวนครั้งในการเดินทางไปในการประชุมวิชาการระดับชาติ แต่สำหรับในระดับนานาชาติจำกัดเพียง 2 ครั้งต่อปีเท่านั้น

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“มหาวิทยาลัยก็จะให้สิทธิอาจารย์ที่จะไประดับชาติก็ครั้งก็ได้ เพราะเดี๋ยวนี้อีกมีการประชุมวิชาการ อยู่เยอะและcostมันไม่สูง ก็คือไปนำเสนอผลงานวิจัยของเรา ลักษณะของการประชุมวิชาการ มันก็จะมีเจ้าภาพเป็นคนจัด และเจ้าภาพเขาจะบอกหัวข้อ ในการประชุมวิชาการมีอะไรบ้าง เราก็ส่งบทความวิจัยของเราไป ถ้าทางเจ้าภาพเขาตอบรับมาเราก็ขอค่าใช้จ่ายไป ระดับภาคพื้นหรือระดับนานาชาติก็เหมือนกัน ก็จะเป็นลักษณะเดียวกัน แต่ถ้าเป็นระดับภาคพื้นกับนานาชาติจะไปได้แค่2ครั้ง คือรวมกันแล้ว2ครั้ง เพราะต่างประเทศมันค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง แต่ก็ได้แค่2ครั้งจะจำกัดจำนวนครั้งแต่ไม่จำกัดจำนวนเงิน”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ฝ่ายวิจัยของ RU-P ไม่ได้มีบทบาทในด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก แต่ RU-P ได้จัดตั้งบริษัทรับทำงานวิจัยขึ้นมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมในการพัฒนา ธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับสำนักส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“สำนักไม่ได้รับทำวิจัย แต่มหาลัยก็มีบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย แต่ว่ามันมีเพราะว่าเอาไว้ เกี่ยวกับบางอย่างที่มหาลัยต้องใช้ คือปกติแล้วมหาลัยไม่สามารถที่จะได้รับเงินโดยตรงได้ เขาเลยใช้วิธีตั้งบริษัทหนึ่งทีคู่กับมหาลัย ควบคู่กันไป นั่นเวลามีงานอะไร มันก็จะผ่านบริษัทวิจัยของมหาลัย”

“ส่วนนั้นก็จะหลักๆก็คือโคกกับอุตสาหกรรมภายนอกเป็นหลัก ก็เพื่อให้มันมีแนวทางอะไรที่อุตสาหกรรมภายนอกมันน่าจะเอาไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์หรือเกี่ยวกับธุรกิจ โดยที่เขาจะมาจ้างให้เราทำ หรือเอาเงินมาให้เราวิจัยบ้างอะไรบ้าง”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย RU-P, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2553)

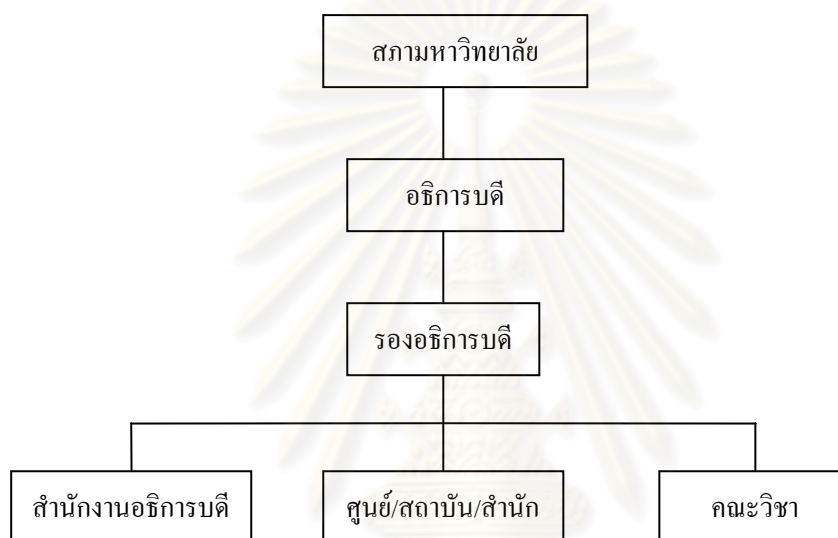
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. Non-RU-G

3.1 สภาพทั่วไป Non-RU-G

Non-RU-G (นามสมมติ) เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ของรัฐ มีหน่วยงานภายในประกอบด้วย คณะวิชา จำนวน 13 คณะวิชา วิทยาลัยนานาชาติ 1 แห่ง บัณฑิตวิทยาลัย 1 แห่ง และหน่วยงานประเภทศูนย์ สถาบัน สำนัก 6 แห่ง หนึ่งในนั้นมีหน่วยงานที่สนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย 1 สถาบัน

3.2 โครงสร้างการบริหาร Non-RU-G

แผนผังที่ 4.5 โครงสร้างการบริหารของ Non-RU-G

ที่มา : Non-RU-G

3.3 บุคลากรของ Non-RU-G

บุคลากรของ Non-RU-G ประกอบด้วย บุคลากรรวมทั้งสิ้น 2,687 คน มี 5 ประเภท คือ (1) ข้าราชการ 964 คน แบ่งตามระบบราชการออกเป็น 3 สาย ประกอบด้วย สาย ก. คือ บุคลากรที่มีภาระการสอน ได้แก่ อาจารย์ สาย ข. คือ บุคลากรที่สนับสนุนวิชาการ ได้แก่ นักวิจัย นักเอกสารสนเทศ และ สาย ค. คือ บุคลากรด้านการบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เป็นต้น (2) พนักงานมหาวิทยาลัย 925 คน แบ่งเป็น สายวิชาการและสายสนับสนุน (3) ลูกจ้างประจำ 289 คน (4) ลูกจ้างชั่วคราว 473 คน และ (5) พนักงานราชการ 36 คน

3.4 สภาพการวิจัยของNon-RU-G

ในปีงบประมาณ 2551 Non-RU-G ได้รับเงินทุนสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ จำนวน 203,129,849 บาท เป็นเงินสนับสนุนงานภายในสถาบัน 59,709,198 บาท และเงินสนับสนุนงานจากภายนอกสถาบัน 143,420,651 บาท คิดเฉลี่ยต่ออาจารย์และนักวิจัยเป็นเงิน 226,834 บาทต่อคน

มหาวิทยาลัยฯได้ผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งหมด จำนวน 804 เรื่อง จำแนกเป็นงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ 386 เรื่อง ระดับนานาชาติ 219 เรื่อง งานวิจัยตีพิมพ์ในการประชุมวิชาการระดับชาติ 57 เรื่อง ระดับนานาชาติ 62 เรื่อง งานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ในระดับชาติ 195 เรื่อง ระดับนานาชาติ 45 เรื่อง งานวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา 1 เรื่อง งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ 79 เรื่อง ทั้งจากจำนวนอาจารย์ประจำปฏิบัติงานจริงและนักวิจัย 895.50 คน คิดเป็นร้อยละ 89.78 ของผลงานต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.4 งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์

การเผยแพร่ผลงานวิจัย	จำนวนงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ปี พ.ศ. 2551
งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ	386
งานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ	219
งานวิจัยตีพิมพ์ในการประชุมวิชาการระดับชาติ	57
งานวิจัยตีพิมพ์ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ	62
งานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ในระดับชาติ	195
งานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ	45
งานวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา	1
งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์	79
รวม	804
จำนวนอาจารย์ประจำ (ไม่นับลาศึกษาต่อ)	891.50
จำนวนนักวิจัย (ไม่นับลาศึกษาต่อ)	4
รวมจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย	895.50 คน
คิดเป็นร้อยละของผลงานวิจัย/จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย	ร้อยละ 89.78

มีบทความวิจัย จำนวน 203 เรื่อง จำแนกเป็นบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงใน Refereed journal จำนวน 20 เรื่อง ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติจำนวน 20 เรื่อง และระดับนานาชาติจำนวน 163 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.77 ของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.5 บทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง (Citation) ใน refereed journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

แหล่งที่งานวิจัยได้รับการอ้างอิง	จำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิง
	ปี พ.ศ. 2551
จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง	
ใน refereed journal	20
ในฐานข้อมูลระดับชาติ	20
ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ	163
รวมจำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง	203
จำนวนอาจารย์ประจำ	891.50
จำนวนอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ	131
จำนวนนักวิจัย	4
จำนวนนักวิจัยลาศึกษาต่อ	-
รวมอาจารย์ประจำและนักวิจัยทั้งหมด(ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ)	1,026.50
ร้อยละของจำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงต่ออาจารย์ประจำ	19.77

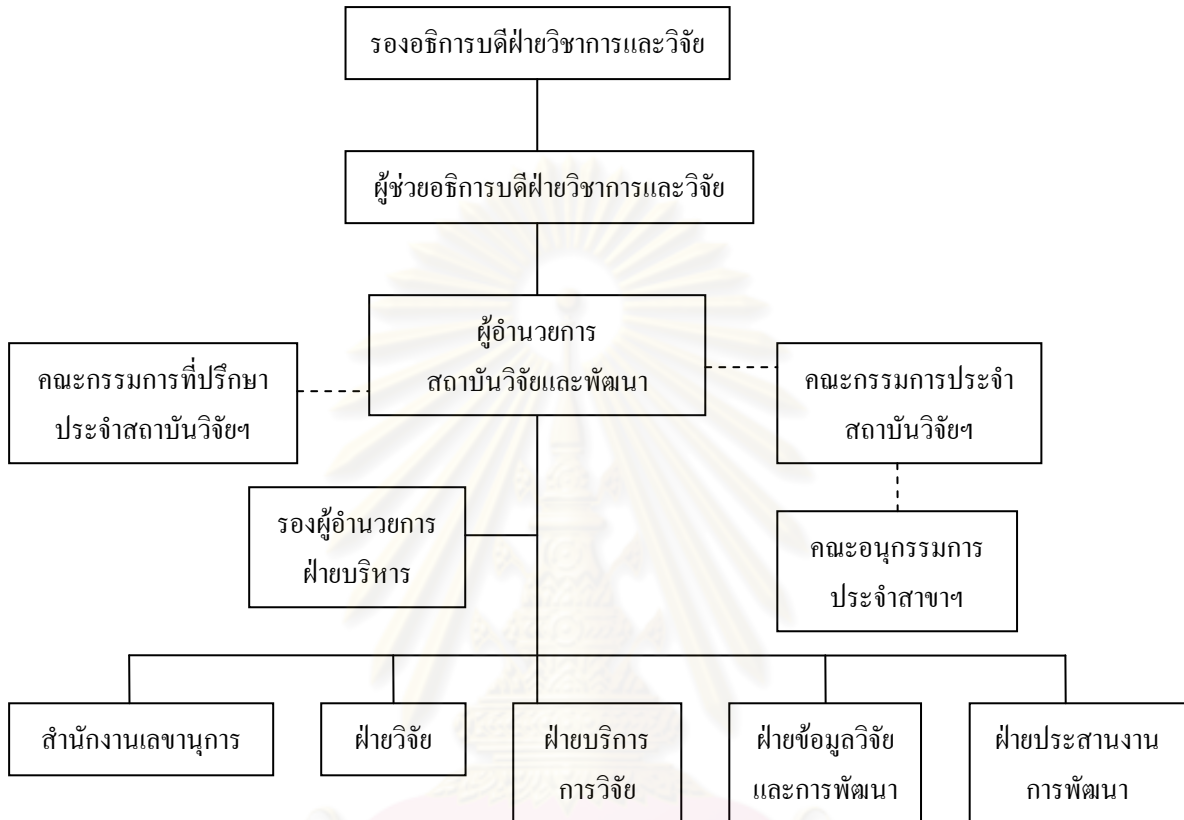
3.5 ความเป็นมาของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-G

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G เดิมชื่อ "โครงการ สถาบันวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์" ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการและประสานงานด้านการวิจัย ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนชื่อโครงการ เป็น "โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัย" เพื่อขยายขอบข่ายงานให้ครอบคลุม ทุกสาขาวิชาในมหาวิทยาลัย และได้จัดตั้งฝ่ายวิจัยขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2534 เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการ บริหารและประสานงาน ด้านการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ ให้คำปรึกษาจัดหาและบริการข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยทำการวิจัย
2. ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยรวมทั้งการทำวิจัยร่วมกับนักวิชาการต่างประเทศทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3. ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย และฝึกอบรมการนำผลการวิจัยไปใช้สู่
 สาธารณะเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการพัฒนาที่มีคุณภาพแก่มนุษย์และสังคม

3.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-G

แผนผังที่ 4.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-G

ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนา

3.7 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในNon-RU-G

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G ใช้ชื่อว่า “สถาบันวิจัยและพัฒนา” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ
 รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ภายใน
 สถาบันวิจัยและพัฒนายังแบ่งโครงสร้างภายในองค์กรออกเป็น 1. สำนักงานเลขานุการ 2. ฝ่าย
 วิจัย 3. ฝ่ายบริการวิจัย 4. ฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา และ 5. ฝ่ายประสานงานการพัฒนา แต่
 ละฝ่ายมีบุคลากรระดับปฏิบัติการดังนี้ สำนักงานเลขานุการ 5 คน ฝ่ายวิจัยไม่มีอัตรากำลัง ฝ่าย
 บริการวิจัย 4 คน ฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา 2 คน และฝ่ายประสานงานการพัฒนาไม่มี
 อัตรากำลัง โดยมีโครงสร้างองค์กรดังแผนผังที่ 4.6

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G มีภารกิจบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-G แบ่งออกเป็น 9 บทบาท ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G มีบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยในเรื่องของงบประมาณอุดหนุนทุนวิจัย เช่น รูปแบบของการเขียนขอทุน ความครบถ้วนของเอกสารทุน แต่ไม่ได้ให้คำปรึกษาในด้านระเบียบวิธีวิจัยหรือเนื้อหางานวิจัย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“เราไม่ได้มีบทบาทในการให้คำปรึกษาลงไปโดยเฉพาะคน แต่เราแค่จะดู ภาพรวมของโครงการให้เขาเท่านั้น ว่าอย่างพอ อาจารย์ส่งมาปุ๊บเนี่ย อาจารย์ มีหัวข้อครบตามที่มันควรจะเป็นมั๊ย หรือว่าในเรื่องของการเขียน งบประมาณ อาจารย์เขียนได้ถูกหมวดมั๊ย แต่เราไม่ได้ลงไปถึงเนื้อหา ของงานของแต่ละคน”

“แค่ให้คำปรึกษาในลักษณะว่าทำยังไงให้เขาเขียนขอทุน แล้วเขามีแนวโน้มที่ได้ทุน รูปแบบการเขียน วิธีการ เราไม่ได้ลงไปถึง Methodologyของเขา”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

“โดยส่วนใหญ่พวกอาจารย์เขาจบปริญญาโทปริญญาเอก ในระเบียบวิธีวิจัยเขาไม่จำเป็นต้องมาฟังเรา เขาจะฟังเราเฉพาะformatที่มาขอทุนว่ามันถูกต้อง มันขาดมันหล่นอะไร เราจะไต่ถามแค่นั้น”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

2) ด้านการกำหนดนโยบาย

ทุกคนที่ปฏิบัติงานในฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G มีส่วนในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวิจัย มีส่วนในการทำแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยในทุกๆปี เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของแต่ละส่วนต้องหารือกันว่าปีต่อไปจะทำอะไรบ้างและอาศัยการระดมความคิดของหัวหน้าส่วนของฝ่ายวิจัย จึงจะนำไปสู่ผู้บริหารระดับสูง ซึ่งการกำหนดแผนงานภายในฝ่ายวิจัยต้องสอดคล้องกับแผนหลักของมหาวิทยาลัย โดยใช้จุดแข็งของมหาวิทยาลัยในการกำหนดทิศทาง และนำผลจากการประกันคุณภาพเข้ามาช่วยในการปรับแผนยุทธศาสตร์

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“จะว่าไปแล้วทุกคนในนี้ เวลาทำแผนยุทธศาสตร์ หรืออะไรก็จะเอาหัวหน้า ส่วนแต่ละส่วนมาคุยกัน ว่าในช่วงปีนี้มีแผนมีกิจกรรมที่ต้องทำ เพราะฉะนั้นในแต่ละส่วนก็ต้องไปคุยกันมาแล้วว่าจะทำอะไร...ทุกคนต้องมีส่วนในการกำหนด อันนี้ก็คือต้องประชุมกันแล้ว พบหัวหน้าส่วนแล้วมาคุยกันว่าในยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยช่วงปีนี้เรามีอย่างไร แล้วเราภายใต้มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยก็ต้องกำหนดยุทธศาสตร์ให้มันสอดคล้องกับแผนหลักของเขา”

(หัวหน้าฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สทนากลุ่ม, 26 เมษายน 2553)

“บางที่เราต้องเอาการตรวจประกันคุณภาพเข้ามาปรับแผนยุทธศาสตร์ ปรับอะไรได้ด้วยเพราะงั้นเราก็จะปรับกันเกือบทุกปี”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 2, สทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

“จะมีการปรับเปลี่ยนอย่างปีนี้มีเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสรรค์เข้ามา...เพราะกำหนดบทบาทของเราให้เป็นผู้นำทางงานสร้างสรรค์ เราอาศัยจุดแข็งของมหาวิทยาลัยในการกำหนดทิศทาง...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

3) ด้านการบริหารงานวิจัย

การบริหารงานวิจัยของฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G จะแบ่งส่วนราชการออกเป็น 1 สำนักงาน และ 4 ฝ่าย ได้แก่ สำนักงานเลขานุการ ฝ่ายวิจัย ฝ่ายบริการวิจัย ฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา และฝ่ายประสานงานการพัฒนา แต่ในขณะนี้ฝ่ายวิจัยและฝ่ายประสานงานการพัฒนายังไม่มีอัตรากำลัง จึงเหลือแค่ 1 สำนักงาน และ 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริการวิจัยกับฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา เท่านั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการ วัตถุประสงค์เพื่อเป็นหน่วยกลางในการปฏิบัติงานของสถาบัน โดยทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ของสถาบันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันจัดแบ่งงานออกเป็น 4 งาน คือ

- งานสารบรรณและบุคลากร มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการทั่วไป การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกับภายนอก การควบคุมดูแลและจัดเก็บเอกสารงานประชุมของสถาบัน และรับผิดชอบเรื่องงานบุคคลของสถาบัน

- งานนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลการประกันคุณภาพของสถาบัน งานศึกษาและงานวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาสถาบัน รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาสถาบัน

- งานการเงิน/บัญชีและพัสดุ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเงินงบประมาณ การจัดซื้อพัสดุ การบำรุงรักษา ตลอดจนงานด้านอาคารและสถานที่

- งานประชาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์งานสถาบันและการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

2. ฝ่ายบริการวิจัย วัตถุประสงค์เพื่อการประสานงานการวิจัย การจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย จัดประชุมทางวิชาการ การสัมมนาและฝึกอบรม รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยการจัดพิมพ์ จัดแบ่งงานออกเป็น 3 งานคือ

- งานประสานงานการวิจัย ทำหน้าที่จัดสรรทุนอุดหนุนวิจัยและติดตามผลงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

- งานฝึกอบรมการวิจัย ทำหน้าที่จัดประชุมวิชาการ ให้การฝึกอบรมและสัมมนาทางการวิจัยแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอก รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานด้านการฝึกอบรมเพื่อนำผลการวิจัยสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายต่าง ๆ

- งานจัดพิมพ์และเผยแพร่งานวิจัย ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลและผลการวิจัย โดยการรวบรวมและจัดพิมพ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ อาทิ รายงานการวิจัยฉบับย่อ บทความวิจัย รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวารสารการวิจัย

3. ฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวม จัดหาและจัดระบบข้อมูล เพื่อให้บริการเอกสารข้อมูลทางการวิจัยและการพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลพื้นฐานภูมิภาคตะวันตก จัดแบ่งงานออกเป็น 3 งาน คือ

- งานศูนย์ข้อมูลเพื่อการวิจัย มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาและรวบรวม เพื่อให้บริการในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนสรุปย่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างศูนย์ข้อมูลเพื่อการวิจัยต่าง ๆ

- งานศูนย์เอกสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา รวบรวมข้อมูลและเอกสารทางการพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาต่าง ๆ

(ที่มา: คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา, 2551)

แต่การศึกษาของผู้วิจัยพบว่าถึงแม้จะในโครงสร้างตามเอกสารระบุว่าไม่มีอัตรากำลังในฝ่ายวิจัย แต่ก็มีนักวิจัยที่ทำหน้าที่เป็นผู้ทำวิจัย โดยรับผิดชอบงานวิจัยชุมชน ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่ท้องถิ่น ซึ่งนักวิจัยดังกล่าวถูกจัดอยู่ในฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา เนื่องจากยังมีหน้าที่ในการจัดฝึกอบรมให้กับชุมชน ในขณะเดียวกันก็ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยและถ่ายทอดเป็นเอกสารคู่มือเผยแพร่สู่สาธารณะด้วย

นอกจากนี้การบริหารงานภายในฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G ยังมีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม การประชุม และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การไปการศึกษาดูงาน ประชุมวิชาการ/อบรม สัมมนาของบุคลากรฝ่ายวิจัย Non-RU-G

ลำดับ	การศึกษาดูงาน ประชุมวิชาการ/อบรม สัมมนา	วันที่
1	อบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนและช่วยวิชาการรุ่นที่ 12	9 มิ.ย. - 22 ก.ค.2551
2	ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การบริหารโครงการระดับหัวหน้าโครงการ รุ่นที่10	16-20 มิ.ย 2551
3	อบรมฐานข้อมูลด้านประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	22 ก.ค. 2551
4	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การออกแบบงานกราฟฟิกสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์	8 ก.ย.2551
5	ปฏิบัติการพลังงานทางเลือกเพื่อชุมชนสุขภาพ	8-9 ก.ย.2551
6	ดูงานด้านระบบบริหารการจัดการงานวิจัยศิลปะและงานสร้างสรรค์	2-9 ต.ค. 2551
7	โครงการพัฒนาบุคลากรปฏิบัติธรรมเฉลิมฉลอง มหาวิทยาลัย 65 ปี	27-30 ต.ค. 2551
8	ประชุมวิชาการ สกว. 2551 “งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่”	26 พ.ย. 2551
9	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องการประเมินผลความคุ้มค่าของงานวิจัย	19. ธ.ค.2551
10	ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพลังงานทางเลือกเพื่อชุมชน ครั้งที่ 2	12-13 ม.ค.2552
11	สัมมนาวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา	15-17 ม.ค. 2552
12	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิจัยหัตถกรรมในพื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนล่าง”	11 ก.พ. 2552
13	เสวนาวิจัย เรื่อง “วิจัยสถาบัน”	13 ก.พ. 2552
14	อบรมเชิงปฏิบัติการ “การนำข้อมูลการวิจัยที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินเข้าระบบ NRPM – Ongoing Monitoring และการใช้ประโยชน์จากระบบNRPM”	5 มี.ค. 2552
15	ประชุมโต๊ะกลม “กลไกบริหารจัดการและกำกับดูแลงานวิจัยพันธกิจวาระกรม: บทบาทหน่วยงานสนับสนุนวิจัย”	27 มี.ค. 2552
16	ประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพระดับสถาบัน	27 พ.ค. 2552
17	ประชุมชี้แจงกรอบการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยปีงบประมาณ 2553 วช.	29 พ.ค. 2552
18	อบรมคอมพิวเตอร์ “มีอะไรใหม่ใน Microsoft Office 2007”	26-27 พ.ค. 2552

4) ด้านการบริการวิชาการ

บทบาทด้านการบริการวิชาการของฝ่ายวิจัย Non-RU-G มีจัดการอบรมด้านวิจัยให้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย เช่น การเขียนโครงการเพื่อขอทุนวิจัย การเขียนบทความภาษาอังกฤษ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนานาชาติ เป็นต้น โดยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“บางครั้งเราก็จัดฝึกอบรม อย่างเช่นเขียน *proposal* ภาษาอังกฤษ บ้างหรือเขียนตีพิมพ์ เป็นภาษาอังกฤษบ้าง”

“เราต้องเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากข้างนอก เพราะว่าโดยบุคลากร ความสามารถของเราไม่พอ เราต้องไปเชิญพวกมีอาชีพเขามาให้ข้อมูล..”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

“อีกฝ่ายหนึ่งมีการจัดประชุมเพื่อสนับสนุน การวิจัย ให้เขียนเป็น เขียนทุนเป็น เขียนตีพิมพ์วารสารเป็นอะไรอย่างนี้”

(หัวหน้าฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 26 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ฝ่ายวิจัยได้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและชุมชนด้วย โดยจัดการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการ เผยแพร่องค์ความรู้ เช่น โครงการประชุมทางวิชาการต่างๆ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“...แต่ที่เราจะเอางานวิจัยบางชิ้นที่มันน่าจะมีประโยชน์ต่อชุมชน มาศึกษาเพื่อเอาไปเผยแพร่ ซึ่งผมรับหน้าที่ในการบริการวิชาการ ต่อชุมชนเอาไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากรายงานการประเมินตนเองของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่กล่าวถึงการบริการวิชาการ ได้ระบุถึงการจัดโครงการ/กิจกรรมการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและชุมชนในปี 2551 มีทั้งหมด 2 กิจกรรม ดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างเตาเผาถ่านคุณภาพสูงและการเก็บน้ำส้มควันไม้และวิธีการนำไปใช้ในวิถีการผลิตในครอบครัว” (ในโครงการวิจัยถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาต้นแบบพลังงานจากไม้วัสดุเหลือใช้ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) ปีการศึกษา 2551 ผู้เข้าร่วมประชุม 212 คน

2. โครงการวิจัยถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างเตาเผาผลิตถ่านคุณภาพสูงขนาดเล็กและนำผลพลอยได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย ปีการศึกษา 2551 จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม 175 คน

5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยรัฐวิจัยมีบทบาทด้านการส่งเสริมงานวิจัย นอกเหนือจากการบริการวิชาการดังกล่าว ยังมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

ดังสะท้อนจากการวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากรายงานการประเมินตนเองของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่กล่าวถึงการบริการวิชาการ ได้ระบุว่ามีการจัดขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยให้แก่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยในปี 2551 มีทั้งหมด 3 กิจกรรม ดังนี้

1. จัดบรรยายเรื่อง “ทุนอุดหนุนการวิจัย NSTDA Chair Professor และทุนนักวิจัยแกนนำ” วิทยากรโดย รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสาร ผลิตผลการพิมพ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช.) วันที่ 12 มิถุนายน 2551 ผู้เข้าร่วมประชุม 30 คน

2. ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการสนับสนุนงานวิจัยทางด้านศิลปะและงานสร้างสรรค์ วิทยากรโดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เจตนา นาควัชระ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ ฉายะบุตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรดี เกษมสุข วันที่ 7 สิงหาคม 2551 ผู้เข้าร่วมประชุม 150 คน

3. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การติดตามประเมินผลงานวิจัยโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ของเครือข่ายบริหารภาคกลางตอนล่าง” วันที่ 4 กันยายน 2551 โดยมีผู้บริหารจาก สกอ. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ นักวิจัย รวมทั้งหมด 80 คน

(ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง สถาบันวิจัยและพัฒนา)

นอกจากนี้ยังมีโครงการระยะยาวที่ชื่อว่า “โครงการระเบียบวิจัย” โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการให้คำปรึกษาแนะนำด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ และส่งเสริมสนับสนุนและผลิตนักวิจัยรุ่นใหม่ตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยให้กับผู้ที่เคยทำวิจัยมาแล้วและกำลังจะทำวิจัย อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะด้านการวิจัยระหว่างนักวิจัยด้วย

ทั้งนี้ฝ่ายวิจัยยังมีการส่งเสริมงานวิจัยโดยการให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นกำลังใจ และแรงจูงใจให้คณาจารย์/ นักวิจัยของมหาวิทยาลัยสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีประเภทของรางวัล วิธีการคัดเลือกและตัดสิน ดังต่อไปนี้

รางวัลและประเภทของรางวัล

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น เงินรางวัลละ 30,000 บาท และใบประกาศเกียรติคุณ

รางวัลผลงานวิจัยดี เงินรางวัลละ 15,000 บาท และใบประกาศเกียรติคุณ

รางวัลผลงานวิจัยประเภทดีเด่น จะให้แก่เจ้าของผลงานวิจัย สาขาวิชาละ 1

รางวัล จำนวน 4 สาขาวิชา คือมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะและศิลปประยุกต์ และวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

รางวัลผลงานวิจัยประเภทดี จะให้แก่เจ้าของผลงานวิจัยไม่จำกัดจำนวนรางวัลตามสาขาวิชา โดยมีรางวัลทั้งสิ้น ไม่เกินปีละ 5 รางวัล

วิธีการคัดเลือกและการตัดสิน

เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าและคุณภาพของผลงานวิจัย กำหนดขอบเขตพอสังเขป ดังนี้

- ด้านเนื้อหา จะต้องเป็นผลงานวิจัยที่มีข้อค้นพบที่จะช่วยขยาย หรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางวิชาการในสาขานั้น ๆ หรือเป็นงานที่มีข้อค้นพบซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไทย หรือเป็นงานที่มีนัยด้านนโยบายที่จะช่วยพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ

- ด้านวิธีวิทยา จะต้องเป็นผลงานวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการทำวิจัย (Research Methodology) ที่ถูกต้องรัดกุม และเหมาะสมกับประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัยในทุกชั้นตอน

- ด้านการนำเสนอ จะต้องเป็นผลงานวิจัยที่มีการนำเสนอรายงานการวิจัยที่เป็นระบบ กระชับรัดกุม และสามารถอ่านเข้าใจได้ง่ายตามลักษณะธรรมชาติของสาขานั้น

(ที่มา: ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อให้รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

และรางวัลผลงานวิจัยดี สถาบันวิจัยและพัฒนา)

6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

สำหรับบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัยของฝ่ายวิจัย Non-RU-G เห็นเด่นชัดจากการเป็นศูนย์ประสานงานวิจัยในเขตภาคกลางตอนล่าง โดยมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย 30 สถาบัน ถือเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกันและยังเป็นการสร้างเครือข่ายกับชุมชนด้วย โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก มีภารกิจในการติดต่อประสานงานความร่วมมือกับสมาชิก องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเกี่ยวกับการวิจัย การจัดสรรทุน การติดตาม และการเผยแพร่ผลงานวิจัย รวมถึงการจัดทำเอกสารเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ผลงานวิจัย ความเคลื่อนไหวต่างๆ รวมทั้งเผยแพร่ข่าวสารทางเว็บไซต์ของเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคกลางตอนล่าง อีกทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ และการทำวิจัยแบบบูรณาการอีกด้วย

นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนา มีระบบและกลไกส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักวิจัยกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนส่งเสริมให้นักวิจัยมีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น

- มีความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการทำโครงการวิจัยและถ่ายทอดการสร้างเตาเผาผลิตถ่านคุณภาพสูงขนาดเล็ก
- การแสดงผลงานวิจัยร่วมกับวช. และหน่วยงานภายนอก ในงาน Thailand Research Expo 2008

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและวิเคราะห์เอกสาร ดังนี้

ข้อมูลการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“...อย่างสสส.ที่เขามีเน้นเรื่องสุขภาพะ ปรากฏว่าปีที่ผ่านมามันมีข้อหนึ่งเขาบอกว่าเป็นพลังงานทางเลือกที่จะเอาไปขอทุนจากเขาได้ ผมก็เลยเสนอขอโครงการวิจัยไปเป็น Action Research วิจัยไปและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือไป แล้วก็ถ่ายทอดแล้วเอาไปประยุกต์ ใช้ตรงนั้นเลย ตรงนี้ที่ผมทำเรื่องเตาเผาถ่าน”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากรายงานประจำปีของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่กล่าวถึงเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคกลางตอนล่าง ได้ระบุถึงภารกิจของเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคกลางตอนล่างไว้ดังนี้

ภารกิจหลัก

ภารกิจหลักของเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคกลางตอนล่าง มีดังนี้

1. การติดตามระบบข้อมูลเครือข่าย
2. การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็ง
3. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเครือข่าย เช่น เว็บไซต์ ตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ เป็นต้น
4. การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่
5. อื่นๆ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการเครือข่าย

ภารกิจย่อย

1. ติดต่อประสานงานความร่วมมือกับสมาชิก องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ในการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก
2. ประสานงานการวิจัย การจัดสรรทุน การติดตาม และการเผยแพร่ ผลงานวิจัย โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก โดยการประสานงานของเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคกลางตอนล่าง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ และการทำวิจัยแบบบูรณาการ
4. จัดทำเอกสารเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ผลงานวิจัย ความเคลื่อนไหวต่างๆ รวมทั้งเผยแพร่ข่าวสารทางเว็บไซต์ของเครือข่ายฯ
5. จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(ที่มา : รายงานประจำปี สถาบันวิจัยและพัฒนา)

7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นการสนับสนุนเงินทุนในการทำงานวิจัยให้กับบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“นอกเหนือจากอาจารย์ เรายังมีทุนสำหรับบุคลากรทั่วไปที่ไม่ใช่อาจารย์แต่จะเน้นไปทางวิจัยสถาบัน ก็คือวิจัยงานที่ตัวเองทำ ผลงานของตัวเองมาสังเคราะห์มาพัฒนา พัฒนาตัวเอง พัฒนาองค์กรเขา เพื่อแก้ปัญหาของหน่วยงาน เพื่อแก้ปัญหาของมหาวิทยาลัย”

“...อีกทุกหนึ่งเป็นทุนที่สนับสนุนให้นักศึกษา แต่ว่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้รับทุน แล้วก็สนับสนุนนักศึกษาให้ทำวิจัย เพราะเราไม่สามารถให้เด็กได้โดยตรง...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

การจัดสรรงบประมาณวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้แบ่งเงินทุนออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เงินงบประมาณแผ่นดิน (2) เงินรายได้นอกงบประมาณ และ (3) จากแหล่งทุนอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยภายในมหาวิทยาลัย

1. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

เป็นทุนอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาล โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนงบประมาณการวิจัย โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 รวมจำนวน 31 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 40,700,000 บาท

2. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณ

เป็นทุนอุดหนุนที่ได้จากมหาวิทยาลัย โดยจำแนกประเภทการวิจัย ดังนี้

2.1 โครงการวิจัยประเภทโครงการวิจัยทั่วไป

สนับสนุนงานวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ งานวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) งานวิจัยประยุกต์ (Applied Research) และงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สาขาวิชาต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างองค์ความรู้ตลอดจนแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ และให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่ดำเนินโครงการโดยนักวิจัยรุ่นใหม่ โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 มีจำนวน 9 โครงการ งบประมาณรวม 899,980 บาท

2.2 โครงการวิจัยประเภทงานวิจัยสถาบัน

สนับสนุนโครงการวิจัยที่มุ่งศึกษาหาคำตอบที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน ด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ แปลผล ให้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาหรือเพื่อการวางแผนพัฒนาองค์กร ตลอดจนเพื่อพัฒนาระบบงานต่างๆ โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 มีจำนวน 2 โครงการ งบประมาณรวม 100,000 บาท

2.3 โครงการวิจัยประเภทพัฒนาการเรียนการสอน

เป็นโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมงานวิจัยของนักศึกษา โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย นักศึกษาระดับปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาเอกอันจะส่งผลสืบเนื่องในการเพิ่มประสิทธิภาพของบัณฑิตสาขาวิชาต่างๆในอนาคต โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 มีจำนวน 13โครงการ งบประมาณรวม 150,000 บาท จัดสรรให้คณะวิชาละ 30,000 บาท

3. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนอื่น ๆ

เป็นทุนอุดหนุนที่ได้จากแหล่งทุนอื่น นอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้นอกงบประมาณ ซึ่งอาจจะมาจากภาครัฐ เอกชน หรือบุคคลต่างๆ

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

ข้อมูลการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“...ที่เราดูแลหลักๆก็คืองบประมาณแผ่นดินกับเงินรายได้ เงินรายได้เราจะแบ่งเป็น 3 ประเภท คือทั่วไป ให้นักวิจัยรุ่นใหม่ วิจัยสถาบัน อีกทุกหนึ่งเป็นทุนที่สนับสนุนให้นักศึกษา แต่ว่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้รับทุน แล้วก็สนับสนุนนักศึกษาให้ทำวิจัย เพราะเราไม่สามารถให้เด็กได้โดยตรง อันนี้คือเงินรายได้ แต่เงินงบประมาณแผ่นดินก็คือทุนวิจัยจากสภาวิจัยเป็นหลัก ของวช. นอกนั้นอาจารย์ก็จะไปขอตัวเอง ตามสกว...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากรายงานประจำปีของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่กล่าวถึงการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย ได้ระบุถึงงบประมาณที่สนับสนุนไว้ดังนี้

1. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน รวมจำนวน 31 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 40,700,000 บาท

2. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

2.1 โครงการวิจัยประเภทโครงการวิจัยทั่วไป ที่ได้รับการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยในช่วงปีงบประมาณ 2551 จำนวน 9 โครงการ งบประมาณรวม 899,980 บาท

2.2 โครงการวิจัยประเภทงานวิจัยสถาบัน จากเงินรายได้นอกงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2551 จำนวน 2 โครงการ งบประมาณรวม 100,000 บาท

2.3 โครงการวิจัยประเภทพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมงานวิจัยของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมงานวิจัยของนักศึกษา จากเงินรายได้นอกงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2551 จำนวน 13 โครงการ งบประมาณรวม 150,000 บาท จัดสรรให้คณะวิชาละ 30,000 บาท

(ที่มา : รายงานประจำปี สถาบันวิจัยและพัฒนา)

นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนายังมีหน้าที่ดูแลการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินของเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง เพื่อสนับสนุนให้สมาชิกในเครือข่ายดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวทางการวิจัยของเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ทั้งนี้การสนับสนุนงบประมาณมาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ดังสะท้อนจากการวิเคราะห์เอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากรายงานการประเมินตนเองของสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่กล่าวถึงการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย ได้ระบุถึงงบประมาณที่สนับสนุนไว้ดังนี้

สถาบันวิจัยและพัฒนามีระบบและกลไกในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทต่างๆ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ Non-RU-G ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบูรณาการองค์ความรู้ระหว่างศาสตร์เพื่อสร้างความเป็นเลิศด้านการวิจัย ดังนี้

1. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

2. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้นอกงบประมาณ จำแนกเป็น 3 ประเภท

2.1 โครงการวิจัยประเภทโครงการวิจัยทั่วไป

2.2 โครงการวิจัยประเภทงานวิจัยสถาบัน

2.3 โครงการวิจัยประเภทพัฒนาการเรียนการสอน

3. การจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินของเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

(ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง สถาบันวิจัยและพัฒนา)

8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-G ได้สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยใน 5 รูปแบบ คือ (1) การจัดสรรทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (2) การสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสิ่งพิมพ์มาตรฐานสากล (3) การจัดทำวารสารวิชาการ Non-RU-G (4) การจัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และ (5) การจัดทำเอกสารเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดสรรทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์เผยแพร่รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดให้มีการคัดเลือกผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อนำผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์หรือให้ทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์ร่วมกับองค์กรอื่น เพื่อเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่แวดวงวิชาการและสาธารณะแบบให้เปล่าเป็นหลัก

2. การสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสิ่งพิมพ์มาตรฐานสากล

สถาบันวิจัยและพัฒนา มีระบบและกลไกในการให้ทุนสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสิ่งพิมพ์มาตรฐานสากล โดยมีการประกาศเปิดรับผลงานวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุน

3. การจัดทำวารสารวิชาการ Non-RU-G

เพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่างมีระบบและเป็นมาตรฐานในการจัดทำวารสาร Non-RU-G มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำวารสาร และกองบรรณาธิการเพื่อรับผิดชอบในการจัดทำวารสาร Non-RU-G จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

- วารสาร Non-RU-G ฉบับภาษาไทย (3 ฉบับ ต่อปี)
- วารสาร Non-RU-G ฉบับภาษาอังกฤษ

4. การจัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

- การจัดประชุมทางวิชาการและเสนอผลงานวิจัย ครั้งที่ 1
  - การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ 2551 (Thailand Research Expo)
- จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

5. การจัดทำเอกสารเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์

- จุลสารสถาบันวิจัยและพัฒนา (6 ฉบับ ต่อปี)
- จุลสารเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง (2 ฉบับ ต่อปี)
- ข่าววิจัย (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง)
- วิทยุอินเทอร์เน็ตของ Non-RU-G (สัปดาห์ละ 1 ครั้ง)
- เว็บไซต์สถาบันวิจัยและพัฒนา
- เว็บไซต์เครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

(ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง สถาบันวิจัยและพัฒนา)

9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-G ไม่ได้มีรับทำวิจัยให้กับหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก แต่มีบทบาทในการเป็นผู้วิจัย เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้ไปพัฒนาชุมชน

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“เราไม่ได้รับทำวิจัย คืออย่างนี้ คือตัวสถาบันเองไม่ได้ผลิตงานวิจัยโดยตรง แต่ว่าเราจะเอางานวิจัยบางชิ้นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้นำไปใช้ ... แต่ว่ามันก็มีบางลักษณะที่ผมทำวิจัยเอง ทำเป็น Action Research วิจัยไปและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือไป แล้วก็ถ่ายทอดลงไปชุมชน...”

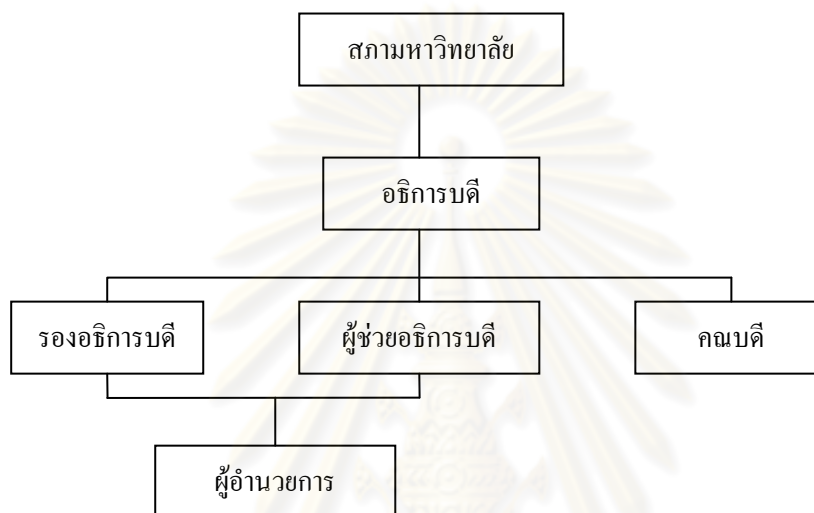
(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-G คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 19 เมษายน 2553)

4. Non-RU-P

4.1 สภาพทั่วไปของNon-RU-P

Non-RU-P (นามสมมติ) เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเรียนและผลิตบัณฑิตประกอบด้วยคณะจำนวน 19 คณะ วิทยาลัยจำนวน 5 วิทยาลัย และ 3 สถาบัน และหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย 13 ศูนย์ 2 สถาบัน และ 21 สำนัก

4.2 โครงสร้างการบริหารNon-RU-P

แผนผังที่ 4.7 โครงสร้างการบริหารของNon-RU-P

ที่มา : Non-RU-P

4.3 บุคลากรของNon-RU-P

บุคลากรของNon-RU-P ประกอบด้วย บุคลากรในตำแหน่งอาจารย์ประจำมีจำนวน 1,182 คน และบุคลากรในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ แบ่งเป็น (1) บุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา คือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในคณะวิชาต่างๆมีจำนวน 306 คน (2) บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการศึกษาคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวน 649 คน รวมทั้งสิ้น 955คน

4.4 สภาพการวิจัยของNon-RU-P

ในปีการศึกษา 2551 Non-RU-P มีงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรืออนุสิทธิบัตร หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติเป็นจำนวน 827 ชิ้นงาน มีอาจารย์ประจำและนักวิจัยจำนวน 1,109 คน (ไม่นับรวมอาจารย์ประจำและนักวิจัยที่ลาศึกษาต่อ) คิดเป็นร้อยละ 74.57 ของอาจารย์ประจำและนักวิจัย และได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายใน เป็นจำนวน 19,315,080 บาท จำนวนเงินสนับสนุนต่ออาจารย์ 1 คน เท่ากับ 17,416.66 บาท และและได้รับทุนสนับสนุน

งานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากแหล่งทุนภายนอก เป็นจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 14.97 ของจำนวนอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานจริง

4.5 ความเป็นมาของฝ่ายวิจัยในNon-RU-P

ฝ่ายวิจัยของNon-RU-P จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2544 เดิมใช้ชื่อว่า “สำนักวิจัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย ให้มีคุณภาพด้านการวิจัย ต่อมาในปีพ.ศ. 2545 เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “สถาบันวิจัย Non-RU-P” จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานบริหารด้านการวิจัยที่เน้นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนางานด้านการวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัย ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้บริการวิชาการต่อสาธารณชน และบริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งสถาบันวิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพงานวิจัยของบุคลากรในสาขาวิชาการต่างๆ
2. ให้ความร่วมมือและบริการการวิจัยกับหน่วยงานภายในและภายนอก
3. เผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยและขยายผลการวิจัย ไปสู่กลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชาติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

4.6 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-P

แผนผังที่ 4.8 โครงสร้างองค์กรของฝ่ายวิจัยในNon-RU-P

ที่มา : สถาบันวิจัย

4.7 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในNon-RU-P

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P ใช้ชื่อว่า “สถาบันวิจัย” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการที่ปรึกษาสถาบันวิจัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย ภายในสถาบันวิจัย ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัย อาจารย์ประจำสถาบันวิจัย และเจ้าหน้าที่อีก 4 คน แต่ภาระงานทั้งหมดถูกขับเคลื่อนโดยผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ รองผู้อำนวยการและอาจารย์ประจำสถาบันวิจัยไม่มีบทบาทในภาระงานที่แท้จริง โดยมีโครงสร้างองค์กรดังแผนผังที่ 4.8

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P มีภารกิจบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-P แบ่งออกเป็น 9 บทบาท ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P มีบทบาทในด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปของงบประมาณอุดหนุนทุนวิจัยเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่ใช้ในการขอทุน การขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก จะช่วยประสานไปยังแหล่งทุนนั้นๆ เพราะบางที่ฝ่ายวิจัยไม่อาจให้คำตอบได้เอง แต่จะให้คำปรึกษาในเรื่องวิธีการในการดำเนินวิจัยเป็นส่วนน้อยมาก เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่เคยผ่านการทำวิทยานิพนธ์มาแล้วซึ่งคล้ายคลึงกับการทำวิจัย นอกจากนี้ฝ่ายวิจัยยังมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในส่วนของที่ปรึกษาโดยผ่านโครงการนักวิจัยที่เลี้ยง

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“ส่วนมากจะถามเรื่องเอกสารมากกว่า เช่น ตรงนี้สามารถดาวน์โหลดได้ที่ไหน บางคนไม่เคยทำก็จะถามเรา”

“ไม่ใช่เป็นวิธีการในการดำเนินวิจัย เพราะยังงัยอาจารย์ก็จะค่อนข้างถนัดอยู่เพราะอาจารย์ที่ส่วนใหญ่จบป.โท ป.เอกซะส่วนมาก เขาก็ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมันก็คล้ายคลึงกัน เขาต้องเคยทำวิจัยมาอยู่แล้วเช่น วิจัยในชั้นเรียน เขาก็ต้องทราบ ก็ไม่น่ามีปัญหา”

“ส่วนใหญ่เป็นเรื่องต่างๆไปเกี่ยวกับทุนซะมากกว่า แต่เรามีงบประมาณในส่วนของที่ปรึกษาหรือนักวิจัยที่เลี้ยง ก็คือเป็นที่ปรึกษาให้ ...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

“อาจมีถามเรื่องสถิติบ้าง หรือแนะนำหนังสือ แต่ส่วนมากอาจารย์ เขาก็แม่นอยู่แล้วนะ ส่วนมากปรึกษาเรื่องงบประมาณมากกว่า ... เราเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับข้อสงสัยทั้งหมด ทุกคนต้องรู้งานของกันและกัน และตอบแทนกันได้”

“ปรึกษาในเรื่องของการไปขอทุนข้างนอก เขาต้องทำอะไรบ้าง เขาถามมาแล้วแต่ไม่แน่ใจ ระเบียบเราเป็นยังไงกับ วช. เราก็อาจไม่ได้คำตอบเลยในทีเดียว เราต้องประสานอีกไปที่วช อาจารย์ท่านนี้จะขอทุนในลักษณะอย่างนี้ จะได้มั้ย จะเอาข้อมูลตรงนี้โทรกลับไปบอกอาจารย์”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

2) ด้านการกำหนดนโยบาย

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P มีบทบาทในด้านการกำหนดนโยบายในทุกระดับของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายวิจัยมีจำนวนน้อย จำเป็นต้องให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น นโยบายท้ายที่สุดก็ต้องเป็นแผนงานการดำเนินงานในฝ่ายวิจัย แต่ความคิดเห็นใดๆ ก็จะต้องสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัยด้วย จะมีการประชุมกันทุกปีการศึกษาเพื่อทบทวนนโยบายว่าควรเปลี่ยนแปลงหรือไม่

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“มีส่วน เพราะเราจะต้องประชุม อย่างทุกๆปีเราจะมีประชุมกันทุกปีการศึกษา ว่าดูนโยบายทบทวนนโยบายอันเก่าว่าเรามีแบบนี้ นโยบายตามนี้ น่าจะเปลี่ยนแปลงอะไรมั๊ย ผอ.จะถามทุกคน หรือว่าอันไหนไม่ดี ทุกคนจะแสดงความคิดเห็น ทุกครั้งที่ทำต้องสอดคล้องกับนโยบายมหาลัย”

“... เพราะว่าไม่ว่าจะเป็นนโยบาย การบริหาร เจ้าหน้าที่เรามีจำกัด กลายเป็นว่าทุกคนต้องรับรู้ ทุกคนต้องแสดงความคิดเห็น”

“การประชุมบุคลากรของสถาบันวิจัย อย่างเช่นเรื่องของที่เรา กำหนด risk management ...นโยบายกับการบริหาร เอานโยบาย.มาทำเป็นแผน การบริหารก็คือการวางแผน แผนทุกครั้งจะแบ่งให้ทุกคนทำ ก็คือแบ่งว่าแผนเกี่ยวกับทุน แผน Action plan อะ”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

3) ด้านการบริหารงานวิจัย

บทบาทในด้านการบริหารงานวิจัยของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-P จะมีผู้ปฏิบัติจริงภายในสถาบันวิจัย 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และเจ้าหน้าที่อีก 3 คน คือ 1) เจ้าหน้าที่วิจัย 2) เลขานุการสถาบันวิจัย และ 3) เจ้าหน้าที่ทั่วไป โดยที่ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยจะประสานงานกับคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัย และเป็นผู้สั่งการและมอบหมายภารกิจให้เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัย สำหรับเจ้าหน้าที่วิจัยจะดำเนินการ ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับทุนสนับสนุนการวิจัยจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งการจัดประชุมวิชาการด้วย ส่วนเลขานุการสถาบันวิจัยรับผิดชอบงานด้านสารบรรณ การเงิน งบประมาณ และบริหารจัดการสำนักงาน ดูแลเอกสารเพื่อการประกันคุณภาพของสถาบันวิจัย และมีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการสัมมนา อบรมต่าง ๆ และการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสถาบันวิจัย และเจ้าหน้าที่ทั่วไปจะรับผิดชอบงานเกี่ยวกับฐานข้อมูลนักวิจัย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เอกสารดังนี้

“ในเรื่องทุนภายนอก ค่อนข้างดูเยอะนิดนึง แล้วก็การเบิกจ่ายเงิน พอเค้าให้เงินปุ๊บอนุมัติแล้วมีม็อก็จะเรียกมาเซนต์สัญญา เซนต์สัญญาเสร็จก็จะทำเรื่องของการเบิกเงินให้ แต่ถ้าเป็นเรื่องเบิกเงินโครงการ เบิกเงินอื่นๆ ก็จะเป็นคนทำเรื่องเบิก หรือส่วนเรื่องเอกสาร การจัดเก็บเอกสาร ถ้านอกเหนือจากเรื่องทุน ก็จะเป็นคนเก็บ จัดเก็บเข้าทั้งหมด หนังสือรับหนังสือเข้าที่เป็นคนจัดเก็บ ส่วนการสนับสนุนการเผยแพร่ ผลงานให้เงินสนับสนุนก็จะเป็นส่วนของอาจารย์ยื่นเอกสารมา แล้วก็ต้องประมาณว่าเขียนชื่องาน ทำเป็นบันทึกข้อความมาให้สถาบันวิจัย แล้วก็เอาใบตอบรับของข้างนอกที่เขาตอบรับให้ไปร่วมงานมาให้เรา แล้วค่าใช้จ่ายมีอะไรบ้างแจ่มมา แล้วเราให้เงินสนับสนุนไป ส่วนของค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง จะมาตามเกณฑ์กำหนด”

“ด้านของน้องอีกคนจะมีเรื่องของการเก็บฐานข้อมูลนักวิจัย ประวัตินักวิจัย ว่านักวิจัยมีประวัติอะไร ชื่อวิจัยอะไร ประวัติการศึกษา อายุ ทำงานอะไร เราจะเก็บบทคัดย่อไว้เป็นฐานข้อมูลด้วย...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของสถาบันวิจัย ที่กล่าวถึง ภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

ภาระหน้าที่ผู้อำนวยการ

1. การประสานงานกับคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัย
2. เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารงานวิจัย
3. บริหารจัดการสำนักงานให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารงานวิจัย
4. ทำหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารงานวิจัย
5. สั่งการและมอบหมายภารกิจให้เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัย

ภาระหน้าที่เจ้าหน้าที่วิจัย

1. ดำเนินการ ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับทุนสนับสนุนการวิจัยจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
2. ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
3. ประสานงานกับงบประมาณเกี่ยวกับโครงการที่ได้รับทุนทำวิจัยจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
4. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและสร้างความเข้าใจทางการวิจัยแก่สาธารณชน
5. ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับงานประชุมวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ภาระหน้าที่เลขานุการสถาบันวิจัย

1. ร่วมติดตาม ตรวจสอบ การเบิกจ่ายเงินทุนวิจัย
2. งานเกี่ยวกับโครงการสัมมนา อบรมต่าง ๆ ของสถาบันวิจัย
3. ร่วมติดตาม ตรวจสอบ กระบวนการวิจัยและประกันคุณภาพผลงานวิจัยของชุดโครงการวิจัยต่างๆ ที่รับทุนภายนอก ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัย
4. ดูแลงานด้านสารบรรณ การเงิน งบประมาณ และบริหารจัดการสำนักงานสถาบันวิจัย
5. รับผิดชอบงานเชิงระบบ กลไกและเอกสาร เพื่อการประกันคุณภาพของสถาบันวิจัย
6. ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสถาบันวิจัย

ภาระหน้าที่เจ้าหน้าที่ทั่วไป

1. งานเกี่ยวกับฐานข้อมูลนักวิจัย และประวัตินักวิจัย
2. ทำหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถาบันวิจัย

(ที่มา : สถาบันวิจัย Non-RU-P)

ในส่วนของ การนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยสนับสนุนในงานด้านวิจัย เป็นเพียงการเผยแพร่ข่าวสารทุนวิจัยผ่านอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ยังไม่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยเกี่ยวกับกระบวนการการให้ทุน เพราะฝ่ายวิจัยควรทำระบบเอกสารให้มีความรัดกุมก่อน

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“เคยไปดูงานที่มศว.ได้ใช้สารสนเทศมาช่วยในระบบการให้ทุนของมศว.เป็นผู้คิดระบบนี้ขึ้นมา ทำเป็นกระบวนการให้ทุนทั้งหมด แต่ทำจริง แล้วมันไม่รันไปตามระบบ มันไม่workและไม่สามารถทำได้จริง ทางเราก็พยายามจะทำแต่ตอนนี้ยังไม่มี เราพยายามพัฒนาmanualให้หนึ่งเสียก่อน จึงจะทำตรงนั้น แต่เราก็จะมีการเก็บฐานข้อมูลภายในสถาบัน เพื่อให้ง่ายต่อการทำQA นอกจากนี้ เราก็ใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในเรื่องของการเผยแพร่ข่าวสาร...วิทยุข่าวทางอินเทอร์เน็ต ตอนนี้ก็ระงับไว้ก่อน เป็นโครงการที่ทำร่วมกับทางหอสมุด”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

4) ด้านการบริการวิชาการ

บทบาทด้านการบริการวิชาการของฝ่ายวิจัย Non-RU-P เป็นการจัดอบรมด้านงานวิจัย เพื่อเพิ่มศักยภาพแก่อาจารย์และบุคลากร โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามาบรรยายให้ความรู้ จัดภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่อาจให้บุคคลภายนอกเข้าอบรมได้ อาทิเช่น อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย การเขียนงานวิจัย การเขียนโครงการเกี่ยวกับวิจัย อบรมการขอจริยธรรมวิจัยในคน อบรมความปลอดภัยทางชีวภาพในห้องปฏิบัติการ และการให้ความรู้เกี่ยวกับทุนจากภายนอก เป็นต้น

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“จะมีการจัดอบรม สัมมนา มีการจัดให้ อย่างเช่นทุกๆปีเราจะมี การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงานวิจัย การเขียนงานวิจัย การเขียนโครงการ เกี่ยวกับวิจัยทั้งหมด อบรมให้ความรู้จริยธรรมในคน เพื่อให้ความรู้กับอาจารย์”

“จัดแคในมหาลัย คือเราจะเน้นที่ตัวอาจารย์และบุคลากร เวลาเราจะทำอะไร มหาลัยจะต้องคำนึงถึงตัวอาจารย์และบุคลากรทั้งหมดของมหาลัย ก็อย่างเช่นว่า จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนงานวิจัย แต่บางครั้งก็จะมีบุคคลข้างนอกสนใจเค้าก็จะส่งชื่อเข้ามาด้วย”

“จัดอบรม จัดสัมมนา เช่นอบรมการเขียน อบรมการขอจริยธรรมวิจัยในคน อบรมความปลอดภัยทางชีวภาพในห้องปฏิบัติการ จัดการอบรมให้ความรู้การให้ทุน บางที่มีปีที่แล้วไฟฟ้าสนับสนุนให้ทุนกับบุคลากรทั่วประเทศ เราก็เชิญเขามา เชิญวช.มา เชิญการไฟฟ้ามา เชิญสกว.มา ให้มาพูดคุยมาเป็นวิทยากรให้ว่าคุณจะทำอะไรให้ขอทุนได้ ทำอย่างไรให้ขอทุนได้ วิธีการขอทุนทำอย่างไร ช่วยมาบรรยายให้บุคลากรเราฟังหน่อย บางที่การขอทุนทำยังงัย เขียนอย่างไรให้ได้ทุน งานวิจัยต้องเป็นลักษณะอย่างไร...”

“...ให้ความรู้เกี่ยวกับทุนจากภายนอก เราอาจจะมีเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามา ยกตัวอย่างปีที่แล้ว พี่จัดโครงการนี้ที่เชิญ วช. มา มาให้ความรู้ แต่พอหลังจากนั้นมันเหลืองบประมาณอยู่ ยังใช้ไม่หมด พี่ก็ไปดูละที่ไฟฟ้าว่าเขาต้องการมาเผยแพร่การให้ทุนของเขาให้มันบูมขึ้น เค้าก็ประสานงานมา หรือเราประสานงานไปว่าให้ลองมา...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

5) ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P มีการส่งเสริมงานวิจัย โดยจัดโครงการนักวิจัยพี่เลี้ยง เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยให้กับนักวิจัยหน้าใหม่ ที่จะได้มีคนคอยแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการวิจัย นักวิจัยพี่เลี้ยงมี 2 ประเภท คือ 1) นักวิจัยพี่เลี้ยงที่ผู้ทำวิจัยหามาเอง และ 2) นักวิจัยพี่เลี้ยงที่อยู่ในฐานข้อมูลของสถาบันวิจัย ทั้งนี้สถาบันวิจัยได้สนับสนุนเงินทุนเป็นค่าตอบแทนให้กับผู้ที่เป็นนักวิจัยพี่เลี้ยงอีกด้วย ด้วยจำนวนเงิน 2,500 บาทต่อโครงการ

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“...มีการสนับสนุนให้มีนักวิจัยพี่เลี้ยง มีทุนสนับสนุนในส่วนนี้ให้”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

“แต่เรามีงบประมาณในส่วนของที่ปรึกษาหรือนักวิจัยพีเลียง ก็คือเป็นที่ปรึกษาให้ เมื่อก่อนเราไม่เคยให้เงินสนับสนุนในส่วนตรงนี้เลย ให้เฉพาะนักวิจัยหน้าใหม่ อย่างอาจารย์บางท่าน ท่านไม่เคยทำงานวิจัย เราเลยตั้งมาว่า เพื่อให้ให้นักวิจัยทำงานวิจัยได้ง่ายขึ้น เลยตั้งมาว่าถ้าอาจารย์ต้องการที่ปรึกษาหรือว่าพีเลียงที่เคยทำงานวิจัยมาแล้ว เรามีเงินให้นะ เช่น อาจารย์ท่านรู้จักอาจารย์อีกท่านที่สามารถทำงานวิจัยมาแล้วในเรื่องนี้ใกล้เคียงกับของเขา ช่วยเป็นพีเลียงให้หน่อย อย่างงานวิจัยนี้มันติดขัดก็ช่วยดูหน่อยว่าดีมั๊ย ทำอย่างจี้ฎกมั๊ยหรือเขาไปปรึกษาได้ เรามีค่าตอบแทนให้ คือสถาบันวิจัยเรามีให้ค่าที่ปรึกษาคนละ หมายถึงโครงการละ2500”

“นักวิจัยพีเลียงเนี่ย มี2แบบ คือเราจะมีฐานข้อมูลให้ ว่าอาจารย์ท่านนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้ มีเป็นตารางในเวปไซด์ ถ้าสนใจลองติดต่อท่านดูก็จะให้รายละเอียดไว้ นักวิจัยสามารถเอางานวิจัยตัวนี้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ว่ารบกวนให้มาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้หน่อยได้มั๊ย ถ้าท่านตกลงในการขอทุน สถาบันจะมีเงินในส่วนนี้ให้ เพราะสถาบันวิจัยเราคนน้อย จะมาให้ค่าปรึกษาอาจจะไม่มีเวลาเราเลยหาทางให้ โดยมีฐานข้อมูลนักวิจัยเฉพาะๆที่คุณสามารถไปปรึกษาได้ ตั้งขึ้นมาที่เรียกว่า นักวิจัยพีเลียงหรือที่ปรึกษา”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนนทากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ฝ่ายวิจัย Non-RU-P ยังมีการจัดงานประชุมวิชาการ เพื่อเป็นเวทีวิชาการในการเผยแพร่ผลงานวิชาการให้กับอาจารย์ในทุกๆปี และเป็นการกระตุ้นให้คณาจารย์บุคลากร ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัย และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ตลอดจนข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิจัย ในงานนี้ยังมีการรวบรวมบทความทางวิชาการในรูปแบบของเอกสารเชิงวิชาการ และสร้างเครือข่ายในการพัฒนางานวิจัยให้เกิดขึ้นระหว่างนักวิจัยสถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในงานนี้ยังมีการมอบรางวัลงานวิจัยดีเด่น รางวัลละ 3,000 บาทอีกด้วย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เอกสาร มีรายละเอียดดังนี้

“การจัดโครงการอบรมของเราค่อนข้างถี่ แทบทุกเดือน แต่จะมาหยุดอยู่ช่วงหนึ่งคือช่วงที่จัดการประชุมวิชาการ แต่การประชุมวิชาการก็เป็นการสนับสนุนเผยแพร่งานวิจัย แต่ใช้เวลานาน ตูลาถึงเมษา ช่วงนี้จะไม่ค่อยจัดอันอื่นแหละ เพราะเราต้องเตรียมงานประชุมวิชาการซึ่งมันเป็นงานใหญ่ ให้เอาคนข้างนอกมาด้วย ไม่ใช่งานเล็กที่จัดแค่ข้างใน มันเตรียมงานตลอดเวลา”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ ABTH Research Conference 2010 ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดงาน และการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ในการจัดการประชุมวิชาการ Non-RU-P Research Conference 2010

1. เพื่อเป็นเวทีวิชาการในการเผยแพร่ผลงานวิชาการในกลุ่มสาขาต่าง ๆ ทั้งแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์กายภาพ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สถาปัตยกรรมและการออกแบบ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ การพัฒนาการเรียนการสอน และวิจัยสถาบันในวงกว้าง ระดับประเทศ
2. เพื่อกระตุ้นให้คณาจารย์ บุคลากร ตลอดจนบุคคลทั่วไป ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัย และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ตลอดจนข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิจัย อันจะทำให้เกิดงานวิจัยที่มีประสิทธิ ภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อรวบรวมบทความทางวิชาการในรูปแบบของเอกสารเชิงวิชาการ และสร้างเครือข่ายในการพัฒนางานวิจัยให้เกิดขึ้นระหว่างนักวิจัย สถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

- รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น จำนวน 7 รางวัล ๆ ละ 3,000 บาท แบ่งเป็น
กลุ่มแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์/สุขภาพ	จำนวน 1 รางวัล
กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 1 รางวัล

กลุ่มสถาปัตยกรรมและการออกแบบ	จำนวน 1 รางวัล
กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 1 รางวัล
กลุ่มวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน	จำนวน 1 รางวัล
กลุ่มวิจัยสถาบัน	จำนวน 1 รางวัล
การนำเสนอด้วยโปสเตอร์	จำนวน 1 รางวัล

(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ Non-RU-P Research Conference 2010
สถาบันวิจัย)

6) ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

สำหรับบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัยของฝ่ายวิจัย Non-RU-P มีการสร้างเครือข่ายวิจัยทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย เครือข่ายวิจัยภายในอยู่ในรูปแบบของการทำวิจัยเชิงบูรณาการ ทำเป็นชุดโครงการวิจัยร่วมกันหลายคณะ โดยทำในหัวข้อใหญ่เดียวกันและมีหัวข้อย่อยแยกไปทำตามความถนัดของแต่ละสาขาวิชา และในส่วนของเครือข่ายวิจัยภายนอกนั้น Non-RU-P ได้เป็นสมาชิกของเครือข่ายการวิจัยภาคกลางตอนบน และอยู่ในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งกำลังจะมีโครงการการทำวิจัยร่วมกันด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

“ทางรัฐบาลมีเครือข่ายภาคกลางตอนบน มีประมาณ 10 มหาวิทยาลัย มีการประกาศให้ทุน สร้างเครือข่ายผ่านการประกาศทุน เราก็เผยแพร่ให้ ก็จะมีเชิญเราไปร่วมพิจารณาโครงการ ที่เขาจะมอบทุนเชิญไปต่างๆที่แท้จริงแล้วเขาตัดสินใจแล้วแล้วว่ามีผลเป็นอย่างไร”

“มี สสอท. เป็น 60 มหาวิทยาลัยเอกชน ก็จะเริ่มมีโครงการที่จะลงขันกันเพื่อทำวิจัย เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนด้วยตัวเอง”

“เครือข่ายภายใน เราเริ่มทำงานวิจัยแบบบูรณาการ ทำเป็นชุดโครงการร่วมกันหลายคณะ 11-12 คณะ ทำในเรื่องเดียวกัน ต่อไปอาจจะมีการเพื่อชุมชน เครือข่ายชุมชน โดยทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งบริการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

7) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

การสนับสนุนงบประมาณวิจัยของฝ่ายวิจัย Non-RU-P จะแบ่งการให้ทุนตามประเภทของงานวิจัย คือ 1) วิจัยองค์รวม 2) วิจัยสถาบัน และ 3) วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สถาบันวิจัยจะดูแลงบประมาณในส่วนของงบประมาณวิจัยองค์รวมเท่านั้น ส่วนวิจัยสถาบันจะอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานวางแผน และวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจะอยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน โดยทั้งหมดจะเป็นทุนภายในซึ่งเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“ทุนของมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนเรื่องการวิจัยมีทั้งหมด 3 ทุน
1. ทุนวิจัยองค์ความรู้ สามารถนำไปขอ ตำแหน่งทางวิชาการได้ 2. ทุนวิจัยสถาบัน จะไม่ค่อยได้รับความสนใจ เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเรา ก็จะไม่ทำกัน 3. ทุนพัฒนาการเรียนการสอน จะต้องสามารถนำไปใช้ได้ ในทางศึกษาศาสตร์ถึงจะนำไปขอตำแหน่งฯ ได้ ทั้ง 3 ทุนนั้นมีผลพลอยได้ที่ต่างกัน”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

“ใช่ เป็นวิจัยองค์รวม คือจะไม่ใช้วิจัยของการเรียนการสอน แล้วก็ไม่ใช้วิจัยสถาบัน คือม.เราจะแบ่งทุกวิจัยออกเป็น 3 ประเภท โดยรวมๆ คร่าวๆ ก็คือทุนส่วนหนึ่งจะแบ่งออกไปอยู่ที่ สำนักงานวางแผน เวลาอาจารย์จะขอทุนเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน อย่างเช่น ศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อสถาบัน จะต้องไปขอทุนที่สำนักงานวางแผนจะเป็นคนดูทุนเรื่องนี้ ส่วนทุนเกี่ยวการเรียนการสอนจะต้องไปขอทุนจากศูนย์สนับสนุนและการเรียนการสอน มันจะแยกทุนกัน ส่วนสถาบันวิจัยมันจะแยกทุนนอกเหนือจาก 2 ทุนนี้”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ดังนั้นฝ่ายวิจัย Non-RU-P จึงสนับสนุนงบประมาณของทุนวิจัยองค์รวม ซึ่งทุนวิจัยองค์รวมก็ยังแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้ 1) ทุนวิจัยความรู้พื้นฐาน 2) ทุนวิจัยและพัฒนา 3) ทุนวิจัยประยุกต์ และ 4) ทุนวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ แต่ละทุนจะบ่งชี้ถึงลักษณะโครงการที่สนับสนุนไว้ด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เอกสาร มีรายละเอียดดังนี้

“...หน้าที่ของสถาบันวิจัยก็คือคิดว่าจะทำอย่างไรให้อาจารย์มาขอทุนของเรามากที่สุด ซึ่งทุนที่เราให้จะมี 1.ความรู้พื้นฐาน 2.วิจัยและพัฒนา 3.วิจัยประยุกต์ 4.นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์...”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

“ของเราเป็นวิจัยองค์รวม เป็นวิจัยที่เน้นนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์องค์ความรู้ใหม่ 1.ความรู้พื้นฐาน 2.วิจัยและพัฒนา 3.วิจัยประยุกต์ 4.นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการปฏิบัติงานของสถาบันวิจัย ที่กล่าวถึงประเภทงานวิจัยที่ขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ประเภทงานวิจัยที่ขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย

1. ทุนวิจัยความรู้พื้นฐาน (Basic Knowledge Research Fund) ลักษณะโครงการที่สนับสนุน คือ

1.1 ทุนวิจัยองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นศาสตร์พื้นฐานต่อการพัฒนา เพื่อเสริมงานวิจัยประยุกต์ และงานวิจัยและพัฒนา เช่น โครงการวิจัยด้านภาษาศาสตร์ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ

1.2 ทุนวิจัยและแปลผลงานทางวิชาการผลงานวิจัยรวมทั้งเอกสารชิ้นต้นที่เป็นหลัก ฐานข้อมูลสำคัญ และวรรณกรรมที่มีคุณค่า สมควรจะได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาไทย หรือผลงานในลักษณะเดียวกันของไทยที่สมควรจะได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

2. ทุนวิจัยและพัฒนา (Research and Development Fund) ลักษณะโครงการที่สนับสนุน คือ

การวิจัยพหุสาขาวิชา (Multidisciplinary Research) หรือการวิจัยเชิงสหวิทยาการแบบบูรณาการ เช่น การพัฒนาชุมชน การพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาผังเมือง การพัฒนาเทคโนโลยีที่เน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

โดยตรง ใจทวิวิจัยให้พัฒนาขึ้นจากการพิจารณาปัญหาเชิงโครงสร้าง และพื้นที่วิจัยสนามซึ่งมีความสัมพันธ์กัน โดยที่การวิจัยและพัฒนาให้ได้ผลจำเป็นต้องวิจัยทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

3. ทุนวิจัยประยุกต์ (Applied Research Fund) ลักษณะโครงการที่สนับสนุน คือ การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็น การศึกษาค้นคว้าเพื่อหาความรู้ใหม่และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้ขึ้นไป ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการนำเอาความรู้และวิชาการต่างๆ ที่ได้จากการวิจัยพื้นฐานมาประยุกต์ใช้อีกต่อหนึ่ง และให้ระบุเพิ่มเติมด้วยว่าเป็นการวิจัยตามความต้องการของมหาวิทยาลัย หรือเป็นการวิจัยทั่วไป

4. ทุนวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ (Innovation and Invention Fund) ลักษณะโครงการที่สนับสนุน คือ

4.1 โครงการนวัตกรรมทางสังคม เพื่อเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน (Research and Empowerment) เป็นการวิจัยเพื่อการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งในรูปแบบต่างๆ โครงการวิจัย R&E เน้นการ empower กลุ่มคน ชุมชน ไปพร้อมๆ กับการเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างกว้างขวาง

4.2 โครงการนวัตกรรมทางสังคมที่ศึกษาพัฒนาเชิงระบบและโครงสร้างรวมทั้งกลไกการจัดการ เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น หรือ หน่วยงาน/องค์กรทางสังคม เช่น การจัดระบบสวัสดิการคนจนและคนด้อยโอกาส การกระจายอำนาจการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ การจัดการที่ดิน ผังเมือง ระบบสหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน กฎหมายเพื่อชุมชน เศรษฐกิจชุมชน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมของสังคม ฯลฯ

4.3 โครงการ ประกวดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน อาจารย์/เจ้าหน้าที่/นักศึกษาที่มีความสามารถในการ คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ ที่ริเริ่มและสร้างสรรค์ ให้ใช้ในการเรียนการสอนหรือวิถีชีวิตประจำวัน การคิดค้น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือต้นแบบผลิตภัณฑ์ ขึ้นมาใช้ในระบบกายภาพหรือชีวภาพ ชุดสื่อการสอน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ เช่น สื่อสนทนาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง

(ที่มา : สถาบันวิจัย Non-RU-P)

การขอรับทุนอุดหนุนงานวิจัยของฝ่ายวิจัย Non-RU-P จะเปิดรับสมัครการขอรับทุนปีละ 3 รอบ ได้แก่ รอบที่ 1 เดือนมิถุนายน รอบที่ 2 เดือนกันยายน และ รอบที่ 3 เดือนมกราคม ในปีการศึกษา 2552 นี้ ได้สนับสนุนทุนวิจัยไปครบทั้ง 3 รอบแล้ว รอบที่ 1 สนับสนุนเป็นชุดโครงการ 17 ชุด รวม 30 ทุน รอบที่ 2 สนับสนุนไป 7 ทุน และรอบที่ 3 สนับสนุนไป 5 ทุน ทั้งนี้แต่ละทุนจะสนับสนุนเป็นจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งมีหลักเกณฑ์ระบุอยู่เด่นชัดในการขอของบประมาณโครงการวิจัย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เอกสาร มีรายละเอียดดังนี้

“แบ่งเป็นคณะ เป็นปี เป็นรอบทุน มี 3 รอบ เป็นฐานข้อมูล จะทำสถิติไว้ว่ารอบที่มีใคร ชื่ออะไร คณะอะไร ชื่อโครงการ ได้รับทุนเท่าไร”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

“...รอบสามประมาณ 5 ทุน แต่ถ้ารอบ 1 ประมาณเป็นชุดโครงการอะคะ เป็นบูรณาการโครงการ เกี่ยวกับสปลา ก็จะมีหลายๆคณะมาร่วมกัน มี 17 ชุดโครงการ น่าจะเกือบ 30 ทุน รอบสองประมาณ 7 ทุน”

“... แต่พอได้ทุนมาก็จะเปิดแต่ละรอบ แล้วก็ให้ทุน โดยที่เรากำหนดว่า ส่วนใหญ่ทุนไม่เกินหนึ่งแสนบาท ดูตามความเหมาะสมด้วย ทั้งเรื่องอุปกรณ์ค่าใช้จ่าย เขาต้องเขียนรายละเอียดมาให้เราเพื่อพิจารณา เนื่องจากว่าเราต้องเข้าคณะกรรมการบริหารสถาบันวิจัย เราเหมือนเป็นตัวแทนของผู้วิจัยอีกที คือผู้วิจัยไม่ได้เข้ามานั่งเอง คือเราเป็นตัวแทน เพราะฉะนั้นเราเข้าไปเราก็ต้องตอบให้ได้ว่า ที่เขาขอหมื่น แต่ไม่ได้เขียนรายละเอียด ก่อนเข้าที่ประชุมก็ต้องโทรถามว่าที่ขอมาคืออะไรบ้าง เราจะมีหลักเกณฑ์การขอของบประมาณวิจัย ก็สามารถเข้าไปดูในเว็บไซต์ได้ จะเป็นเอกสารว่าขออะไรได้บ้าง อะไรไม่ได้บ้าง บ้างที่ผู้วิจัยขอมาโอเวอร์ ขอไว้ก่อน จะใช้ไม่ใช้อีกเรื่องนึง เราต้องคาดการณ์ว่าอันนี้สมควรและจำเป็นหรือไม่ เพราะไม่ใช่เงินที่ได้มาโดยเปล่าประโยชน์ มันก็เป็นเงินของมหาลัย เพราะฉะนั้นก็ต้องใช้ให้คุ้มค่าเงิน อย่างเช่นค่าโทรศัพท์เราไม่อนุมัติ แต่ถ้าเป็นบิลใบเสร็จเติมเงินบางที่เราก็ให้ บางครั้งมันจำเป็นจริงๆเราก็ให้ เราเจียดเงินส่วนค่าน้ำมันรถ เช่น เบิกค่าน้ำมันมา 4000 แต่ใช้ไป 3800 เหลือเศษ 200 ให้เป็นค่าโทรศัพท์ไป อันนี้เราก็หยวนๆ เราจะสกรีนก่อนว่าเขาเขียนอะไรมาเวอร์ แปลกๆเราก็ตัดไปก่อนและแจ้งผู้วิจัยว่าอันนี้เราไม่อนุมัตินะคะ ก็ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบ ไม่ใช่ตัดโดยพลการ”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากคู่มือการสมัครเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย สถาบันวิจัย Non-RU-P ที่กล่าวถึงรายละเอียดของทุน ระยะเวลาในการรับสมัครทุนวิจัย และหลักเกณฑ์ในการของบประมาณ มีรายละเอียดดังนี้

รายละเอียดของทุน

1. มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนเงินทุนเป็นค่าใช้จ่าย/ค่าวัสดุ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้หากมีค่าจ้างผู้ช่วยวิจัยต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินทุนดังกล่าว แต่ไม่มีค่าตอบแทนนักวิจัย
2. มีกำหนดระยะเวลาทำวิจัยไม่เกิน 1 ปี
3. งบประมาณแต่ละโครงการที่ขอ ไม่เกิน 100,000 บาท
4. หากมีความจำเป็นต้องจัดซื้อครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่บุคคล/คณะอื่นๆ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อได้ ให้เสนอขอขึ้นไปได้ โดยงบรวมในโครงการต้องไม่เกิน 100,000 บาท โดยครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์นั้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการจะตกเป็นของมหาวิทยาลัย

ระยะเวลาในการรับสมัคร

- รอบที่ 1 เดือนมิถุนายน
- รอบที่ 2 เดือนกันยายน
- รอบที่ 3 เดือนมกราคม

ตารางที่ 4.7 หลักเกณฑ์ในการของบประมาณโครงการวิจัยในการขอทุนสนับสนุน
โครงการวิจัย Non-RU-P

ลำดับที่	รายการ	การขอประมาณ
1	ค่าโทรศัพท์ ไม่อนุญาติ	ไม่อนุญาติ
2	ค่าเครื่องเขียน กระดาษ และหมึกพิมพ์ ค่าวัสดุสำนักงาน วัสดุสิ้นเปลือง และค่าเครื่องอุปโภค	ไม่อนุญาติ
3	ค่าเบ็ดเตล็ด	ไม่อนุญาติ
4	ค่าน้ำมันรถ	ให้งบประมาณได้ไม่เกิน 4,000 บาท/โครงการ
5	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับ	ให้งบประมาณได้ไม่เกิน 4,000 บาท/โครงการ
6	ค่าจัดทำรายงาน (ค่าพิมพ์ ค่าถ่ายเอกสาร ค่าจัดทำ	ให้งบประมาณได้ไม่เกิน 7,000 บาท/โครงการ
7	ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ (นักวิจัยที่เลี้ยง) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องเสนอชื่อและประวัตินักวิจัยที่เลี้ยงมายังสถาบันวิจัยด้วย	สำหรับนักวิจัยหน้าใหม่เท่านั้น โดยมีค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ (นักวิจัยที่เลี้ยง) 2,500 บาท/โครงการ

ลำดับที่	รายการ	การของงบประมาณ
8	ค่าจ้างผู้ช่วยวิจัย (ไม่เกินร้อยละ 30 ของงบประมาณทั้งหมด)	ปริญญาโท 7,500 บาท/เดือน ปริญญาตรี 7,000 บาท/เดือน ปวส. 6,500 บาท/เดือน ปวช. 6,000 บาท/เดือน ถ้าเป็นรายวัน เช่น ให้นศ.ช่วยงาน อัตราชั่วโมงละ 40 บาท แต่ไม่เกินวันละ 200 บาท

8) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของฝ่ายวิจัยใน Non-RU-P มีอยู่หลากหลายรูปแบบ อย่างหนึ่งคือการเผยแพร่ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในส่วนของมหาวิทยาลัย ในส่วนของหน่วยงานภายนอก เช่น ข่าวเกี่ยวกับแหล่งทุนที่เปิดรับสมัคร ข่าวเกี่ยวกับการประชุมวิชาการของหน่วยงานด้านการวิจัยต่างๆ โดยจะจัดทำเป็นจดหมายข่าวส่งไปตามคณะหรือหน่วยงานในมหาวิทยาลัย และอีกช่องทางหนึ่งคือประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตด้วย

นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมงานวิจัยของนักวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยนำเอางานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัย มาคัดเลือกเรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ นำส่วนของผลการวิจัย มาทำเป็นบทความเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของสถาบันวิจัยอีกด้วย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“...เป็นส่วนของข่าวสารจากภายนอกและข่าวสารจากภายใน เวลาที่ข่าวส่งเข้ามาในสถาบันวิจัย เช่น ไม่ว่าจะ เป็นมหาลัยอะไรก็แล้วแต่ ทั้งในส่วนของมหาลัย ในส่วนของหน่วยงาน เช่น วช หรืออะไรพวกนี้เค้าจะส่งมา เค้าจะจัดงานประชุม มีการให้ทุน มหาลัยนี้มีการให้ทุน มหาลัยนี้จะจัดงานประชุมทางวิชาการทางด้านการวิจัย มีจัดอะไรก็แล้วแต่ เค้าจะส่งมาที่นี้ เรามีหน้าที่เอาข่าว ซึ่งมันจะมาเป็นจดหมาย เอามาย่อทั้งหมด ทำประชาสัมพันธ์ เขียนเป็นจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ให้ ย่อเสร็จจะทำเป็นจดหมายข่าวแผ่น”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

“ใช่ ข้อมูลเอาขึ้นเว็บไซต์ด้วย ก็เท่ากับว่ามีสองช่องทาง คือ เผยแพร่ไปทางจดหมายข่าวและขึ้นเว็บไซต์ด้วย แล้วก็เวลาเราประกาศให้ทุนจะประกาศขึ้นเว็บไซต์ด้วย แล้วพี่มีมก็จะทำจดหมายถึงคณะด้วยว่า เปิดรับ...”

“...อย่างเช่นจะมีงานวิจัยของอาจารย์บางท่าน เดียวพี่จะแบ่งให้ นะ การเผยแพร่งานวิจัยของที่นี่นะ แบ่งเป็น2ส่วนใหญ่ๆ ส่วนหนึ่งเอางานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับทุนจากของเรา จะส่งมาเป็นเล่ม เราก็มีหน้าที่หางานวิจัยที่ดีแล้วน่าจะมีความประโยชน์กับคนอื่นต่อสังคม เราก็จะตัดบทความที่เป็นส่วนของผลการวิจัยมาเผยแพร่ จะเผยแพร่ทางเว็บไซต์”

“...ทางสถาบันวิจัยก็ต้องทำหนังสือถึงอาจารย์ท่านนั้นๆว่าจะขออนุญาตนำงานวิจัยมาเขียนเป็นบทความย่อๆเป็นผลเผยแพร่งานวิจัยขึ้นเว็บไซต์ เผยแพร่ ใครก็ได้สามารถเข้ามาดูที่เว็บไซต์ได้”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

นอกจากการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ฝ่ายวิจัย Non-RU-P ยังมีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานของอาจารย์ที่ได้รับทุนไปจากมหาวิทยาลัย ให้มีโอกาสนำงานวิจัยมาเผยแพร่ต่อสาธารณะ แต่ก็สามารถนำผลงานวิจัยนั้นไปเผยแพร่ที่อื่นได้ แต่ต้องแจ้งกับทางฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยด้วย

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“การเผยแพร่ พูดถึงไปแล้วสองส่วน อีกส่วนหนึ่ง เรามีเวทีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงาน จริงเราเน้นอาจารย์ข้างใน ที่เราให้ทุน เวลาเราให้ทุนอาจารย์ไปแล้ว มีขอสัญญาตกลงว่าต้องมานำเสนอผลงาน เผยแพร่ ในเวทีของเรา คือเราจัดเวทีนี้ขึ้นให้นำเสนอว่าผลงานทำมาแล้วเป็นนี้มีผลอย่างงี้ แล้วคนภายนอกก็สามารถมานำเสนอด้วยเหมือนกัน”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

“เผยแพร่ที่อื่นหรือ จริงๆต้องบอกเรา เนื่องจากว่า เรามีกฎว่าต้องมาเผยแพร่กับงานประชุมวิชาการของเรา แต่บางคนยังไม่ถึงรอบที่จะมีงานวิชาการ เค้าก็จะเอาไปเผยแพร่ที่อื่น แต่เค้าก็ต้องแจ้งเรา บางทีขอค่ารถค่าเครื่องบินก็ต้องบอกเรา”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 2, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ฝ่ายวิจัย Non-RU-P ยังสนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัยนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่และนำเสนอยังภายนอก ผ่านการประชุมงานวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติโดยสนับสนุนเงินค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง หรือเผยแพร่ผลงานโดยการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ จะสนับสนุนค่าตีพิมพ์ให้

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“ในการประชุมวิชาการก็มีหนังสือออกมาเหมือนกัน มีรายชื่อผู้ทำ มีเนื้อหาสรุปไม่เกินหกหน้า และมีให้เงินอาจารย์ไปเผยแพร่ที่อื่น ค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง พอเค้าขอไปแล้ว เค้าต้องเขียนรายงานมาว่า เค้าไปนำเสนออะไรอย่างไร เราจะสนับสนุนในเรื่องของแบบนี้มากกว่า”

“อย่างเช่น อาจารย์ทำงานวิจัยขึ้นมาขึ้น ท่านจะไปนำเสนอในงานระดับชาติ ระดับประเทศ ไปต่างประเทศ จะต้องมามีค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง เราก็จะให้เงินสนับสนุนส่วนตรงนี้ให้ไปเผยแพร่”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร จากประกาศเรื่องการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ผลงานวิชาการระดับนานาชาติ ที่กล่าวถึงทุนสนับสนุนค่าใช้จ่าย มีรายละเอียดดังนี้

ทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ผลงานวิชาการระดับนานาชาติ ดังต่อไปนี้

1. การนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ (Poster presentation) จะได้รับการสนับสนุนค่าลงทะเบียนนำเสนอผลงาน (ตามหลักฐานการลงทะเบียนจริง)
2. การนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย (Oral presentation) จะได้รับการสนับสนุนค่าลงทะเบียนนำเสนอผลงาน (ตามหลักฐานการลงทะเบียนจริง) และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นจำนวนเงินไม่เกินครึ่งหนึ่งของราคามาตรฐานค่าโดยสารเครื่องบินชั้น ประหยัด
3. การเผยแพร่ผลงานโดยการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ระดับนานาชาติ จะได้รับการสนับสนุนค่าตีพิมพ์ (ค่า page charge/ค่า online ตามจ่ายจริง)

(ที่มา: ประกาศเรื่องการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ผลงานวิชาการระดับนานาชาติ สถาบันวิจัย)

การขยายบทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยในอนาคตของฝ่ายวิจัย Non-RU-P จะมีการสนับสนุนค่าตอบแทนการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ จากเดิมที่สนับสนุนแค่ส่วนของค่าตีพิมพ์ แต่ต่อไปจะให้ค่าตอบแทนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ทำวิจัยและนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่มากขึ้น โดยตอบแทนการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ บทความละ 10,000 บาท และมีการให้แต้มในแต่ละครั้งที่ตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งแต้มนั้นมีผลต่อการพิจารณาการขึ้นเงินเดือนด้วย ทั้งนี้ Non-RU-P มีโครงการจัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติเป็นของตัวเอง โดยใช้ชื่อว่า Non-RU-P Journal อีกด้วย

ดังสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

“เรากำลังจะเริ่มให้ค่าตอบแทนแก่อาจารย์ที่มีงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ บทความละ 10,000 บาท ต้องมีค่า ISI แต่ถ้าตีพิมพ์ภายในมหาวิทยาลัยก็ได้แต้มจาก มหาวิทยาลัย 3 แต้ม หรือถ้าได้ไปตีพิมพ์ข้างนอกก็ได้ 4 แต้ม แต้มนี้มีผลต่อการพิจารณาการขึ้นเงินเดือน”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

“เรากำลังจะทำ ปีหน้าเราจะทำโครงการ เป็นโครงการวารสารเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ เผยแพร่ข้างนอก เป็นการวิจัยของแต่ละคณะที่ได้ทุน เราจะตีพิมพ์ให้ ใครสนใจก็มาลง”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

“เราจะมีการทำวารสารเพื่อให้อาจารย์ได้มาลงตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย เรียกว่า Non-RU-P Journal เราต้องการที่จะทำเป็นของเราเอง โดยที่ จะ ไม่ต้องไปพึ่งคนอื่น ก่อนที่เราจะทำเราก็มีการปรึกษากันในคณะกรรมการ บริหารวิจัยก่อน”

“ซึ่งการที่จะทำ Non-RU-P J. นั้นจะต้องมีคนตรวจบทความที่จะลงตีพิมพ์ทั้งหมด เล่มๆนั้นจะต้องมีคุณภาพที่สุด เราถึงจะทำออกมาได้ ค่าตัวต่อคนต่อเล่มคือหนึ่งแสนบาท แต่ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งรูดขึ้นไป มีการทำวิจัยต่อเนื่องมาตลอดเมื่อสัปดาห์ก่อนในอดีต สามารถที่จะประสานกับต่างประเทศได้ ซึ่งคนตรงนี้เราไม่มี ถือเป็นอุปสรรค เพราะเราต้องการหาคนที่เป็นมืออาชีพด้วย”

“ถามว่าทำไมเราถึงต้องทำวารสารภาษาอังกฤษก็เพราะเวลาเขา
จัดลำดับมหาวิทยาลัยทั้งโลกนั้นเขาจะดูที่การตีพิมพ์ผลงานซึ่งดูจาก
ผลงานวิจัยที่ได้เผยแพร่ในระดับนานาชาติ”

(ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย Non-RU-P, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

9) ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

บทบาทในด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก ฝ่ายวิจัยของ Non-RU-P
ไม่ได้ดำเนินการในส่วนนี้ เพราะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการสนับสนุนการทำวิจัยของ
อาจารย์และบุคลากร และเป็นการพัฒนางานวิจัย ผลักดันให้อาจารย์ผลิตผลงานวิจัย เพียง
เท่านั้น

ดังสะท้อนจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“ไม่ได้รับทำวิจัยให้หน่วยงานภายนอก เพราะจะทำในเรื่องของ
การสนับสนุนอย่างเดียว”

“สนับสนุนและพัฒนา กระตุ้น อย่างผลักดันเช่นเราทำข่าว เวลา
มีข่าวให้ทุนมาเราก็ส่งไปตามคณะให้อาจารย์อ่าน เพื่ออาจารย์เห็นสนใจ ไป
ติดต่อ ถือว่าเราประชาสัมพันธ์ผลักดันในลักษณะนี้มากกว่า”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย Non-RU-P คนที่ 1, สนทนากลุ่ม, 30 เมษายน 2553)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 1 ด้านการเป็นที่ปรึกษางานวิจัย	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขออนุมัติทุนวิจัย เช่น เอกสารการขอทุน การติดตามการดำเนินการเบิกจ่ายทุน	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขออนุมัติทุนวิจัย	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขออนุมัติทุนวิจัย เช่น รูปแบบของการเขียนขอทุน ความครบถ้วนของเอกสารทุน	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขออนุมัติทุนวิจัย เช่น เอกสารที่ใช้ในการขอทุน การขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก
		- แนะนำอาจารย์อาวุโสที่มีประสบการณ์เพื่อเป็นที่ปรึกษาในเรื่องระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย		- แนะนำอาจารย์อาวุโสที่มีประสบการณ์เพื่อเป็นที่ปรึกษาในเรื่องระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย
				- มีการสนับสนุนด้านงบประมาณในส่วนของที่ปรึกษาโดยผ่านโครงการนักวิจัยที่เลี้ยง
บทบาทที่ 2 ด้านการกำหนดนโยบาย	- ทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย	- ทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย	- ทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย	- ทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย
	- ฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในฝ่ายวิจัย	- ฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในฝ่ายวิจัย	- ฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในฝ่ายวิจัย	- ฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในฝ่ายวิจัย

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 3 ด้านการบริหารงานวิจัย	- การบริหารงานวิจัยแบ่งออกตามสายงานโดยใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้ 1) สายงานพัฒนาวิจัย 2) สายงานบริหารทุนวิจัย 3) สายงานประเมินผลและเผยแพร่	- การบริหารงานวิจัย มีลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	- การบริหารงานวิจัยแบ่งออกเป็น 1 สำนัก และ 2 ฝ่าย โดยใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้ 1) สำนักงานเลขานุการ 2) ฝ่ายบริการวิจัย 3) ฝ่ายข้อมูลวิจัยและการพัฒนา	- การบริหารงานวิจัยแบ่งตามตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน และมีลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 1) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย 2) เจ้าหน้าที่วิจัย 3) เลขานุการสถาบันวิจัย 4) เจ้าหน้าที่ทั่วไป
	- มีบุคลากรภายในฝ่ายวิจัย 11 คน	- มีบุคลากรภายในฝ่ายวิจัย 2 คน	- มีบุคลากรภายในฝ่ายวิจัย 13 คน	- มีบุคลากรภายในฝ่ายวิจัย 4 คน
	- มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย	- มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย		
			- ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยสนับสนุนให้ได้เข้ารับการอบรม การประชุม และการ ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน	- ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยสนับสนุนให้ได้เข้ารับการอบรม การประชุม และการ ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 4 ด้านการบริการวิชาการ	- จัดอบรมด้านงานวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่อาจารย์และบุคลากร	- จัดอบรมด้านงานวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่อาจารย์และบุคลากร	- จัดอบรมด้านงานวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่อาจารย์และบุคลากร	- จัดอบรมด้านงานวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่อาจารย์และบุคลากร
	- เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย	- เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย	- เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย	- เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยาย
			- จัดโครงการอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้และการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน	
บทบาทที่ 5 ด้านการส่งเสริมงานวิจัย	- ให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย 6 รางวัล 1) รางวัลผลงานวิจัย 2) รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์ 3) รางวัลนักวิจัยดีเด่น 4) รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุด 5) รางวัลการเผยแพร่ผลงานวิจัยดีเด่น 6) รางวัล CE/RU ที่มีผลงานดีเด่น	- ให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ในรูปแบบของคำตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม 3 รางวัล 1) คำตอบแทนสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับการจดสิทธิบัตร และอนุสิทธิบัตร 2) คำตอบแทนสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล ระดับนานาชาติ 3) คำตอบแทนสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล ระดับชาติ	- ให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย 2 รางวัล 1) รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น 2) รางวัลผลงานวิจัยดี	- ให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย 1 รางวัล 1) รางวัลงานวิจัยดีเด่น

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 5 ด้านการส่งเสริมงานวิจัย (ต่อ)	<p>- มีการกระตุ้นในเกิดนักวิจัยรุ่นใหม่โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ให้รางวัลนักวิจัยรุ่นเยาว์ 2) มีทุนวิจัยเฉพาะนักวิจัยรุ่นใหม่ 4 ทุน <ul style="list-style-type: none"> - ทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่ - ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ - ทุนพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ - ทุนนักวิจัยใหม่ วท. 	<p>- มีการกระตุ้นในเกิดนักวิจัยรุ่นใหม่โดย</p> <p>ชักจูงให้อาจารย์ที่ไม่เคยทำวิจัยหันมาสนใจการทำวิจัย โดยใช้ลักษณะของการเป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง เช่น อาจารย์ที่อาวุโสกว่าชักชวนอาจารย์รุ่นน้องหรืออาจารย์ที่เข้ามาใหม่เพื่อมาทำวิจัยร่วมกัน</p>	<p>- มีการกระตุ้นในเกิดนักวิจัยรุ่นใหม่โดย</p> <p>มีโครงการระเบียบวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์หลักในการช่วยส่งเสริมสนับสนุนและผลิตนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยให้คำปรึกษาแนะนำด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์</p>	<p>- มีการกระตุ้นในเกิดนักวิจัยรุ่นใหม่โดย</p> <p>มีโครงการนักวิจัยที่เลี้ยง เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ มีผู้ให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการวิจัย และสนับสนุนเงินทุนเป็นค่าตอบแทนให้กับผู้ที่เป็นนักวิจัยที่เลี้ยงด้วย</p>
บทบาทที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย	<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายใน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) โครงการยุทธศาสตร์ความคิด 2) โครงการ Research Task Force 3) หน่วยปฏิบัติการวิจัย (RU) 108 หน่วย 	<p>-</p>	<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายใน</p> <p>โดยทำวิจัยเชิงบูรณาการ เป็นชุดโครงการวิจัยร่วมกันหลายคณะ</p>	<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายใน</p> <p>โดยทำวิจัยเชิงบูรณาการ เป็นชุดโครงการวิจัยร่วมกันหลายคณะ</p>
	<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายนอก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (CE) 22 ศูนย์ 		<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายนอก</p> <p>ผ่านการเป็นศูนย์ประสานงานวิจัยในเขตภาคกลางตอนล่าง โดยมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย 30 สถาบัน</p>	<p>- มีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายนอก</p> <p>ผ่านการเป็นสมาชิกของเครือข่ายการวิจัยภาคกลางตอนบน และอยู่ในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเอกชนซึ่งจะมีโครงการการทำวิจัยร่วมกันด้วย</p>

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย (ต่อ)		- มหาวิทยาลัยมีการสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม	- สร้างเครือข่ายกับชุมชนด้วยโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก	
บทบาทที่ 7 ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย	- การจัดสรรงบประมาณวิจัย แบ่งเงินทุนออกเป็น 3 ประเภทคือ 1) งบประมาณแผ่นดิน 5 ทุนอุดหนุน 2) งบประมาณเงินรายได้ 15 ทุน 3) งบประมาณจากแหล่งทุน	- การจัดสรรงบประมาณวิจัย เป็นการจัดสรรเฉพาะงบรายได้ของมหาวิทยาลัยหรือทุนภายใน แบ่งเงินทุนออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมทั่วไป 2) ทุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเฉพาะ โดยสนับสนุน ทุนวิจัย 7 โครงการต่อปี ทุนนวัตกรรม 3 โครงการต่อปี	- การจัดสรรงบประมาณวิจัย ได้แบ่งเงินทุนออกเป็น 3 ประเภทคือ 1) เงินงบประมาณแผ่นดิน 31 โครงการ 2) เงินรายได้นอกงบประมาณ - โครงการวิจัยทั่วไป 9 โครงการ - งานวิจัยสถาบัน 2 โครงการ - พัฒนาการเรียนการสอน 13 โครงการ 3) จากแหล่งทุนอื่นๆ	- การจัดสรรงบประมาณวิจัย เป็นการจัดสรรเฉพาะงบรายได้ของมหาวิทยาลัยหรือทุนภายใน แบ่งเงินทุนออกเป็น 4 ประเภทคือ 1) ทุนวิจัยความรู้พื้นฐาน 2) ทุนวิจัยและพัฒนา 3) ทุนวิจัยประยุกต์ 4) ทุนวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
	- สนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่ อาจารย์ นักศึกษา	- สนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษา	- สนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษา	- สนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษา

ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาท	RU-G	RU-P	Non RU-G	Non RU-P
บทบาทที่ 8 ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย	- มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัยผ่าน 4 ช่องทาง 1) จดหมายข่าว 2) จุลสาร 3) เว็บไซต์ 4) วิทยุกระจายเสียงของมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย	- มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัยผ่าน 3 ช่องทาง 1) จดหมายข่าว 2) เว็บไซต์ 3) อีเมล	- มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัยผ่าน 4 ช่องทาง 1) จดหมายข่าว 2) จุลสาร 3) เว็บไซต์ 4) วิทยุอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย	- มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัยผ่าน 2 ช่องทาง 1) จดหมายข่าว 2) เว็บไซต์
	- สนับสนุนการนำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ
	- สนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ	- สนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ
		- จัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ โดยจัดงานประชุมวิชาการประจำปี	- จัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ โดยจัดงานประชุมวิชาการประจำปี	- จัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ โดยจัดงานประชุมวิชาการประจำปี
			- จัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติ	- จัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติ
บทบาทที่ 9 ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก	-	-	-	-

การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทุนอุดหนุนการทำวิจัยแก่อาจารย์ในเรื่องของเอกสารและขั้นตอนในการขอทุน

2. ด้านการกำหนดนโยบาย

ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการกำหนดนโยบาย และทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย และฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในหน่วยงาน

3. ด้านการบริหารงานวิจัย

มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย กล่าวคือมหาวิทยาลัยวิจัยมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยไม่มี แต่มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยสนับสนุนให้ได้เข้ารับการอบรม การประชุม และการ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มพูนศึกษาดูงานทักษะในการทำงาน ซึ่งมหาวิทยาลัยวิจัยไม่มี

4. ด้านการบริการวิชาการ

ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการจัดอบรมให้อาจารย์และบุคลากรภายใน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น การเขียนงานวิจัยอย่างไรให้ได้ทุน เทคนิคการทำวิจัยต่างๆ เป็นต้น และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้บรรยาย

5. ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

มหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีการให้รางวัลผลงานวิจัยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ต่างกันที่จำนวนรางวัลมหาวิทยาลัยวิจัยมีจำนวนรางวัลมากกว่ามหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย และมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภทมีการกระตุ้นให้เกิดนักวิจัยรุ่นใหม่เหมือนกัน

6. ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการสร้างเครือข่ายวิจัย โดยมีการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันภายในและภายนอก

7. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

มหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีการจัดสรรงบประมาณวิจัยแตกต่างกันตามประเภทของเงินทุน และมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการสนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่อาจารย์ และนักศึกษา

8. ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

มหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัย แตกต่างกันระหว่างประเภทของช่องทางในการประชาสัมพันธ์ และมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท มีการสนับสนุนให้นำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ มีการสนับสนุนให้นำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ อีกทั้งยังมีการจัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ โดยจัดงานประชุมวิชาการประจำปี แต่มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยมีการจัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยวิจัยที่ไม่มี

9. ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย เพราะไม่มีบทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเหมือนกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนมีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยแตกต่างกัน 3 ด้าน คือด้านการเป็นที่ปรึกษา ด้านการบริหารงานวิจัยและด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ส่วนบทบาทด้านอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกัน

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทุนอุดหนุนการทำวิจัยแก่อาจารย์ในเรื่องของเอกสารและขั้นตอนในการขอทุน แต่มหาวิทยาลัยของเอกชนมีการแนะนำอาจารย์ผู้อาวุโสให้แก่อาจารย์หรือนักวิจัยใหม่ที่สนใจจะทำวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ปรึกษาในเรื่องของวิชาการ เช่น ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นต้น

2. ด้านการบริหารงานวิจัย

มหาวิทยาลัยรัฐมีการบริหารงานวิจัยโดยแบ่งภารกิจตามสายงาน โดยใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนมีการบริหารงานวิจัยในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวนบุคลากรในฝ่ายวิจัยน้อยกว่า

3. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

มหาวิทยาลัยรัฐได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยจากภาครัฐ ซึ่งเรียกว่างบประมาณแผ่นดิน จึงได้เปรียบทางด้านเงินทุนมากกว่า แต่มหาวิทยาลัยเอกชนไม่ได้ โดยสนับสนุนงบประมาณวิจัยแก่อาจารย์และบุคลากรจากรายได้ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยทั้ง 9 ด้าน และพิจารณามาตรการในการดำเนินการตามนโยบายด้านการวิจัยจากแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ซึ่งได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อมากำหนดแนวทางการพัฒนาบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยเทียบเคียงความสอดคล้องกับบทบาททั้ง 9 ด้าน ดังตารางที่ 4.9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 แนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

แนวทางในการดำเนินการตามนโยบายด้านการวิจัย	บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยทั้ง 9 ด้าน								
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	ด้านที่ 7	ด้านที่ 8	ด้านที่ 9
	เป็นที่ปรึกษา	กำหนดนโยบาย	บริหาร งานวิจัย	บริการวิชาการ	ส่งเสริม งานวิจัย	สร้างเครือข่าย วิจัย	สนับสนุน งบประมาณวิจัย	เผยแพร่ ผลงานวิจัย	ทำวิจัยให้องค์กร ภายนอก
1. ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาการวิจัยให้สามารถนำไปปฏิบัติและใช้ในเชิงพาณิชย์ได้	✓			✓					
2. ให้จัดทำทิศทางกรวิจัยและโครงการวิจัยที่สำคัญให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ		✓							
3. ให้มีหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทางขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม					✓		✓		✓
4. จัดให้ทุนและรางวัลแก่นักวิจัยดีเด่นประจำ					✓		✓		
5. ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหาระบบ เครื่องมืออุปกรณ์การวิจัยให้เอื้อต่อการทำวิจัย			✓						
6. จัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม					✓				
7. จัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างเครือข่ายวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม						✓			
8. จัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์เพื่อเผยแพร่งานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม								✓	
9. จัดให้มีฐานข้อมูลและระบบการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล เพื่อทำวิจัยได้สะดวก			✓				✓		

จากการเทียบเคียงความสอดคล้องระหว่างมาตรการในการดำเนินการตามนโยบายด้านการวิจัยจากแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 กับบทบาทของฝ่ายวิจัยทั้ง 9 ด้าน สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย ได้ดังนี้

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษา ฝ่ายวิจัยมีเพียงการแนะนำในเรื่องของเอกสารการขอทุนวิจัย เพื่อเป็นการพัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัย ฝ่ายวิจัยควรมีการให้คำแนะนำหรือมีวิธีการเสนอแนะแก่อาจารย์และนักวิจัยให้ทำงานวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติได้

2. ด้านการกำหนดนโยบาย

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษา ฝ่ายวิจัยมีการกำหนดนโยบายวิจัยโดยยึดนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก นอกจากนี้ฝ่ายวิจัยยังควรมีการเสนอทิศทางการวิจัยหรือกำหนดหัวข้อโครงการวิจัยที่สำคัญให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศด้วย

3. ด้านการบริหารงานวิจัย

ในการพัฒนาบทบาทด้านการบริหารงานวิจัย จากการวิเคราะห์บทบาทของฝ่ายวิจัยพบว่า ฝ่ายวิจัยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในหน่วยงาน และควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเข้ามาช่วยในกิจการงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 ที่กล่าวถึงการจัดให้มีฐานข้อมูลและระบบการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล อีกทั้งยังต้องจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิจัยเพื่อเอื้อต่อการทำวิจัยด้วย

4. ด้านการบริการวิชาการ

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการบริการวิชาการ ฝ่ายวิจัยมีการจัดอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานวิจัย เช่น การเขียนงานวิจัย เทคนิคการทำวิจัยต่างๆ ดังนั้นควรเพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปปฏิบัติและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จะช่วยให้งานวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

5. ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการส่งเสริมงานวิจัย พบว่า มีการให้ทุนและรางวัลวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรการด้านการวิจัยของแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 ที่กล่าวว่าควรจัดให้ทุนและรางวัลแก่นักวิจัยดีเด่นประจำปี นอกจากนี้ยังควรมีการจัดตั้งหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทางขึ้น เพื่อให้เกิดกลุ่มวิจัยที่จะมาพัฒนางานวิจัยให้มีมากขึ้นด้วย

6. ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

แนวทางในการพัฒนาบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย ฝ่ายวิจัยควรเร่งให้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิจัย โดยอาจจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวมความรู้ เป็นแหล่งที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าในการทำงานวิจัย ทำให้เกิดการรวมตัวของนักวิจัยที่มาแสวงหาความรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่างกันได้

7. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

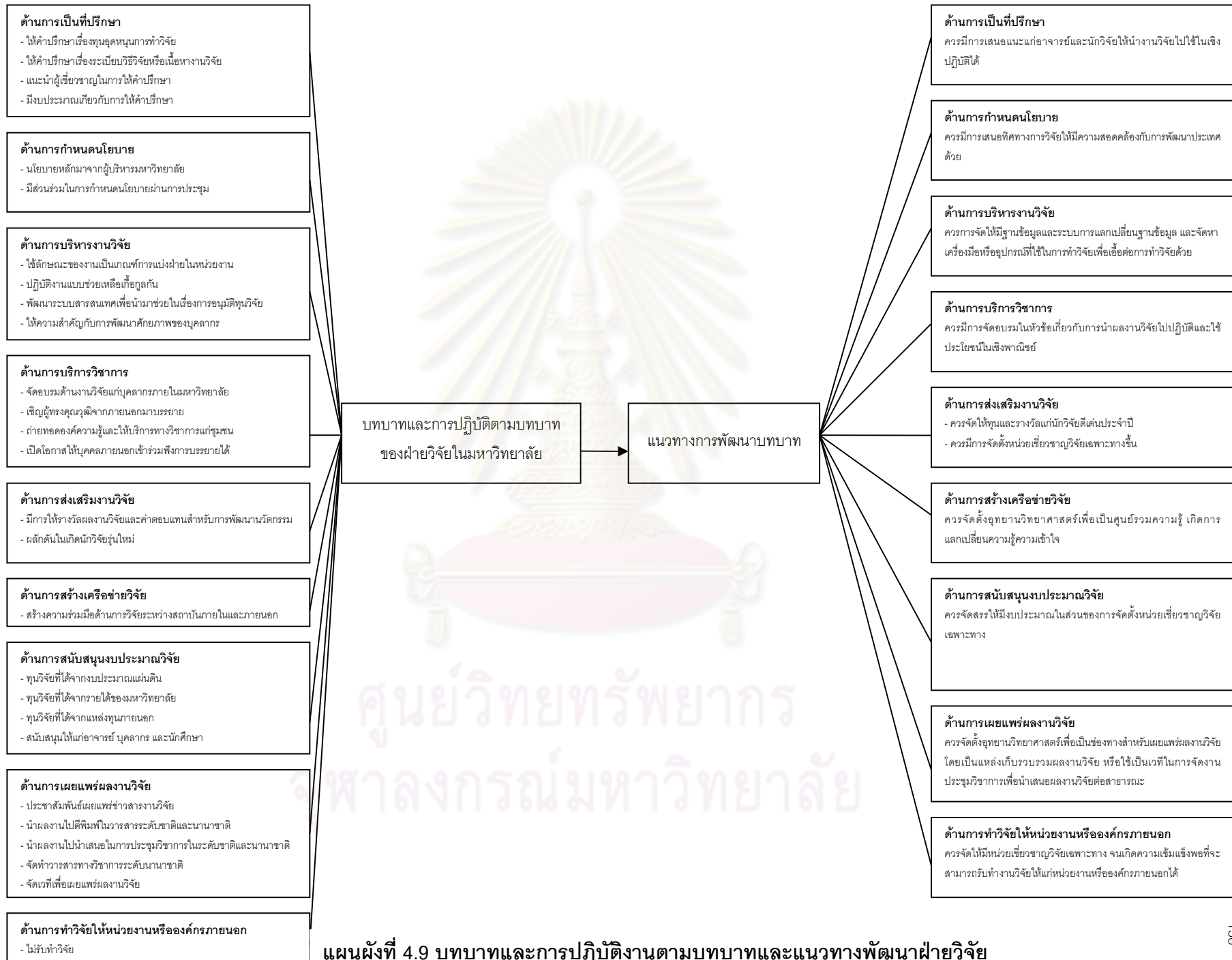
นอกจากการสนับสนุนงบประมาณวิจัย โดยให้ทุนในการทำวิจัยแก่อาจารย์และบุคลากรแล้ว ฝ่ายวิจัยควรจัดสรรให้มีงบประมาณในส่วนของการจัดตั้งหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทาง เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยเชี่ยวชาญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่ามีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับทุนวิจัยผ่านช่องทางต่างๆ การจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบเกี่ยวกับแหล่งทุนวิจัยที่ได้จากภายนอก และยังสามารถเป็นสถานที่สำหรับเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยเป็นแหล่งเก็บรวบรวมผลงานวิจัย หรือใช้เป็นเวทีในการจัดงานประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณะได้

9. ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

จากการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานและองค์กรภายนอก ยังไม่มีฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยใดดำเนินตามบทบาทด้านนี้ เพราะฉะนั้นควรเริ่มจากการจัดให้มีหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทาง โดยสนับสนุนให้นักวิจัยสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพ และเมื่อหน่วยเชี่ยวชาญมีความเข้มแข็งพอก็จะสามารถรับทำงานวิจัยให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกได้

แผนผังที่ 4.9 บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทและแนวทางพัฒนาฝ่ายวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง พหุกรณีศึกษาในการเปรียบเทียบบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยที่เป็นและไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย นำมาสู่การสรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ออกแบบการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา (Multi-case Study) มี 4 กรณีศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย 2 แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยรัฐ 1 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง และมหาวิทยาลัยอื่น 2 แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยรัฐ 1 แห่ง โดยวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ส่วนที่ (1) แบบสัมภาษณ์ (2) แนวทางการสนทนากลุ่ม และ (3) แบบบันทึกภาคสนามสำหรับการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย และตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย 4 แห่ง

1.1 RU-G

จากการศึกษาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยรัฐวิจัย พบว่า มีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบาท 8 ด้าน ในบทบาทด้านการรับทำวิจัยจากองค์กรและหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยรัฐวิจัยไม่ได้ทำ บทบาทที่โดดเด่นที่สุดของมหาวิทยาลัยรัฐวิจัยเห็นจะเป็นบทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย เห็นได้จากงานเกี่ยวกับทุน ถูกกระจายไปทุกสายงานของฝ่ายวิจัย เพราะเนื่องจากทุนวิจัยที่สนับสนุนมีมาก จึงต้องแบ่งกันดูแลในทุกสายงาน

1.2 RU-P

จากการศึกษาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยเอกราช พบว่า มีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบาท 7 ด้าน ในบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย และด้านการรับทำวิจัยจากองค์กรและหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยเอกราชไม่ได้ทำ บทบาทหลักของมหาวิทยาลัยเอกราชก็คือบทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย และเนื่องจาก มหาวิทยาลัยเอกราชเปิดมาได้เพียง 2 ปี และมีบุคลากรประจำฝ่ายวิจัยแค่ 2 คน บทบาทในหลายๆด้านยังไม่ได้ขยาย จึงยังไม่สามารถขับเคลื่อนองค์กรในส่วนอื่นได้

1.3 Non-RU-G

จากการศึกษาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยรัฐบัณฑิต พบว่า มีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบาท 8 ด้าน ในบทบาทด้านการรับทำวิจัยจากองค์กรและหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยรัฐบัณฑิตไม่ได้ทำ บทบาทหลักของมหาวิทยาลัยรัฐบัณฑิตก็คือ บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย บทบาทที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยรัฐบัณฑิต คือ บทบาทด้านการบริการวิชาการ เพราะมีการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชนด้วย มีการจัดอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ และประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องเตาเผาถ่านให้แก่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.4 Non-RU-P

จากการศึกษาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยเอก บัณฑิต พบว่า มีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบาท 8 ด้าน ในบทบาทด้านการรับทำวิจัยจาก องค์กรและหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยเอกบัณฑิตไม่ได้ทำ บทบาทหลักของมหาวิทยาลัยเอก บัณฑิตก็คือบทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย บทบาทที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยเอก บัณฑิต คือบทบาทด้านการบริการวิชาการ จากการจัดตั้งโครงการนักวิจัยพี่เลี้ยง นอกจากนี้จะมี ฐานข้อมูลเฉพาะของนอกรวิจัยพี่เลี้ยง ยังมีการให้คำตอบแทนสำหรับผู้ที่เป็นนักวิจัยพี่เลี้ยงด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทุนอุดหนุนการทำวิจัยแก่อาจารย์ ในเรื่องของเอกสารและขั้นตอนในการขอทุนไม่แตกต่างกัน

2. ด้านการกำหนดนโยบาย

มีการกำหนดนโยบาย และทิศทางการวิจัยสอดคล้องกับนโยบายหลักของมหาวิทยาลัย และฝ่ายวิจัยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายผ่านการประชุมภายในหน่วยงานไม่แตกต่างกัน

3. ด้านการบริหารงานวิจัย

มหาวิทยาลัยวิจัยมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัย ส่วนมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

4. ด้านการบริการวิชาการ

มีการจัดอบรมให้อาจารย์และบุคลากรภายใน ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้บรรยายไม่แตกต่างกัน

5. ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

มีการให้รางวัลผลงานวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย โดยที่มหาวิทยาลัยวิจัยมีจำนวนรางวัลมากกว่ามหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย แต่มีการกระตุ้นในเกิดนักวิจัยหน้าใหม่ไม่แตกต่างกัน

6. ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

การสร้างเครือข่ายวิจัย โดยมีการสร้างความร่วมมือด้านกรวิจัยระหว่างสถาบันภายในและภายนอกไม่แตกต่างกัน

7. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

การจัดสรรงบประมาณวิจัยแตกต่างกันตามประเภทของเงินทุน แต่มีการสนับสนุนงบประมาณวิจัยให้แก่อาจารย์ และนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

8. ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

การประชุมสัมพันธไมตรีชาวสารต่างๆเกี่ยวกับทุนวิจัยแตกต่างกันระหว่างประเภทของช่องทางในการประชุมสัมพันธไมตรี แต่มีการสนับสนุนให้นำผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและระดับนานาชาติ มีการสนับสนุนให้นำผลงานวิจัยไปนำเสนอตามการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ อีกทั้งยังมีการจัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ โดยจัดงานประชุมวิชาการประจำปีไม่แตกต่างกัน มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยมีการจัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยวิจัย

9. ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ไม่มีบทบาทด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเหมือนกัน

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนมีบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัยแตกต่างกัน 3 ด้าน คือด้านการเป็นที่ปรึกษา ด้านการบริหารงานวิจัยและด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ส่วนบทบาทด้านอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกัน

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยของเอกชนมีการแนะนำอาจารย์ผู้อาวุโสให้แก่อาจารย์หรือนักวิจัยใหม่ที่สนใจจะทำวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ปรึกษาในเรื่องของวิชาการ เช่น ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นต้น

2. ด้านการบริหารงานวิจัย

มหาวิทยาลัยรัฐมีการบริหารงานวิจัยโดยแบ่งภารกิจตามสายงาน โดยใช้ลักษณะของงานที่รับผิดชอบมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนมีการบริหารงานวิจัยในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

3. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

มหาวิทยาลัยรัฐได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยจากภาครัฐ (งบประมาณแผ่นดิน) จึงได้เปรียบทางด้านเงินทุนมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติงานตามบทบาทของฝ่ายวิจัย

1. ด้านการเป็นที่ปรึกษา

ฝ่ายวิจัยควรมีการให้คำแนะนำหรือมีวิธีการเสนอแนะแก่อาจารย์และนักวิจัยให้นำงานวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติได้

2. ด้านการกำหนดนโยบาย

ฝ่ายวิจัยควรมีการเสนอทิศทางการวิจัยหรือกำหนดหัวข้อโครงการวิจัยที่สำคัญให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

3. ด้านการบริหารงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในหน่วยงาน และควรมีการจัดให้มีฐานข้อมูลและระบบการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล อีกทั้งยังควรจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิจัยเพื่อเอื้อต่อการทำวิจัยด้วย

4. ด้านการบริการวิชาการ

ฝ่ายวิจัยควรเพิ่มหัวข้อในการจัดการอบรมเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปปฏิบัติและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

5. ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยควรมีการให้รางวัลวิจัย เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย และควรมีการจัดตั้งหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทางขึ้น เพื่อให้เกิดกลุ่มวิจัยที่จะมาพัฒนางานวิจัยให้มีมากขึ้น

6. ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

ฝ่ายวิจัยควรจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวมความรู้ เป็นแหล่งที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าในการทำงานวิจัย ทำให้เกิดการรวมตัวของนักวิจัยที่มาแสวงหาความรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่างกัน

7. ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

ฝ่ายวิจัยควรจัดสรรให้มีงบประมาณในส่วนของการจัดตั้งหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทาง เพื่อให้การดำเนินกิจการของหน่วยเชี่ยวชาญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ฝ่ายวิจัยควรจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ไว้สำหรับเป็นสถานที่สำหรับเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นแหล่งเก็บรวบรวมผลงานวิจัย หรือใช้เป็นเวทีในการจัดงานประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอ ผลงานวิจัยต่อสาธารณะ

9. ด้านการทำวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ฝ่ายวิจัยควรจัดให้มีหน่วยเชี่ยวชาญวิจัยเฉพาะทาง และบริหารให้เกิดความเข้มแข็ง พอที่จะสามารถรับทำงานวิจัยให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกได้

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนให้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยทำวิจัย และปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักวิจัยทำวิจัยมากที่สุด คือ การมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) และ พีรวัฒน์ วงษ์พรม (2533) กล่าวว่า สาเหตุสำคัญของการไม่ทำวิจัยทั้งที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ก็คือ การขาดเงินสนับสนุนหรือมีเงินสนับสนุนแต่ไม่เพียงพอ ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยทุกแห่งจึงมีบทบาทและการปฏิบัติงานตาม บทบาทด้านการสนับสนุนงบประมาณวิจัยเป็นหลัก เพื่อที่จะสามารถรองรับการทำวิจัยของ คณาจารย์ให้ได้มากที่สุด ข้อได้เปรียบของมหาวิทยาลัยรัฐคือได้เงินทุนจากรัฐบาล โดยที่ มหาวิทยาลัยหรือคณาจารย์เองไม่ต้องดิ้นรนมากนัก จึงสะดวกกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน แต่ RU-P ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชนกลับมีมาตรฐานการวิจัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐหลายแห่ง เป็น ข้อสังเกตว่าการทำวิจัยมากน้อยของอาจารย์ อาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับงบประมาณเป็นหลัก แต่อาจเกิด ศักยภาพของตัวคณาจารย์เองหรือได้รับการอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยด้านอื่นๆ การขอทุน จากแหล่งทุนภายนอกในมหาวิทยาลัยทุกแห่งจะมีการประกาศข่าวแหล่งทุนเท่านั้น แต่ฝ่ายวิจัย หลายแห่งไม่ได้มีการจัดการดำเนินการให้ คณาจารย์อาจคิดว่ายุ่งยากที่จะต้องดำเนินการด้วย ตัวเองจึงไม่สนใจที่จะขอรับทุน ควรมีวิธีการจัดการในส่วนของทุนภายนอกและบริการให้ความ สะดวกแก่คณาจารย์มากขึ้น การให้ทุนทำวิจัยแก่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยไม่ควรละทิ้ง บุคลากรสายสนับสนุน เพราะเท่ากับการปิดโอกาสให้แก่นักวิจัยหน้าใหม่ จะมีเพียงมหาวิทยาลัย ของรัฐเพียงแห่งเดียว ที่ไม่ให้การสนับสนุนทั้งที่ได้เปรียบทางงบประมาณกว่ามหาวิทยาลัยอื่น

ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทและการปฏิบัติตามบทบาทด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยถือเป็นบทบาทหลักอีกบทบาทหนึ่ง เนื่องจากการวัดมาตรฐานงานวิจัยและการจัดลำดับมหาวิทยาลัยในปัจจุบันจะใช้ปริมาณการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยมาเป็นเกณฑ์วัดและจัดลำดับด้วย จึงทำให้มหาวิทยาลัยเร่งผลักดันให้คณาจารย์ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของตนให้ออกสู่สาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติและนำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการต่างๆ โดยมีทั้งการสนับสนุนค่าตีพิมพ์ ค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน และให้เงินรางวัลต่างตอบแทนต่างๆ เพื่อจูงใจให้คณาจารย์สนใจนำผลงานออกเผยแพร่ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต่างๆ มีการจัดเวทีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นของตัวเอง เป็นการจัดการประชุมวิชาการเพื่อให้เหล่าคณาจารย์ได้มีโอกาสนำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ แต่ RU-G ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐขนาดใหญ่ไม่มีการจัดการประชุมวิชาการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษาในฝ่ายวิจัยของแต่ละคณะว่ามีการจัดหรือไม่ แต่คิดว่าหน่วยงานกลางที่สนับสนุนงานด้านวิจัยของคณาจารย์ควรมีส่วนในการจัดงานประชุมวิชาการเพื่อความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งหน่วยงานในเรื่องของสร้างกลไกในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยได้อย่างครบถ้วนยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีชื่อเสียงและมีความพร้อมในด้านเงินทุนและสถานที่ น่าจะได้รับความสนใจจากภายนอกเป็นอย่างมาก

ด้านการบริการวิชาการและด้านการเป็นที่ปรึกษา

บทบาทด้านการบริการวิชาการ ผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่าเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานวิจัยในเชิงเนื้อหา วิธีวิทยาการวิจัย เช่น การเขียนเสนอโครงการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาวิจัยพบว่าฝ่ายวิจัยได้ปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้น้อย เป็นเพราะคณาจารย์มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการเทคนิคการทำวิจัยต่างๆ เป็นอย่างดี และคณาจารย์ผู้สนใจทำวิจัยส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการเขียนโครงการวิจัยสูง และจากความสามารถของคณาจารย์เอง ยังสะท้อนมายังบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษาของฝ่ายวิจัยด้วย ที่แทบจะไม่มีบริการปรึกษาด้านวิชาการกับฝ่ายวิจัยเลย จะเป็นการไปขอคำแนะนำในเรื่องเอกสารขอทุนวิจัยมากกว่า ส่วนใหญ่การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาการจะเป็นไปเพื่อกระตุ้นให้เกิดนักวิจัยหน้าใหม่ โดยการปรึกษาผ่านอาจารย์ผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยสูง

ด้านการบริหารงานวิจัย

บทบาทด้านการบริหารงานวิจัยจะขึ้นอยู่กับโครงสร้างองค์กรและจำนวนของบุคลากร มหาวิทยาลัยใดมีโครงสร้างที่ใหญ่มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานเพียงพอกับปริมาณงาน ก็จะสามารถแบ่งภาระงานได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยรัฐทั้งสองแห่งมีบุคลากรค่อนข้างเยอะจึงสามารถที่จะแบ่งงานออกเป็นฝ่ายๆ มีหน้าที่รับผิดชอบที่เด่นชัดในแต่ละฝ่าย ต่างจากมหาวิทยาลัยเอกชนอีกสองแห่งที่มีโครงสร้างขนาดย่อมและมีจำนวนบุคลากรน้อย การทำงานจึงต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุกคนต้องรู้งานของกันและกัน เพื่อให้การงานดำเนินไปได้ด้วยดีถึงแม้จะมีบุคลากรที่จำกัดก็ตาม และการนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยดำเนินกิจการต่างๆ ของฝ่ายวิจัยนอกจากการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆทางเวปไซด์แล้ว ยังมีการนำเข้ามาช่วยในเรื่องของการอนุมัติทุนวิจัยด้วย เพราะจะช่วยลดทอนขั้นตอนของเอกสารลงไปได้มาก และมหาวิทยาลัยที่จะนำระบบนี้เข้ามาใช้ก็เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัยทั้งคู่ อาจเพราะมีปริมาณการขอทุนของคณาจารย์ค่อนข้างเยอะ จึงเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่จะนำมาช่วยในการทำงาน

ด้านการส่งเสริมงานวิจัย

บทบาทในด้านการส่งเสริมงานวิจัยทุกมหาวิทยาลัยมีการให้รางวัลผลงานวิจัย ส่วน RU-P ให้ในรูปแบบของค่าตอบแทนสำหรับการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้ทุนและรางวัลแก่นักวิจัยดีเด่นประจำ นอกจากนี้ยังมีการกระตุ้นให้เกิดนักวิจัยหน้าใหม่อย่างเป็นรูปธรรม โดยการให้ทุนหรือรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่ การจัดโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดนักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์จากนักวิจัยอาวุโส

ด้านการกำหนดนโยบาย

บทบาทด้านการกำหนดนโยบายในทุกมหาวิทยาลัยนโยบายหลักมาจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย แต่ทุกคนในฝ่ายวิจัยก็มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยผ่านการประชุมภายในหน่วยงาน เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (องค์ประกอบที่ 4) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่

ด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย

ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยทุกแห่งเห็นความสำคัญของบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายวิจัย และมุ่งสร้างเครือข่ายวิจัยทั้งภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551) ที่ว่ามหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัย เพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ จากการศึกษาวิจัยพบว่าทุกมหาวิทยาลัยมีการทำวิจัยแบบสหสาขาวิชา การทำวิจัยเชิงบูรณาการ ที่ทำเป็นชุดโครงการวิจัย โดยมีหัวข้อใหญ่ของโครงการและมีอีกหลายหัวข้อย่อยในโครงการนั้น โดยจะเป็นการร่วมมือกันของหลากหลายคณะ แบ่งกันไปทำตามความถนัดของแต่ละภาควิชา ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2547) ที่กล่าวว่า ส่วนการบริหารงานวิจัยในภาพรวมเน้นการบริหารงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยใช้ระบบบริหารในรูปแบบชุดโครงการวิจัยและเครือข่ายวิจัย แต่มีเพียงฝ่ายวิจัยของ RU-P ที่ยังไม่มีบทบาทด้านนี้ เพราะเหตุของข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีอยู่สองคน จึงไม่สามารถจะทำได้ แต่ผู้บริหารก็เห็นถึงความสำคัญที่จะขยายบทบาทในด้านนี้ในอนาคต ถึงกระนั้น RU-P ก็มีการสร้างเครือข่ายวิจัยโดยคณะและภาควิชาต่างๆในมหาวิทยาลัยเองด้วย

ด้านการวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

ฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยไม่มีบทบาทด้านการวิจัยให้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก อาจเพราะไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานจึงไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้ อีกทั้งในฝ่ายวิจัยไม่มีนักวิจัยจึงไม่เกิดแรงจูงใจให้หน่วยงานคิดทำวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2547) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิจัยในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาการขาดแคลนนักวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ยกเว้น Non-RU-G ที่มีนักวิจัยอยู่ในหน่วยงานและมีความสนใจในการที่จะทำวิจัย อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร Non-RU-G จึงมีบทบาทเป็นผู้วิจัย ทั้งนี้ทำไปเพื่อให้เห็นประโยชน์ที่มีต่อชุมชนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับ อับสร แยมสรวล (2539) ที่กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาจะต้องถือเป็นหน้าที่และมีบทบาทในทางการให้บริการแก่ชุมชนในโอกาสและรูปแบบต่าง ๆ กันทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ส่วน RU-G มีนักวิจัยอยู่ในคณะต่างๆ จึงมีศักยภาพพอที่จะรับทำวิจัยจากองค์กรภายนอก และ RU-P เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการผลิตสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมต่างๆจึงพยายามสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมโดยจัดตั้งบริษัทรับทำงานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมในการพัฒนาธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัย หากแต่จัดตั้งมาเป็นนิติบุคคลโดยมีเจ้าของเป็นมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบทบาทของฝ่ายวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาบทบาทในแต่ละด้านทั้ง 9 ด้าน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาในด้านต่างๆกับบริบทในสถาบันของตน จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีพหุกรณีศึกษา โดยแบ่งเป็นรัฐและเอกชนที่เน้นวิจัยและไม่เน้นวิจัย ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัยเพียงประเภทเดียวอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้จุดร่วมของมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัย

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับฝ่ายวิจัยที่มีอยู่ตามคณะต่างๆในมหาวิทยาลัย ว่ามีการปฏิบัติงานอย่างไร สอดรับกับฝ่ายวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือไม่ เพื่อการปรับปรุงแผนงานของมหาวิทยาลัยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จรัส สุวรรณเวลา. บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- จรินทร์ เสโตบล. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทำงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.
- จินตนา จงฤทธิ์สถาพร. สภาพความพร้อมในการทำวิจัยของอาจารย์ครูเกษตรกรรมกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.
- ดวงสมร บุญชัย. ทัศนคติต่อการวิจัย การรับรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสนับสนุนและการเกี่ยวข้องกับ การวิจัยทางการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – 2539). กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2535.
- ทับทิม นิลวรรณ. ความต้องการและปัญหาการทำวิจัยของคณาจารย์ในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- นาฏอนงค์ สุวรรณจิตต์. ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ประจำ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชลบุรี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระบรมราชชนก ทุณวิจัยปีงบประมาณ, 2548.
- นิรันดร์ วัชรินทร์รัตน์. การศึกษาการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- นัสที ทรัพย์บัญญัติ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2540.

ปิยพงษ์ คัล้ายคัลิ่ง. แนวทางการพัฒนาระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา:
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัยของรัฐแห่งหนึ่งในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. แรงจูงใจในการทำงาน: จิตวิทยาการอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2542.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

พวงรัตน์ ปฏิสัมพันธ์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

พีรเดช กองอำไพ. แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ปี พ.ศ. 2550-2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2550.

ไพศาล หวังพาณิชย์. วิธีการทำวิจัย. กรุงเทพมหานคร: งานส่งเสริมวิจัยและตำรา
กองบริการการศึกษาสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
[ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: <http://www.rg.ssru.ac.th> [2552, สิงหาคม 12]

มหาวิทยาลัยรังสิต. สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา:
<http://www.rsu.ac.th/rri> [2552, สิงหาคม 12]

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฝ่ายวิจัย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
[ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: <http://research.oop.swu.ac.th> [2552, สิงหาคม 12]

มาณี ไชยธีรานุกุลศิริ. การวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่สัมพันธ์กับความมุ่งมั่นต่อวิชาการ
ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2543.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การจูงใจและการเสริมแรง: พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร, 2548.

- ลัดดา ดำพลงาน. กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการสอน: พหุกรณีศึกษาของครุภัณฑ์วิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- ศิโรจน์ ผลพันธิน. รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2547.
- สมชาย พัทธเสน. ความต้องการในการจัดทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- สมโภช จตุพร. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง: ศึกษากรณีพนักงานกองรายได้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- สมใจ จิตรพิทักษ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร. รายงานสรุปการประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่องอนาคตของมหาวิทยาลัยศิลปากร: หลักการและวิธีการที่พึงประสงค์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.
- สมิหรา จิตตลดากร. แรงจูงใจในการทำงาน: ทฤษฎีองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: แสงเทียนการพิมพ์, 2546.
- สุชาดา ปภาพจน์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- สุภาพ คัมภีรานนท์. ปัญหาและการแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- สุภัทรา ปานสุวรรณจิตต์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- สุวิมล ราชธนบริหาร. การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรั้ว สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. ประเภทของแรงจูงใจ: จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. คู่มือการประเมินข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ตามมติคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: กองวิเคราะห์โครงการและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ/ระเบียบ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ / แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2547-2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.
- ไสว นัยปราโมทย์. สถานการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน. เชียงราย: สำนักบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2545.
- อภิรดี ไสภาพงศ์. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.
- อุมาพร พุ่มัน. การศึกษาการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์: การวิจัยวิทยานิพนธ์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อุทุมพร จามรมาน. รายงานการวิจัยเรื่องดัชนี เกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544.

อัฉรา ทาวร. แรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.

อัปสร แยมสรวล. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2539.

อำนาจ ทาวร. ปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

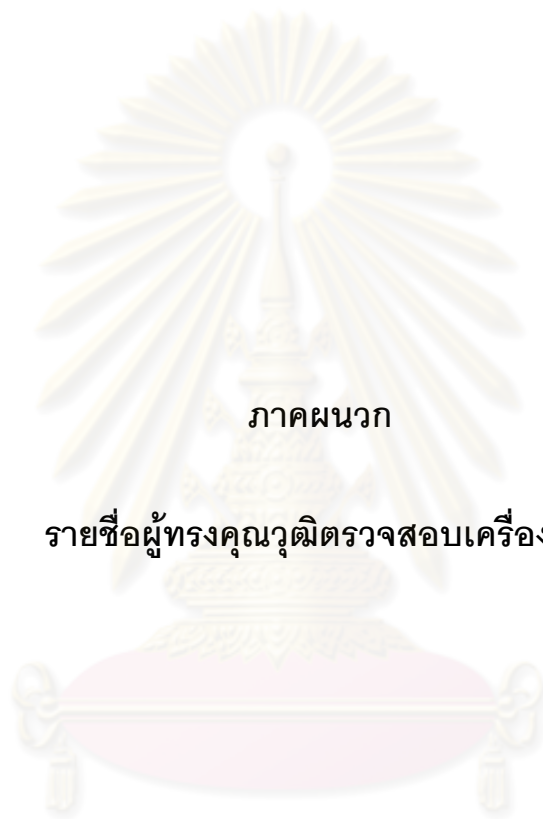
ภาษาอังกฤษ

Edward, S.S. Center for promoting research to practice: Moving from findings to Implementation, pp.585–591. Bethlehem: Wiley Interscience, 2005.

Ismail, H.D. Learning how to conduct educational research in teacher education: A Turkish perspective. Australian Journal. 1(January 2008): 1-17.

Margaret, K. To develop research skills': Honours programmes for the changing research agenda in Australian universities. pp.15–25. Canberra: Taylor and Francis Group, 2009.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. รศ.ดร.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่	อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ผศ.ดร.ศุภลักษณ์ สีนธนา	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
3. ดร.สธัญ ภูคอง	อาจารย์ประจำ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร.ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร	อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยองค์กร
5. ดร.ภัททิยา ยิมเววัด	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศุภพร สุขะตุงคะ เกิดเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2524 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย